

OSNOVNA ŠOLA

LETNA PRIPRAVA NA POUK
ZA 1. RAZRED DEVETLETNE OSNOVNE ŠOLE

LIKOVNA VZGOJA

Šolsko leto 2008/2009

Učitelj(ica):

Ljubljana, september 2008

.....

Predmet: **Likovna vzgoja**

Razred: 1. a,b

Tedensko število ur: **2**

Risanja ~ 16 ur

Slikanja ~ 18 ur

Kiparstva ~ 16 ur

Grafike ~ 4 ure

Prostorskega oblikovanja ~ 8 ur

Obisk Narodne galerije ~ 2 uri

Kombinirana likovna področja za prvi in zadnji uri ~ 4 ure

Letno število ur: **70**

Literatura(učbeniki, priročniki, revije.....):

a) za učence: **LIKOVNE IGRARIJE 1**, učbenik za likovno vzgojo v 1. razredu devetletne osnovne šole (Tonka Tacol), Debora.

b) za učitelja:

- ❖ Tacol, Tonka, Likovno izražanje – didaktična izhodišča za problemski pouk likovne vzgoje v devetletni osnovni šoli, Ljubljana: Debora, 2003.
- ❖ Duh, Matjaž, Vrlič Tomaž, Priročnik za likovno vzgojo v 1., 2. in 3. razredu devetletke, Rokus.
- ❖ Tacol, Tonka, Didaktični pristop k načrtovanju likovnih nalog, Izbrana poglavja iz likovne didaktike, Ljubljana: Debora, 1999
- ❖ Butina, Milan, Slikarsko mišljenje, Ljubljana: CZ, 1996
- ❖ Butina, Milan, Prvine likovne prakse, Ljubljana: Debora, 1997
- ❖ Butina, Milan, Uvod v likovno oblikovanje, Ljubljana: Debora, 1997
- ❖ Butina, Milan, O slikarstvu, Ljubljana: Debora, 1997
- ❖ Butina, Milan, Mala likovna teorija, Ljubljana: Debora, 2000
- ❖ Berce Golob, Helena, Likovna vzgoja, Priročnik za učitelje razrednega pouka, Ljubljana: DZS, 1991
- ❖ Berce Golob, Helena, Likovna vzgoja, Načini dela pri likovni vzgoji, Priročnik za učitelje na predmetni stopnji osnovne šole, Ljubljana: DZS, 1993
- ❖ Čadež, Dragica, Glina, les, papir, kovina, Ljubljana: MK, 1983
- ❖ Čadež Lapajne, Dragica, Od glave do portreta, Modeliranje v glini, Ljubljana: Debora, 2000
- ❖ Didek, Zoran, Raziskovanje oblikotvornosti, Ljubljana: DDU Univerzum, 1982
- ❖ Golob, Nataša, Umetnost na Slovenskem, Ljubljana: DZS, 1999
- ❖ Jerman, Frane, Sprehodi po estetiki, Ljubljana: MK, 1983
- ❖ Likovno snovanje, Priročnik za učitelje srednjih šol, Ljubljana: Zavod RS za šolstvo, 1999
- ❖ Muhovič, Jožef, Vstop v likovno logiko I, II, Ljubljana: ALU, 1986
- ❖ Revija Likovna vzgoja, Ljubljana: Debora, letniki 1, 2, 3...
- ❖ Revija Likovne besede, zbirka, Ljubljana: Društvo slovenskih likovnih umetnikov
- ❖ Vrhunci likovne umetnosti: Cankarjeva založba, 1994
- ❖ Umetnost na Slovenskem: Mladinska knjiga, 1998
- ❖ Zgodovina slikarske, kiparske in arhitekturne umetnosti: Modrijan, 1998
- ❖ Umetnost v zgodovini človeštva: Državna založba, 1993
- ❖ Risanje in slikanje: Tehniška založba Slovenije, 1997

SPLOŠNI CILJI PREDMETA

Učenci:

- razvijajo interes za različne oblike likovne dejavnosti,
- bogate in ohranjajo zmožnost za likovno izražanje,
- usvajajo znanje prvin likovne teorije in ostrijo čut za likovne vrednote,
- se seznanjajo z likovnimi izrazi in se usposabljaajo za njihovo samostojno uporabo,
- ob rokovanju z različnimi materiali in orodji razvijajo motorično spretnost in občutljivost,
- z oblikovanjem prostorov in kiparskih volumnov razvijajo telesnokiparski odnos in občutenje likovnega prostora,
- se seznanjajo z razlikami in povezavami med vizualnim in likovnim svetom,
- razvijajo zmožnost opazovanja, predstavljivosti, likovnega mišljenja, likovnega spomina, in domišljije,
- razvijajo likovnoizrazne zmožnosti in ustvarjalnost,
- ob likovno dejavnem delu bogatijo emocionalne, socialne in estetske osebnostne kvalitete,
- ob ozaveščanju čustev razvijajo čut za lepo,
- spoznavajo vlogo in pomen estetskih vizualnih komunikacij v ožjem in širšem okolju,
- razvijajo zmožnost doživljanja lepote v naravi in umetninah,
- razvijajo čut do likovnih stvaritev, do nacionalne in splošne človeške likovne kulturne dediščine,
- razvijajo zmožnost oblikovanja meril za kritično vrednotenje lastnih del, del vrstnikov ter stvaritev umetnikov,
- razvijajo zmožnost razumevanja različnih medijev vizualne kulture in zmožnost vrednotenja uporabnih predmetov ter likovne problematike v okolju.

Didaktična sredstva in pripomočki:

Grafična stiskalnica, AV sredstva (LCD projektor, grafoskop), videorekorder, televizor, računalnik z likovnimi programi, peč za keramiko, ki naj bi bila nameščena v samostojnem prostoru, fotoaparati, videokamera.

Metode in oblike dela:

Metode dela: pogovor, razlaga, demonstracija, prikazovanje, metoda grafičnih izdelkov.

Oblike dela: frontalna, individualna, delo v dvojicah, delo v skupinah.

SPECIALNO DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA PRVO VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNO OBDOBJE

Otrok se likovno postopoma razvija. Posamezne likovne dejavnosti se pojavijo šele z ustreznim razmerjem psihofizičnih zmogljivosti.

Od 1. do 3. razreda izvaja učitelj z učenci likovne naloge z naslednjih likovnih področij: risanje, slikanje, kiparstvo, oblikovanje prostora in grafika.

Ker je likovno izražanje na tej starostni stopnji podrejeno učenčevi predstavi, učitelj ne vsiljuje shematskih rešitev in določenih likovnih gradenj. Za likovno izražanje izbira enostavne likovne tehnike, pri katerih učenci spoznavajo značilnosti likovnega materiala, primerna orodja, posebnosti oblikovanja z njimi, posebej pa še pravilno, odgovorno in varno ravnanje z njimi pri vseh likovnih področjih. Likovne motive izbira učitelj tako, da temeljijo na učenčevih predstavah iz njihovega doživljajskega sveta.

Likovnovzgojno delo v 1. razredu predstavlja pridobivanje najosnovnejših likovnih pojmov, usmerjanje spontanega likovnega izražanja in pridobivanje osnovnih likovno izraznih izkušenj, ki jih učenci v 2. in 3. razredu dopolnjujejo in razširjajo, kajti bogatijo se tako njihove predstave in spoznanja, kakor tudi likovni spomin in domišljija.

Cilji reševanja likovnih problemov:

Usvajanje likovnih pojmov

Dejavnost usvajanja likovnih pojmov od 1. do 3. razreda temelji na učiteljevi uspešni motivaciji učencev z različnimi metodami. Učenci spoznavajo posebnosti osnovnih likovnih materialov in orodij, spoznavajo in dojemajo likovna dela umetnikov ter kulturne ustanove, pa tudi različne načine likovnega izražanja.

Likovno izražanje

Učitelj posebej spodbuja učence, da samostojno, na samosvoj način izrazijo misli z individualnim izrazom. Individualni izraz pa učitelj bogati s čustvenim doživljanjem predmetov in pojavov v naravi in s sproščenostjo učencev. Učitelj spodbuja učence, da raziskujejo posebnosti likovnih materialov in ustreznost orodij, da vnašajo v likovno izražanje lastne zamisli, čutenja in spoznanja. Posebej podpira samozavest in samostojnost učencev, da se izrazijo na originalen način.

Privzganje doživljajskih naravnosti

Pri izvajanju likovnih nalog se kaže kot učenčeva izvirnost in samostojnost. Zato je zelo pomembno, kako učitelj spodbuja učence k likovni dejavnosti, kako posveča pozornost individualni izraznosti učencev glede na starostno stopnjo in razvoj čutov in zanimanju za likovno izražanje ter razvoju ustvarjalnosti.

VREDNOTENJE UČENČEVIH IZDELKOV IN ZAPIS DOSEŽKOV

Po vsaki končani likovni nalogi učitelj z učenci ob razstavljenih, dokončanih in nedokončanih likovnih izdelkih vrednoti z učenci dosežene cilje po izoblikovanih kriterijih, ki izhajajo iz likovne naloge. Napredek posameznega učenca učitelj sproti beleži. Sprotni zapisi so tudi izhodišče za oblikovanje končnega zapisa.

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri

Likovno področje: -----

Likovna naloga (likovni problem): **Čutila in čuti.**

Likovna tehnika: -----

Cilji reševanja likovnih problemov:

Učenci:

- spoznajo različne vrste čutov
- naštejejo lastnosti posameznih čutov (bližina –tip, okus, daljava – vid, sluh, vonj)
- spoznajo notranji in zunanji svet

Učenci:

- razvijajo percepcijske zmožnosti
- vzpodbujajo likovno mišljenje, likovni spomin in domišljijo

Standardi znanja: Učenci razložijo pojme: - čuti: tip, okus, vid, vonj - zunanji, notranji svet

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **RISANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Risarski materiali in orodja.**

Likovna tehnika: Različna orodja za risanje (svinčnik, oglje, kreda, barvica, flomaster...)

Cilji reševanja likovnih problemov:

- spoznajo različne materiale in pripomočke (risala)	- posnemajo in vadijo predstavljeno rokovanje z različnimi materiali in pripomočki	- privzgajajo zanimanje za sprejemanje posredovanih izraznih posebnosti materialov in pripomočkov
- opišejo značilnosti sledi materialov in pripomočkov	- rišejo črte in točke z izbranimi materiali in pripomočki	- privzgajajo smisel za uporabo sledi risal – naštejejo njihove razlike ter posebnosti
- naštejejo barve materialov		
- ločijo svetle in temne materiale		

Standardi znanja: Poznajo pojme: risala, barva, debelina risala, svetlo, temno risalo, sledi risala.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **SLIKANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Barve**

Likovna tehnika: Tempera

Cilji reševanja likovnih problemov:

- ločijo barve	- naslikajo sliko z barvno	- se navajajo na spontano izražanje in
- poimenujejo barve	linijo in ploskvijo	posredovanje individualnih značilnosti izraza
- poimenujejo različice barv	- mešajo barve in poslikavajo	- razvijajo občutek za mešanje barv
	ploskve različnih oblik,	
	velikosti in smeri	

Standardi znanja: Ločijo pojme: barva, pisane barve, mešane barve.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **KIPARSTVO**

Likovna naloga (likovni problem): **Kip in oblikovanje kipa**

Likovna tehnika:

Cilji reševanja likovnih problemov:

- spoznajo osnovne kiparske pojme:	- modelirajo preproste	- razvijajo samostojnost pri
stiskanje, gnetenje, valjanje, modeliranje	trodimenzionalne oblike z	oblikovanju trodimenzionalnih
	vboklinami in izboklinami	podob
- spoznajo pojem kip in pojme: velik,	- modelirajo enostavno	- se navajajo na izvirno
majhen, votel, poln	statično figuro s	upodabljanje figur
	sestavljanjem	

Standardi znanja: Razumejo pojme: gnetenje, valjanje, stiskanje, modeliranje, votel, poln.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **PROSTORSKO OBLIKOVANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Prostor**

Likovna tehnika: Različni materiali

Cilji reševanja likovnih problemov:

- opišejo bivalni prostor (učilnica, dom)	- gradijo različne oblike	- razvijajo zmožnost izražanja
- naštejejo oblike prostorov	prostorov v peskovniku ali v	lastnih doživetij
- se orientirajo v prostoru (spredaj, zadaj, naprej,	drugem materialu	- pridobivajo zmožnost
nazaj, levo, desno, poševno, navzdol, navzgor)	- sestavljajo različne prostorske	oblikovati svojstvene oblike
- naštejejo sestavne dele bivalnega prostora (tla,	tvorbe s sestavljenkami	- bogatijo zmožnost opazovanja
stene, strop)		različnih prostorov

Standardi znanja: Razlikujejo pojme: prostor, zunaj, znotraj, oblike prostorov: oglat, okrogel, velikosti prostorov: velik, majhen, gibanje v prostoru: spredaj, zadaj, naprej, nazaj, levo desno, poševno, ravno, sestavni deli prostora: tla, stene, strop.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, delo v dvojicah ali po skupinah

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **RISANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Črta (linija), točka in risalo**

Likovna tehnika: Različni materiali in pripomočki za risanje

Cilji reševanja likovnih problemov:

- spoznajo posebnosti sledi materialov in pripomočkov (risal)	- nanizajo različne vrste	- razvijajo občutek za
- razlikujejo ravne, krive, debele, tanke, dolge, kratke, vodoravne, navpične in poševne črte	črt in točk z različnimi	risarske vrednote
- ločijo prekinjene in neprekinjene črte	materiali in pripomočki	- se navajajo na izražanje s
	- narišejo podobe	prostoročno črto
	predmetov z različnimi	
	črtami in točkami	

Standardi znanja: Razlikujejo: piko (točko), črto (linijo), vrste črt: ravna, kriva, tanka, debela, kratka, dolga, vodoravna, navpična, poševna.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **SLIKANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Slikar, slika, slikarski materiali in orodja**

Likovna tehnika: Tempera

Cilji reševanja likovnih problemov:

- spoznajo pojem slikar– umetnik, slika	- vlečejo linije in barvajo ploskve s slikarskimi materiali in pripomočki	- se navajajo na dejavno sodelovanje pri skupinski demonstraciji
- spoznajo različne slikarske materiale in pripomočke		- razvijajo zmožnost ustvarjalne uporabe posredovanih navodil za
- opišejo posebnosti sledi slikarskih materialov in pripomočkov	- zapolnijo slikovno ploskev z izrezanimi ali natrganimi barvnimi ploskvami (iz različnih materialov)	izvajanje likovne tehnike
		- se navajajo na izvirno uporabo barvne ploskve pri upodabljanju motiva

Standardi znanja: Prepoznajo pojme: slikar, umetnik, slika, slikarski materiali, slikarski pripomočki.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **KIPARSTVO**

Likovna naloga (likovni problem): **Kipar, Kiparski materiali in orodja**

Likovna tehnika: Glina in drugi naravni materiali

Cilji reševanja likovnih problemov:

- usvojijo pojem kipar – umetnik	- modelirajo figuro z dodajanjem in odvzemanjem ter oblikujejo površino (gladko, hrapavo)	- pri oblikovanju figure z dodajanjem in odvzemanjem razvijajo domiselnost
- spoznajo osnovne kiparske materiale in orodja	- oblikujejo nizanja s kombinacijo več naravnih materialov (trši plodovi, storži, kostanj, semena)	- pri nizanju naravnih elementov se navajajo na vztrajnost
- ločijo pojme: trd in mehak material, hrapav, gladek (dodajanje, odvzemanje)		
- opišejo orodja za oblikovanje materialov		

Standardi znanja: Poznajo pojme: kip, kipar, kiparski material: trd, mehak, hrapav, gladek, dodajanje materiala, odvzemanje materiala, kiparska orodja.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **PROSTORSKO OBLIKOVANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Likovna ureditev prostora**

Likovna tehnika: Različni okraski in uporabni materiali

Cilji reševanja likovnih problemov:

- naštejejo kose pohištva za posamezne prostore bivalnega prostora	- likovno uredijo učilnico (ob novem letu, materinskem dnevu, pomladnem dnevu...)	- ob doživljanju likovno urejenega prostora, razvijajo kreativno mišljenje
- opišejo različnost opreme v prostoru	- v učilnici oblikujejo bivalne kotičke (večji kartoni, lepenka, oprema razreda) in jih opremijo s prinesenimi uporabnimi in okrasnimi predmeti	- se ob oblikovanju različnih bivalnih kotičkov navajajo na aktivno delo in samostojnost
- naštejejo primere okrasnih predmetov v prostoru		

Standardi znanja: Predstavijo: bivalni prostor, opremo, uporabne predmete: oblika, barva, velikost, okrasne predmete.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **GRAFIKA**

Likovna naloga (likovni problem): **Tiskanje, odtis**

Likovna tehnika: Tiskanje s pečatniki, šablonski tisk...

Cilji reševanja likovnih problemov:

- spoznajo pojma tiskanje in odtis	- tiskajo z različnimi predmeti in ustreznimi naravnimi materiali (krompir, radirka, pluta...)	- bogatijo opazovalne in tipne zmožnosti
- odkrijejo različne materiale za izdelavo šablone		- se navajajo na aktivno sodelovanje pri demonstriranju grafične tehnike
- naštejejo značilnosti površin materialov (gladke, hrapave, mehke, trde)	- izdelajo matrico iz mehkejšega materiala in jo odtisnejo	- pridobivajo občutek za površine materialov
- spoznajo postopke za izvedbo najenostavnejših grafičnih tehnik (tisk s pečatniki, monotipija, šablonski tisk)	- izvedejo ploski tisk	- razvijajo smisel za nizanje različnih oblik in velikosti
		- se navajajo na izdelavo čistega izdelka

Standardi znanja: Prepoznajo pojme: tiskanje, odtis, šablona, površina.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **RISANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Okolje, narava in črte**

Likovna tehnika: Različni materiali in orodja

Cilji reševanja likovnih problemov:

- naštejejo kaj v okolju in naravi vidijo kot črto	- se brez predhodno narisane risbe likovno izražajo	- se navajajo na samostojno opazovanje črtnih posebnosti v naravi
- poimenujejo črte ob učnih sredstvih	- gradijo in bogatijo risbo s črtami in točkami	- privzgajajo smisel za uporabo različnih črtnih vrednot
		- privzgajajo prizadevnost v izpolnjevanju ploskev na risbi

Standardi znanja: Poznajo pojme: risanje, risba, bogatenje risbe.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **SLIKANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Slikovne podlage**

Likovna tehnika: Tempera in različni čopiči

Cilji reševanja likovnih problemov:

- spoznajo različne slikovne podlage	- s slikarskimi materiali in pripomočki, ki puščajo tanko sled, naslikajo sliko na majhen format,	- razvijajo samostojnost v odkrivanju posebnosti izražanja na različne formate in kvalitete slikovnih ploskev
- opišejo posebnosti in rabo slikovnih podlag		
- ugotovijo razliko v načinu izražanja z različnimi slikovnimi materiali in njihovimi pripomočki na velik in majhen format	- brez predhodno narisane risbe, s slikarskimi materiali in pripomočki, ki puščajo debelo sled (debeli čopiči, prsti itn.), naslikajo sliko na velik format	

Standardi znanja: Ugotovijo razliko med pojmi: slikovna ploskev, oblika slikovne ploskve, velikost slikovne ploskve.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **KIPARSTVO**

Likovna naloga (likovni problem): **Oblikovanje kipa od celote k detajlom**

Likovna tehnika: Glina

Cilji reševanja likovnih problemov:

- naštejejo sestavne dele človeškega telesa	- modelirajo	- privzgajajo vztrajnost in dopolnjujejo izkušnje
- naštejejo sestavne dele živalskega telesa	človeško ali /in	pri oblikovanju z mehкими materiali
- usvojijo pojma celota in sestavni deli kipa	živalsko figuro iz	- se navajajo na odgovorno upoštevanje navodil
- doumejo pojma trdnost in stabilnost kipa	enovitega kosa	za pravilno oblikovanje z mehkim materialom
	materiala (gline)	

Standardi znanja: Razložijo pojme: kip človeškega telesa, kip živalskega telesa, celota, sestavni deli, trdnost kipa.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **RISANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Risba – umetniška stvaritev**

Likovna tehnika: Kreda, mokra kreda, suhi pasteli

Cilji reševanja likovnih problemov:

- prepoznajo umetniška dela	- narišejo risbo na velik	- privzgajajo pravilen od-nos
- poimenujejo kulturne ustanove	format in uporabijo risala,	do umetniških stvaritev
	ki puščajo široko sled	
- ugotovijo uporabo različnih risarskih materialov in	- narišejo risbo in	- krepijo pozitivne reakcije in
pripomočkov	obogatijo ploskve s črtami	razpoloženja ob opisovanju
	in točkami	lastnih risb
- določijo posebnosti upodabljanja človeških in živalskih		
figur, predmetov in pokrajine		

Standardi znanja: Prepoznajo pojme: umetniško delo, razstava, razstavni prostor, galerija.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **SLIKANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Barve v okolju in naravi - Žive in umirjene barve**

Likovna tehnika: Tempera

Cilji reševanja likovnih problemov:

- ločijo pojma "živa" in "umirjena" barva	- naslikajo sliko v umirjenih barvnih tonih	- razvijajo zmožnost za opazovanje predmetov in pojavov v naravi in okolju
- v okolju in naravi iščejo primere živih in umirjenih barv	- naslikajo kompozicijo v živih barvnih tonih	- krepijo občutek za različnost barv
	- naslikajo sliko v kombinaciji z umirjenimi in živimi barvami	- razvijajo samozavest ob iskanju primerov v naravi

Standardi znanja: Ločijo pojme: živa barva, umirjena barva, različnost barve.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **KIPARSTVO**

Likovna naloga (likovni problem): **Načini oblikovanja kipov**

Likovna tehnika: Različni odpadni materiali

Cilji reševanja likovnih problemov:

- spoznajo kiparjeve različne načine pri oblikovanju figur	- oblikujejo kiparsko tvorbo iz odpadnega materiala	- se navajajo na samostojnost pri uporabi enostavnih kiparskih materialov in orodij
	- sestavljajo človeško ali živalsko figuro iz naravnih ali odpadnih materialov (tube, platenke, embalaže)	- razvijajo zmožnost za izražanje kiparskih tvorb

Standardi znanja: Opišejo: podobo kipa: resnična, poenostavljena, materiale: naravni, odpadni.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri

Likovno področje: **SLIKANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Svetle in temne barve**

Likovna tehnika: Tempera

Cilji reševanja likovnih problemov:

- spoznajo pojem svetla in pojem temna barva	- naslikajo preprosto kompozicijo in poslikajo celo slikovno ploskev	- na nevsiljen način razvijajo senzibilnost za osnovne barvne kvalitete
- poimenujejo svetle in temne barve		- si privzgajajo zmožnost za izvirno in sproščeno vgrajevanje lastnih opažanj v slikanje motiva
- poiščejo primere svetlih in temnih barv v okolju in naravi in umetniških delih		- razvijajo likovni spomin in domišljijo

Standardi znanja: Razločijo pojma: svetla barva, temna barva.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri

Likovno področje: **RAZLIČNA LIKOVNA PODROČJA** in urejanje likovnih izdelkov

Likovna tehnika: Kombinirane likovne tehnike

.....

2 uri likovne vzgoje sta razporejeni za obisk Narodne galerije.

OSNOVNA ŠOLA

LETNA PRIPRAVA NA POUK
ZA 2. RAZRED DEVETLETNE OSNOVNE ŠOLE

LIKOVNA VZGOJA

Šolsko leto 2008/2009

Učitelj(ica):

Ljubljana, september 2008

.....

Predmet: **Likovna vzgoja**

Razred: 2. a

Tedensko število ur: **2**

Risanja ~ 18 ur

Slikanja ~ 18 ur

Kiparstva ~ 16 ur

Grafike ~ 6 ur

Prostorskega oblikovanja ~ 10 ur

Ogled Narodne galerije ~ 2 uri

Letno število ur: **70**

Literatura(učbeniki, priročniki, revije.....):

- c) za učence: **LIKOVNE IGRARIJE 2**, učbenik za likovno vzgojo v 2. razredu devetletne osnovne šole (Tonka Tacol), Debora.
- d) za učitelja:
- ❖ Tacol, Tonka, Likovno izražanje – didaktična izhodišča za problemski pouk likovne vzgoje v devetletni osnovni šoli, Ljubljana: Debora, 2003.
 - ❖ Duh, Matjaž, Vrlič Tomaž, Priročnik za likovno vzgojo v 1., 2. in 3. razredu devetletke, Rokus.
 - ❖ Tacol, Tonka, Didaktični pristop k načrtovanju likovnih nalog, Izbrana poglavja iz likovne didaktike, Ljubljana: Debora, 1999
 - ❖ Butina, Milan, Slikarsko mišljenje, Ljubljana: CZ, 1996
 - ❖ Butina, Milan, Prvine likovne prakse, Ljubljana: Debora, 1997
 - ❖ Butina, Milan, Uvod v likovno oblikovanje, Ljubljana: Debora, 1997
 - ❖ Butina, Milan, O slikarstvu, Ljubljana: Debora, 1997
 - ❖ Butina, Milan, Mala likovna teorija, Ljubljana: Debora, 2000
 - ❖ Berce Golob, Helena, Likovna vzgoja, Priročnik za učitelje razrednega pouka, Ljubljana: DZS, 1991
 - ❖ Berce Golob, Helena, Likovna vzgoja, Načini dela pri likovni vzgoji, Priročnik za učitelje na predmetni stopnji osnovne šole, Ljubljana: DZS, 1993
 - ❖ Čadež, Dragica, Glina, les, papir, kovina, Ljubljana: MK, 1983
 - ❖ Čadež Lapajne, Dragica, Od glave do portreta, Modeliranje v glini, Ljubljana: Debora, 2000
 - ❖ Didek, Zoran, Raziskovanje oblikotvornosti, Ljubljana: DDU Univerzum, 1982
 - ❖ Golob, Nataša, Umetnost na Slovenskem, Ljubljana: DZS, 1999
 - ❖ Jerman, Frane, Sprehodi po estetiki, Ljubljana: MK, 1983
 - ❖ Likovno snovanje, Priročnik za učitelje srednjih šol, Ljubljana: Zavod RS za šolstvo, 1999
 - ❖ Muhovič, Jožef, Vstop v likovno logiko I, II, Ljubljana: ALU, 1986
 - ❖ Revija Likovna vzgoja, Ljubljana: Debora, letniki 1, 2, 3...
 - ❖ Revija Likovne besede, zbirka, Ljubljana: Društvo slovenskih likovnih umetnikov
 - ❖ Vrhunci likovne umetnosti: Cankarjeva založba, 1994
 - ❖ Umetnost na Slovenskem: Mladinska knjiga, 1998
 - ❖ Zgodovina slikarske, kiparske in arhitekturne umetnosti: Modrijan, 1998
 - ❖ Umetnost v zgodovini človeštva: Državna založba, 1993
 - ❖ Risanje in slikanje: Tehniška založba Slovenije, 1997

SPLOŠNI CILJI PREDMETA

Učenci:

- razvijajo interes za različne oblike likovne dejavnosti,
- bogate in ohranjajo zmožnost za likovno izražanje,
- usvajajo znanje prvin likovne teorije in ostrijo čut za likovne vrednote,
- se seznanjajo z likovnimi izrazili in se usposabljaajo za njihovo samostojno uporabo,
- ob rokovanju z različnimi materiali in orodji razvijajo motorično spretnost in občutljivost,
- z oblikovanjem prostorov in kiparskih volumnov razvijajo telesnokiarski odnos in občutenje likovnega prostora,
- se seznanjajo z razlikami in povezavami med vizualnim in likovnim svetom,
- razvijajo zmožnost opazovanja, predstavljalivosti, likovnega mišljenja, likovnega spomina, in domišljije,
- razvijajo likovnoizrazne zmožnosti in ustvarjalnost,
- ob likovno dejavnem delu bogatijo emocionalne, socialne in estetske osebnostne kvalitete,
- ob ozaveščanju čustev razvijajo čut za lepo,
- spoznavajo vlogo in pomen estetskih vizualnih komunikacij v ožjem in širšem okolju,
- razvijajo zmožnost doživljanja lepote v naravi in umetninah,
- razvijajo čut do likovnih stvaritev, do nacionalne in splošne človeške likovne kulturne dediščine,
- razvijajo zmožnost oblikovanja meril za kritično vrednotenje lastnih del, del vrstnikov ter stvaritev umetnikov,
- razvijajo zmožnost razumevanja različnih medijev vizualne kulture in zmožnost vrednotenja uporabnih predmetov ter likovne problematike v okolju.

Didaktična sredstva in pripomočki:

Grafična stiskalnica, AV sredstva (LCD projektor, grafoskop), videorekorder, televizor, računalnik z likovnimi programi, peč za keramiko, ki naj bi bila nameščena v samostojnem prostoru, fotoaparat, videokamera.

Metode in oblike dela:

Metode dela: pogovor, razlaga, demonstracija, prikazovanje, metoda grafičnih izdelkov.

Oblike dela: frontalna, individualna, delo v dvojicah, delo v skupinah.

SPECIALNO DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA PRVO VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNO OBDOBJE

Otrok se likovno postopoma razvija. Posamezne likovne dejavnosti se pojavijo šele z ustreznim razmerjem psihofizičnih zmogljivosti.

Od 1. do 3. razreda izvaja učitelj z učenci likovne naloge z naslednjih likovnih področij: risanje, slikanje, kiparstvo, oblikovanje prostora in grafika.

Ker je likovno izražanje na tej starostni stopnji podrejeno učenčevi predstavi, učitelj ne vsiljuje shematskih rešitev in določenih likovnih gradenj. Za likovno izražanje izbira enostavne likovne tehnike, pri katerih učenci spoznavajo značilnosti likovnega materiala, primerna orodja, posebnosti oblikovanja z njimi, posebej pa še pravilno, odgovorno in varno ravnanje z njimi pri vseh likovnih področjih. Likovne motive izbira učitelj tako, da temeljijo na učenčevih predstavah iz njihovega doživljajskega sveta.

Likovnovzgojno delo v 1. razredu predstavlja pridobivanje najosnovnejših likovnih pojmov, usmerjanje spontanega likovnega izražanja in pridobivanje osnovnih likovno izraznih izkušenj, ki jih učenci v 2. in 3. razredu dopolnjujejo in razširjajo, kajti bogatijo se tako njihove predstave in spoznanja, kakor tudi likovni spomin in domišljija.

Cilji reševanja likovnih problemov:

Usvajanje likovnih pojmov

Dejavnost usvajanja likovnih pojmov od 1. do 3. razreda temelji na učiteljevi uspešni motivaciji učencev z različnimi metodami. Učenci spoznavajo posebnosti osnovnih likovnih materialov in orodij, spoznavajo in dojemajo likovna dela umetnikov ter kulturne ustanove, pa tudi različne načine likovnega izražanja.

Likovno izražanje

Učitelj posebej spodbuja učence, da samostojno, na samosvoj način izrazijo misli z individualnim izrazom. Individualni izraz pa učitelj bogati s čustvenim doživljanjem predmetov in pojavov v naravi in s sproščenostjo učencev. Učitelj spodbuja učence, da raziskujejo posebnosti likovnih materialov in ustreznost orodij, da vnašajo v likovno izražanje lastne zamisli, čutenja in spoznanja. Posebej podpira samozavest in samostojnost učencev, da se izrazijo na originalen način.

Privzganje doživljajskih naravnosti

Pri izvajanju likovnih nalog se kaže kot učenčeva izvirnost in samostojnost. Zato je zelo pomembno, kako učitelj spodbuja učence k likovni dejavnosti, kako posveča pozornost individualni izraznosti učencev glede na starostno stopnjo in razvoj čutov in zanimanju za likovno izražanje ter razvoju ustvarjalnosti.

VREDNOTENJE UČENČEVH IZDELKOV IN ZAPIS DOSEŽKOV

Po vsaki končani likovni nalogi učitelj z učenci ob razstavljenih, dokončanih in nedokončanih likovnih izdelkih vrednoti z učenci dosežene cilje po izoblikovanih kriterijih, ki izhajajo iz likovne naloge. Napredek posameznega učenca učitelj sproti beleži. Sprotni zapisi so tudi izhodišče za oblikovanje končnega zapisa.

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **RISANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Risba in različnost črt (linij)**

Likovna tehnika: Različna orodja in materiali za risanje(svinčnik, pero, flomaster...)

Cilji reševanja likovnih problemov:

Učenci:

- s pomočjo učnega sredstva (umetniško delo, izdelek učenca), pojasnijo različnost črt
- naštejejo primere kaj v naravi in okolju vidijo kot različne črte
- razlikujejo črte, narisane prostoročno in z različnimi pripomočki
- razlikujejo sklenjeno in nesklenjeno črto
- opišejo posebnosti sklenjene in nesklenjene črte
- pojasnijo pojem risba ob umetniškem delu

Učenci:

- **rišejo sklenjene in nesklenjene črte, črte z geometrijskim orodjem in prostoročno**
- narišejo risbo z motivom s prostoročno črto (brez predhodno narisane risbe) in jo obogatijo z različnimi črtami

Učenci:

- pridobivajo občutek za različnost črt
- se navajajo na sproščeno črtno izražanje
- se navajajo na samostojno izpolnjevanje narisanih ploskev

Standardi znanja: Učenci razlikujejo pojme: točka, črta, različnost črt, ravna črta, narisana z ravnilom, sproščena črta, sklenjena črta, nesklenjena črta.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **SLIKANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Barve, barvna linija in ploskev, slika**

Likovna tehnika: Tempera

Cilji reševanja likovnih problemov:

- poimenujejo barve
- naštejejo osnovne slikarske materiale in pripomočke
- opišejo posebnosti barvne linije
- pojasnijo nastanek barvne ploskve
- na umetniškem delu ugotovijo način izražanja z barvno linijo in ploskvijo

- **naslikajo sliko z barvno linijo in ploskvijo**
- naslikajo sliko z barvnimi ploskvami

- pridobivajo spretnost za pravilno uporabo barvnih materialov in njihovih pripomočkov
- privzgajajo odgovornost za oblikovanje slike
- razvijajo skrb za čistost delovne površine in smiselno uporabo materialov

Standardi znanja: Razlikujejo pojme: barva, barvna linija, barvna ploskev, paleta, slika, slikar, umetniško delo, galerija.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **KIPARSTVO**

Likovna naloga (likovni problem): **Kip, kipar**

Likovna tehnika: Glina in drugi materiali (naravni, odpadni)

Cilji reševanja likovnih problemov:

- ob tipanju kipa ugotovijo njegove značilnosti	- oblikujejo polne in votle oblike iz mehkega materiala z odvzemanjem in dodajanjem	- razvijajo zmožnost dojemanja posebnosti kipa
- razložijo pojem kipar	- sestavijo kiparsko kompozicijo iz trdega materiala (naravnega, odpadnega)	- pridobivajo občutljivost za rokovanje z mehki in trdimi materiali ter orodji
- naštejejo kiparske materiale (trde, mehke, tekoče, upogibne)		
- naštejejo kiparska orodja in pripomočke		
- ob umetniških kipih opišejo material		

Standardi znanja: Razložijo pojme: kip, kipar, kiparski material: mehak, trd, tekoč, upogibni, naravni, umetni, odpadni. kiparska orodja in pripomočki, dodajanje materiala, odvzemanje materiala.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **PROSTORSKO OBLIKOVANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Prostor in oblikovanje prostorov**

Likovna tehnika: Embalaža, kocke,

Cilji reševanja likovnih problemov:

- naštejejo bivalne prostore in jih opišejo	- gradijo različne oblike prostorov iz različnih materialov na prostem	- se navajajo na usvajanje zahtevnejših likovnih pojmov
- ločijo zunanji prostor od bivalnega prostora	- sestavljajo različne prostorske tvorbe s sestavljenkami	- razvijajo zmožnost samostojnega interpretiranja
- se orientirajo v zunanjem prostoru in bivalnem prostoru		- privzgajajo smisel za izražanje lastnih idej
- naštejejo zunanje oblike zgradb in notranjih prostorov ter velikosti		

Standardi znanja: Opišejo: bivalni prostor, zunanji prostor, notranji prostor, gibanje v notranjem in zunanjem prostoru: levo, desno, poševno, naprej, nazaj, spredaj, zadaj; zunaj, znotraj, ven, noter, blizu, daleč.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, delo v dvojicah ali skupinah

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **GRAFIKA**

Likovna naloga (likovni problem): **Tiskarstvo, tiskanje, odtis**

Likovna tehnika: Tisk s pečatniki in šablonami

Cilji reševanja likovnih problemov:

- razložijo pojme tiskarstvo, tiskanje, odtis- naštejejo različne materiale za izdelavo matric- spoznajo postopke za izvedbo najenostavnejših grafičnih tehnik (tisk s pečatniki, kolažni tisk, monotipija)- spoznajo tiskarske pripomočke (valjček, plošča za valjanje barve, lopatke, preša)- odkrijejo posebnosti označitve odtisa	- uredijo kompozicijo iz naravnih materialov in jo odtisnejo- tiskajo s samostojno izdelanimi pečatniki	- razvijajo tipne zmožnosti- se postopoma navajajo na izvajanje postopkov za izvedbo grafične tehnike- se navajajo na samostojno oblikovanje pečatnika (matrice)- razvijajo občutek za red in čistost izdelka

Standardi znanja: Razločijo pojme: tiskarstvo (grafika), tiskanje, odtis, matrica, pečatnik, materiali za izdelavo matric.,

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **RISANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Postopek risanja risbe**

Likovna tehnika: Različni risarski materiali in orodja

Cilji reševanja likovnih problemov:

- spoznajo pojme: cela risalna ploskev, velikost risalne ploskve, posamezna risalna ploskev, linijsko izpolnjena ploskev, neizpolnjena ploskev- opredelijo posebnosti razporeditve narisanih podob po risalni ploskvi- spoznajo način risanja risbe od celote k posameznostim	- narišejo risbo po postopku od celote k detajlu- narisani motiv bogatijo z izpolnjenimi oz. neizpolnjenimi ploskvami	- se navajajo na risanje risbe od celote k detajlom- razvijajo zmožnost različnega razporejanja izpolnjenih ploskev- razvijajo likovno domišljijo

Standardi znanja: Opredelijo pojme: risalna ploskev (cela, posamezni deli), črtno izpolnjena ploskev, neizpolnjena ploskev, razporeditev narisanih podob, risanje od celote k posameznostim.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **SLIKANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Mešane barve**

Likovna tehnika: Tempera

Cilji reševanja likovnih problemov:

- spontano spoznajo postopke mešanja barv	- mešajo barve po predstavljenih postopkih	- se navajajo na opazovanje različic ene barve na predmetih v okolju ter rast-linah in živalih v naravi
- pojasnijo razlike med nemešanimi in mešanimi barvami	- z mešanimi barvami naslikajo sliko z motivom	- razvijajo občutek za postopno mešanje barv
- naštejejo primere nemešanih barv v okolju in naravi		- privzgaajo doslednost pri mešanju barv
- naštejejo primere mešanih barv v okolju in naravi		
- opišejo barve na umetniških delih		

Standardi znanja: Prepoznajo: nemešano barvo, mešano barvo, postopno mešanje barv.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **KIPARSTVO**

Likovna naloga (likovni problem): **Oblikovanje kipa**

Likovna tehnika: Glina

Cilji reševanja likovnih problemov:

- razumejo pojme: poln, votel, velik, majhen, razgiban, narazgiban;	- oblikujejo polne, statične kiparske oblike iz enovitega materiala	- razvijajo občutek za tretjo dimenzijo
- razložijo pojme: celota, sestavni deli kipa	- oblikujejo razgibane obhodne (prostostoječe, sedeče, ležeče ... figure) kiparske oblike	- se navajajo na oblikovanje stabilne in razgibane figure
- obnovijo pojma: trdnost in stabilnost kipa		- razvijajo ročno spretnost pri rokovanju z različnimi materiali in orodji

Standardi znanja: Opredelijo pojme: kip (poln, votel, velik, majhen, razgiban, nerazgiban), trdnost kipa.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **PROSTORSKO OBLIKOVANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Estetska ureditev prostora**

Likovna tehnika: Različni okraski in embalaža, karton....

Cilji reševanja likovnih problemov:

- opišejo opremo v prostoru glede na njen namen	- likovno uredijo šolsko učilnico	- pri oblikovanju opreme
- naštejejo materiale za izdelavo pohištva	(ob novem letu, materinskem	razvijajo domiselnost
- spoznajo načine izdelovanja pohištva (ročno, strojno)	dnevu,)	- s smiselnim
- pojasnijo različnost barv v prostoru (živahne, umirjene, svetle, temne ...)	- iz embalažnih škotel in	nameščanjem okrasnih
- pojasnijo pomen okrasnih predmetov v bivalnem prostoru	tanjšega kartona izdelajo opremo	predmetov in izbiro barv
	za različne bivalne prostore in jo	razvijajo estetski čut
	popestrijo z barvami	

Standardi znanja: Razlikujejo pojme: oprema bivalnega prostora, materiali, ročna in strojna izdelava pohištva, barva v prostoru, okrasni predmeti v prostoru.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **RISANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Črta, trdi materiali in orodja**

Likovna tehnika: Različni risarski materiali in orodja

Cilji reševanja likovnih problemov:

- naštejejo trde materiale	- rišejo črte z različnimi trdimi	- razvijajo občutek za različnost sledi
- opišejo posebnosti trdih materialov in orodij	materiali na ustrezne podlage	trdih materialov
- naštejejo risarske podlage	- nizajo in križajo črte v	- bogatijo smisel za gosto in redko
- prepoznajo risalo po značilnostih trdih materialov	različni gostoti	nizanje črt
- ob opazovanju umetniških del opišejo	- narišejo motiv z velikimi	- privzgaajo vztrajnost
značilnosti linij narisanih s trdimi materiali in orodji	podobami in narisane ploskve	- se navajajo na risanje velikih podob
	obogatijo s črtami	

Standardi znanja: Ločijo: trde risarske materiale, tekoče risarske materiale, nizanje črt, svetla črtna ploskev, temna črtna ploskev, majhno, veliko.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **SLIKANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Trdi slikarski materiali, orodja in podlage**

Likovna tehnika: Barvna kreda, tempera, barvni listi

Cilji reševanja likovnih problemov:

- poimenujejo trde slikarske materiale	- naslikajo sliko na velik format in uporabijo trde materiale, ki puščajo široko sled	- z uporabo raznovrstnih trdih slikarskih materialov privzgajajo smisel za njihovo različno izbiro
- ob umetniških delih opišejo posebnosti posameznega slikarskega materiala (debelina sledi, barva, svetlost ...)	- naslikajo sliko z omejeno paleto barv (dve, tri barve)	- privzgajajo občutek za povezavo slikarskega materiala in podlage
- opredelijo pomen ustrezne podlage, njene velikosti, oblike, barve ...	- oblikujejo kompozicijo z lepljenjem barvnih ploskev	- se navajajo na doslednost in vztrajnost
- označijo posebnosti nastanka slike z lepljenjem barvnih ploskev (trganka, rezanka)		

Standardi znanja: Ločijo pojme: trdi slikarski materiali (debelina sledi, barva, svetlost). slikarska podlaga, oblika podlage, velikost formata.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **KIPARSTVO**

Likovna naloga (likovni problem): **Zvrsti kipov**

Likovna tehnika: Glina, karton...

Cilji reševanja likovnih problemov:

- usvojijo pojme: velik, majhen, visok, nizek, nizanje, ponavljanje, različen, enak	- v ploščice mehkega materiala odtiskujejo različne materiale	- razvijajo smisel za enakomerno nizanje oblik
- na umetniških delih ugotovijo navedene pojme	- ritmično oblikujejo kiparske oblike iz ploskovitega materiala	- se navajajo na samostojnost reševanja likovnega problema
		- razvijajo domiselnost pri nizanju in oblikovanju različnih oblik

Standardi znanja: Prepoznajo pojme: raven – kriv, velik – majhen, visok – nizek, nizanje (ponavljanje), različen, enak, vtisnjen, izdolbljen.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **RISANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Črta, tekoči materiali in orodja**

Likovna tehnika: Čopiči različnih debelin, tempera, tuš....

Cilji reševanja likovnih problemov:

- naštejejo tekoče materiale in orodja	- rišejo črte z različnimi tekočimi materiali in različnimi pripomočki	- razvijajo občutek za različnost sledi tekočih materialov
- naštejejo primerne podlage za izražanje s tekočimi materiali	- nizajo in križajo črte v različnih gostotah z različnimi debelinami risal	- razvijajo zmožnost uporabe različnih vrst in debelin pripomočkov
- opišejo značilnosti linij narisanih s tekočimi materiali in različnimi pripomočki	- narišejo motiv z velikimi podobami in narisane ploskve obogatijo z detajli in različnimi črtami	- razvijajo smisel za različno nizanje črt
- ob opazovanju umetniških del (npr. znanih ilustratorjev)	- narišejo motiv s kombinacijo trdih in tekočih materialov ter ga črtno obogatijo	- se navajajo na različno kombiniranje trdih in tekočih materialov
- primerjajo črte, narisane s trdimi materiali, s črtami, narisanimi s tekočimi materiali	- narišejo risbo z uporabo različnih materialov na različne velikosti in kvalitete podlage	- se navajajo na sproščeno risanje podob

Standardi znanja: Naštejejo in opišejo: tekoče materiale, pripomočke za tekoče materiale, debelino pripomočka, bogatitev naranenega motiva, ilustratorja, ilustracijo.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **SLIKANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Tekoči slikarski materiali, pripomočki in podlage**

Likovna tehnika: Tempera, tuš, kreda, flomaster...

Cilji reševanja likovnih problemov:

- ločijo tekoče slikarske materiale od trdih	- naslikajo sliko z manj poznanim tekočim slikarskim materialom	- se navajajo na spontano izražanje in posredovanje individualnih značilnosti izraza
- imenujejo različne slikarske pripomočke	- izdelajo sliko s kombiniranjem trdega in tekočega slikarskega materiala	- razvijajo občutek za mešanje barv
- naštejejo posebnosti tekočih materialov (gosta, redka barva)		
- ugotovijo različnost slikarskih podlag (debelina, hrapavost, vpojnost vode, barva, oblika, velikost ...)		

Standardi znanja: Ločijo pojme in jih naštejejo: tekoči slikarski materiali, slikarski pripomočki, slikarski pribor, barva (gosta, redka), slikarska podlaga (debela, tanka, hrapava, gladka, vpojna, nevpojna, barvna, velika, majhna, oglata, okrogla).

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri

Likovno področje: **SLIKANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Svetlitev in temnitev barve**

Likovna tehnika: Tempera

Cilji reševanja likovnih problemov:

- ločijo svetle in temne barve	- naslikajo sliko s svetlitvijo in temnitvijo barv	- razvijajo zmožnost svetlitve in temnitve barve
- določijo najsvetlejšo in najtemnejšo barvo		- se navajajo na doslednost
- opišejo posebnosti svetlih in temnih barv		
- pojasnijo posebnosti mešanja barve z belo ter črno		

Standardi znanja: Razložijo pojme: svetla barva, temna barva, svetlitev barve, temnitev barve.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri

Likovno področje: **KIPARSTVO**

Likovna naloga (likovni problem): Oblikovanje človeške figure

Likovna tehnika: Glina

Cilji reševanja likovnih problemov:

- prepoznajo kiparske pojme: glava, glava s trupom do pasu, stabilnost kipa	- izoblikujejo stoječi kip – človeško podobo do pasu	- razvijajo ročno spretnost pri rokovanju z različnimi materiali in orodji

Standardi znanja: Prepoznajo kiparske pojme: glava, glava s trupom do pasu, stabilnost in razgibanost kipa

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri

Likovno področje: **GRAFIKA**

Likovna naloga (likovni problem): **Tiskarstvo, tiskanje, odtis**

Likovna tehnika: Tiskanje različnih materialov

Cilji reševanja likovnih problemov:

- ob primerjavi risbe, slike in odtisa pojasnijo razliko	- izdelajo matrico iz mehkejših materialov, različnih površin in jo odtisnejo	- razvijajo tipne zmožnosti
- spoznajo postopek označitve odtisa		- se postopoma navajajo na izvajanje postopkov za izvedbo grafične tehnike

Standardi znanja: Razložijo pojme: površine materialov, tiskarski pripomočki, označitev odtisa.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri

Likovno področje: **KIPARSTVO**

Likovna naloga (likovni problem): Kiparski materiali

Likovna tehnika: Papir, PVC folija....

Cilji reševanja likovnih problemov:

- naštejejo kiparske materiale (trde, mehke, tekoče, upogibne)	- oblikujejo enostavne kiparske oblike iz upogibnega materiala	- pridobivajo občutljivost za rokovanje z upogibnimi materiali ter orodji

Standardi znanja: Razložijo in opišejo pojme: kip, kipar, mehak, trd, tekoč, upogibni, naravni, umetni kiparski material.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri

Likovno področje: **PROSTORSKO OBLIKOVANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Prostor in oblikovanje prostorov**

Likovna tehnika: Karton, papir...

Cilji reševanja likovnih problemov:

- spoznajo delo načrtovalca prostora (arhitekt)	- oblikujejo različne prostorske tvorbe iz embalažnih škatlic	- privzgajajo smisel za izražanje lastnih idej

Standardi znanja: Opišejo gibanje v notranjem in zunanjem prostoru, obliko in velikost zgradbe, načrtovalca prostora (arhitekt).

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, delo v dvojicah ali skupinah

Didaktična sredstva in pripomočki:

2 uri likovne vzgoje sta namenjeni ogledu Narodne galerije

OSNOVNA ŠOLA

LETNA PRIPRAVA NA POUK
ZA 3. RAZRED DEVETLETNE OSNOVNE ŠOLE

LIKOVNA VZGOJA

Šolsko leto 2008/2009

Učitelj(ica):

Ljubljana, september 2008

.....

Predmet: **Likovna vzgoja**

Razred: 3. a,b

Tedensko število ur: **2**

Risanja ~ 16 ur

Slikanja ~ 20 ur

Kiparstva ~ 14 ur

Grafike ~ 6 ur

Prostorskega oblikovanja ~ 12 ur

Ogled Narodne galerije ~ 2 uri

Letno število ur: **70**

Literatura(učbeniki, priročniki, revije.....):

e) za učence: **LIKOVNE IGRARIJE 3**, učbenik za likovno vzgojo v 3. razredu devetletne OŠ (Tonka Tacol), Debora.

f) za učitelja:

- ❖ Tacol, Tonka, Likovno izražanje – didaktična izhodišča za problemski pouk likovne vzgoje v devetletni osnovni šoli, Ljubljana: Debora, 2003.
- ❖ Duh, Matjaž, Vrlič Tomaž, Priročnik za likovno vzgojo v 1., 2. in 3. razredu devetletke, Rokus.
- ❖ Tacol, Tonka, Didaktični pristop k načrtovanju likovnih nalog, Izbrana poglavja iz likovne didaktike, Ljubljana: Debora, 1999
- ❖ Butina, Milan, Slikarsko mišljenje, Ljubljana: CZ, 1996
- ❖ Butina, Milan, Prvine likovne prakse, Ljubljana: Debora, 1997
- ❖ Butina, Milan, Uvod v likovno oblikovanje, Ljubljana: Debora, 1997
- ❖ Butina, Milan, O slikarstvu, Ljubljana: Debora, 1997
- ❖ Butina, Milan, Mala likovna teorija, Ljubljana: Debora, 2000
- ❖ Berce Golob, Helena, Likovna vzgoja, Priročnik za učitelje razrednega pouka, Ljubljana: DZS, 1991
- ❖ Berce Golob, Helena, Likovna vzgoja, Načini dela pri likovni vzgoji, Priročnik za učitelje na predmetni stopnji osnovne šole, Ljubljana: DZS, 1993
- ❖ Čadež, Dragica, Glina, les, papir, kovina, Ljubljana: MK, 1983
- ❖ Čadež Lapajne, Dragica, Od glave do portreta, Modeliranje v glini, Ljubljana: Debora, 2000
- ❖ Didek, Zoran, Raziskovanje oblikotvornosti, Ljubljana: DDU Univerzum, 1982
- ❖ Golob, Nataša, Umetnost na Slovenskem, Ljubljana: DZS, 1999
- ❖ Jerman, Frane, Sprehodi po estetiki, Ljubljana: MK, 1983
- ❖ Likovno snovanje, Priročnik za učitelje srednjih šol, Ljubljana: Zavod RS za šolstvo, 1999
- ❖ Muhovič, Jožef, Vstop v likovno logiko I, II, Ljubljana: ALU, 1986
- ❖ Revija Likovna vzgoja, Ljubljana: Debora, letniki 1, 2, 3...
- ❖ Revija Likovne besede, zbirka, Ljubljana: Društvo slovenskih likovnih umetnikov
- ❖ Vrhunci likovne umetnosti: Cankarjeva založba, 1994
- ❖ Umetnost na Slovenskem: Mladinska knjiga, 1998
- ❖ Zgodovina slikarske, kiparske in arhitekturne umetnosti: Modrijan, 1998
- ❖ Umetnost v zgodovini človeštva: Državna založba, 1993
- ❖ Risanje in slikanje: Tehniška založba Slovenije, 1997

SPLOŠNI CILJI PREDMETA

Učenci:

- razvijajo interes za različne oblike likovne dejavnosti,
- bogate in ohranjajo zmožnost za likovno izražanje,
- usvajajo znanje prvin likovne teorije in ostrijo čut za likovne vrednote,
- se seznanjajo z likovnimi izrazi in se usposabljaajo za njihovo samostojno uporabo,
- ob rokovanju z različnimi materiali in orodji razvijajo motorično spretnost in občutljivost,
- z oblikovanjem prostorov in kiparskih volumnov razvijajo telesnokiarski odnos in občutenje likovnega prostora,
- se seznanjajo z razlikami in povezavami med vizualnim in likovnim svetom,
- razvijajo zmožnost opazovanja, predstavljalivosti, likovnega mišljenja, likovnega spomina, in domišljije,
- razvijajo likovnoizrazne zmožnosti in ustvarjalnost,
- ob likovno dejavnem delu bogatijo emocionalne, socialne in estetske osebnostne kvalitete,
- ob ozaveščanju čustev razvijajo čut za lepo,
- spoznavajo vlogo in pomen estetskih vizualnih komunikacij v ožjem in širšem okolju,
- razvijajo zmožnost doživljanja lepote v naravi in umetninah,
- razvijajo čut do likovnih stvaritev, do nacionalne in splošne človeške likovne kulturne dediščine,
- razvijajo zmožnost oblikovanja meril za kritično vrednotenje lastnih del, del vrstnikov ter stvaritev umetnikov,
- razvijajo zmožnost razumevanja različnih medijev vizualne kulture in zmožnost vrednotenja uporabnih predmetov ter likovne problematike v okolju.

Didaktična sredstva in pripomočki:

Grafična stiskalnica, AV sredstva (LCD projektor, grafoskop), videorekorder, televizor, računalnik z likovnimi programi, peč za keramiko, ki naj bi bila nameščena v samostojnem prostoru, fotoaparat, videokamera.

Metode in oblike dela:

Metode dela: pogovor, razlaga, demonstracija, prikazovanje, metoda grafičnih izdelkov.

Oblike dela: frontalna, individualna, delo v dvojicah, delo v skupinah.

SPECIALNO DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA PRVO VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNO OBDOBJE

Otrok se likovno postopoma razvija. Posamezne likovne dejavnosti se pojavijo šele z ustreznim razmerjem psihofizičnih zmogljivosti.

Od 1. do 3. razreda izvaja učitelj z učenci likovne naloge z naslednjih likovnih področij: risanje, slikanje, kiparstvo, oblikovanje prostora in grafika.

Ker je likovno izražanje na tej starostni stopnji podrejeno učenčevi predstavi, učitelj ne vsiljuje shematskih rešitev in določenih likovnih gradenj. Za likovno izražanje izbira enostavne likovne tehnike, pri katerih učenci spoznavajo značilnosti likovnega materiala, primerna orodja, posebnosti oblikovanja z njimi, posebej pa še pravilno, odgovorno in varno ravnanje z njimi pri vseh likovnih področjih. Likovne motive izbira učitelj tako, da temeljijo na učenčevih predstavah iz njihovega doživljajskega sveta.

Likovnovzgojno delo v 1. razredu predstavlja pridobivanje najosnovnejših likovnih pojmov, usmerjanje spontanega likovnega izražanja in pridobivanje osnovnih likovno izraznih izkušenj, ki jih učenci v 2. in 3. razredu dopolnjujejo in razširjajo, kajti bogatijo se tako njihove predstave in spoznanja, kakor tudi likovni spomin in domišljija.

Cilji reševanja likovnih problemov:

Usvajanje likovnih pojmov

Dejavnost usvajanja likovnih pojmov od 1. do 3. razreda temelji na učiteljevi uspešni motivaciji učencev z različnimi metodami. Učenci spoznavajo posebnosti osnovnih likovnih materialov in orodij, spoznavajo in dojemajo likovna dela umetnikov ter kulturne ustanove, pa tudi različne načine likovnega izražanja.

Likovno izražanje

Učitelj posebej spodbuja učence, da samostojno, na samosvoj način izrazijo misli z individualnim izrazom. Individualni izraz pa učitelj bogati s čustvenim doživljanjem predmetov in pojavov v naravi in s sproščenostjo učencev. Učitelj spodbuja učence, da raziskujejo posebnosti likovnih materialov in ustreznost orodij, da vnašajo v likovno izražanje lastne zamisli, čutenja in spoznanja. Posebej podpira samozavest in samostojnost učencev, da se izrazijo na originalen način.

Privzganje doživljajskih naravnosti

Pri izvajanju likovnih nalog se kaže kot učenčeva izvirnost in samostojnost. Zato je zelo pomembno, kako učitelj spodbuja učence k likovni dejavnosti, kako posveča pozornost individualni izraznosti učencev glede na starostno stopnjo in razvoj čutov in zanimanju za likovno izražanje ter razvoju ustvarjalnosti.

VREDNOTENJE UČENČEVH IZDELKOV IN ZAPIS DOSEŽKOV

Po vsaki končani likovni nalogi učitelj z učenci ob razstavljenih, dokončanih in nedokončanih likovnih izdelkih vrednoti z učenci dosežene cilje po izoblikovanih kriterijih, ki izhajajo iz likovne naloge. Napredek posameznega učenca učitelj sproti beleži. Sprotni zapisi so tudi izhodišče za oblikovanje končnega zapisa.

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **RISANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Črta (linija) in risba**

Likovna tehnika: Različni risarski materiali in orodja

Cilji reševanja likovnih problemov:

Učenci:

- obnovijo pojme: črta (linija) – prostoročna, narisana s pripomočki, ravna, kriva, vodoravna, navpična, poševna, kratka, dolga, tanka, debela, sklenjena, neskenjena;
- naštejejo primere kaj v naravi in okolju vidijo kot črto
- na izdelkih vrstnikov in umetniških delih razlikujejo različnost črt in pojasnijo pojem risba

Učenci:

- z različnimi risali rišejo različne črte
- narišejo črtni motiv

Učenci:

- bogatijo občutek za različnost črt
- se navajajo na opazovanje različnih črt na izdelkih vrstnikov in umetniških delih
- se navajajo na prostoročno in sproščeno črtno izražanje

Standardi znanja: Opredelijo pojme: črta (linija) – prostoročna, narisana s pripomočki, ravna, kriva, vodoravna, navpična, poševna, kratka, dolga, tanka, debela, sklenjena, neskenjena, prekinjena, neprekinjena; risba.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **SLIKANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Barvna ploskev, slika**

Likovna tehnika: Tempera in barvni papir

Cilji reševanja likovnih problemov:

- opredelijo pojem slika in ga razlikujejo od risbe
- pojasnijo nastanek barvne ploskve s tekočimi in trdimi materiali
- opišejo postopke slikanja slike
- pojasnijo posebnosti prekrivanja barvnih ploskev
- obnovijo posebnosti nastanka slike z lepljenjem barvnih ploskev
- razvrščajo umetniška dela na slike in risbe

- naslikajo sliko s poslikavo vse slikovne podlage
- oblikujejo kompozicijo s trganjem ali izrezovanjem barvnih ploskev in lepljenjem

- privzgajajo občutek za komponiranje barvnih ploskev
- se navajajo na poslikavo celotne slikovne površine
- razvijajo vztrajnost pri poslikavi upodobljenih ploskev

Standardi znanja: Utrdijo pojme: risba, slika, barvna ploskev, poslikava slikovne podlage, trganje barvnih ploskev, izrezovanje barvnih ploskev, razporejanje barvnih ploskev, prekrivanje barvnih ploskev.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **KIPARSTVO**

Likovna naloga (likovni problem): **Kip, kiparski materiali in orodja**

Likovna tehnika: Glina in drugi materiali

Cilji reševanja likovnih problemov:

- ob tipanju risbe, slike in kipa ugotavljajo razlike	- oblikujejo kip iz mehkega materiala	- razvijajo prostorske predstave
- opišejo značilnosti kipa	- oblikujejo kiparsko tvorbo s sestavljanjem odpadnega materiala	- razvijajo zmožnost za oblikovanje z mehкими, upogibnimi in s trdimi materiali ter orodji
- naštejejo trde, mehke, tekoče, upogibne, ploske kiparske materiale	- iz upogibnega materiala oblikujejo figuro	- razvijajo ročne spretnosti
- ločijo naravne in umetne materiale		- se navajajo na samostojno komponiranje različnih plastičnih oblik
- spoznajo preprosta orodja in pripomočke ter načine obdelave enostavnih materialov		
- ob umetniških kipih določajo spoznane materiale, orodja in načine obdelave		

Standardi znanja: Utrdijo pojme: kip, kiparski material: mehak, trd, tekoč, upogibni, ploski, naravni, umetni, odpadni, kiparska orodja in pripomočki.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **PROSTORSKO OBLIKOVANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Prostor in gradnja prostorov**

Likovna tehnika: Odpadni in drugi materiali

Cilji reševanja likovnih problemov:

- ločijo zunanji in notranji prostor	- na prostem gradijo različne prostorske oblike iz različnih materialov	- razvijajo smisel za oblikovanje prostorskih tvorb
- naštejejo oblike zgradb in opišejo velikosti	- iz odpadnega materiala sestavljajo različne oblike in velikosti zgradb	- se navajajo na cenjenje naravni gradbenih materialov
- obnovijo orientacijo v prostoru		- razvijajo občutek za oblikovanje stabilne zgradbe
- spoznajo delo načrtovalca zgradb (arhitekt)		
- spoznajo različne gradbene materiale		
- spoznajo pojem stabilnost in trdnost zgradbe		

Standardi znanja: Razložijo pojme: prostor (zunanji, notranji), načrtovalec prostorov (arhitekt), oblika, velikost zgradbe, gradbeni materiali, naravni gradbeni materiali, trdnost, stabilnost zgradbe.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, delo v dvojicah

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri

Likovno področje: **GRAFIKA**

Likovna naloga (likovni problem): **Tiskarstvo, matrica, tiskanje, odtis**

Likovna tehnika: Tiskanje matrice

Cilji reševanja likovnih problemov:

- obnovijo pojem tiskarstvo (grafika)	- oblikujejo	- pri izdelavi matric razvijajo ročne spretnosti
- razložijo pojma šablona, matrica, odtis	ritmično	- razvijajo domiselnost pri kombiniranju
- naštejejo enostavne materiale za izdelavo matric	kompozicijo iz	različnih materialov
- se seznani z delom umetnika grafika in pojmom ročno tiskanje	naravnih	- razvijajo smisel za ritmično razporejanje
- razložijo razliko med risbo, sliko in grafiko	materialov in jo	različnih oblik
- na umetniških grafikah razložijo označitev grafike	odtisnejo	- privzgajajo odnos do vrednosti umetniške grafike

Standardi znanja: Razlikujejo pojme: grafika, tiskarstvo, šablona, matrica, pečatnik, tiskanje, odtis, hrapave, gladke površine materialov, umetniška grafika, ročno tiskanje.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **RISANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Postopek risanja risbe, risarski materiali in format**

Likovna tehnika: Kreda, flomaster, tanek čopič, debel čopič...

Cilji reševanja likovnih problemov:

- naštejejo trde in tekoče risarske materiale in njihova orodja	- narišejo risbo po	- razvijajo zmožnost sproščenega
- opišejo značilnosti črt, narisanih s trdimi in tekočimi materiali	postopku od celote k	risanja risb z različnimi materiali in
- na primerih risb vrstnikov in umetniških del spoznajo posebnosti različnih formatov	detajl na velik format	njihovimi pripomočki
- opišejo povezanost formatov in risarskih materialov (debela črta – velik format, tanka črta – majhen format)	z materialom, ki pušča	- privzgajajo smisel za
- obnovijo postopek risanja risbe od celote k posameznostim	debelo sled in z	kombiniranje različnih sledi risal
	materialom, ki pušča	in formatov
	tanko sled	- razvijajo zmožnost samostojnega
		risanja risbe od celote k detajlom

Standardi znanja: Utrdijo pojme: trdi in tekoči risarski materiali, risarska orodja, narisana ploskev (celotna ploskev, posamezni deli), risanje od celote k posameznostim, format risbe.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **SLIKANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Slikarski materiali in orodja**

Likovna tehnika: Kreda, tempera, tuš,....

Cilji reševanja likovnih problemov:

- naštejejo poznane tekoče in trde slikarske materiale in pripomočke	- naslikajo sliko s trdimi slikarskimi materiali	-razvijajo zmožnost za uporabo različnih slikarskih materialov in njihovih pripomočkov
- opišejo posebnosti poznanih slikarskih materialov in orodij	- naslikajo sliko s tekočimi slikarskimi materiali	- razvijajo spretnost za pokrivanje barvnih ploskev
- spoznajo nove slikarske materiale in njihovo pravilno uporabo pri izvajanju tehnik	- naslikajo sliko v kombinirani slikarski tehniki	- se navajajo na samostojno izvajanje postopkov različnih slikarskih tehnik
- razlikujejo oblike po svetlosti in barvi		
- na umetniških delih ugotovijo uporabljene slikarske materiale in orodja		

Standardi znanja: Poznajo pojme: tekoči slikarski materiali, trdi slikarski materiali, slikarski pripomočki, svetlost, barva, slikarska tehnika, slikovna podlaga.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **KIPARSTVO**

Likovna naloga (likovni problem): **Gradnja kipa**

Likovna tehnika: Glina in drugi materiali

Cilji reševanja likovnih problemov:

- utrdijo pojma: celota, sestavni deli kipa	- oblikujejo stabilne kipe po načinu od celote k posameznostim	- razvijajo občutljivost za plastičnost
- pojasnijo pojme: razgiban, narazgiban kip, obhodni kip; votel, poln, velik, majhen	- oblikujejo razgibane samostojne in sestavljene obhodne kipe	- se navajajo na upoštevanje postopkov pri oblikovanju kipa
- obnovijo pojma: trdnost in stabilnost kipa		- razvijajo zmožnost za razumevanje pojmov trdnost in razgibanost kipa
- se seznanijo z možnostmi odvzemanja in dodajanja kiparskih materialov		- razvijajo ročno spretnost pri gradnji kipa od celote k detajlom
- razlikujejo samostojen in sestavljen kip		
- usvojene pojme obrazložijo ob umetniških kipih		

Standardi znanja: Opredelijo pojme: celota, del, razgiban, nerazgiban kip, obhodni kip, votel, poln, velik, majhen, trdnost kipa, samostojen, sestavljen kip.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **PROSTORSKO OBLIKOVANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Notranji prostor**

Likovna tehnika: Embalaža in drugi materiali

Cilji reševanja likovnih problemov:

- pojasnijo sestavne dele prostora (tla, stene, strop)	- iz enovitega, ploskovitega materiala oblikujejo različne oblike notranjih prostorov	- krepijo zavest o urejenem zunanjem in notranjem prostoru
- opišejo oblike prostorov	- iz večjih embalažnih škatel in uporabnih predmetov zgradijo notranje prostore	- razvijajo smisel za oblikovanje različnih prostorov
- opredelijo namembnost prostorov	- iz odpadnega materiala oblikujejo enostavne in sestavljene prostore	- razvijajo občutek za smiselno razporejanje prostorov
- opišejo različnost razporeditve prostorov		
- spoznajo ustrezne materiale za zdravo življenje v prostorih		

Standardi znanja: Usvojijo pojme: prostor (tla, stena, strop), različnost oblikovanih prostorov, namen oblikovanih prostorov, razporeditev prostorov, zdravi, naravni materiali.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri

Likovno področje: **GRAFIKA**

Likovna naloga (likovni problem): **Tiskarstvo, matrica, tiskanje, odtis**

Likovna tehnika: Tiskanje matrice

Cilji reševanja likovnih problemov:

- obnovijo pojem tiskarstvo (grafika)	- narišejo motiv in izdelajo matrico iz gladkih in hrapavih materialov ter jo odtisnejo	- pri izdelavi matric razvijajo ročne spretnosti
- razložijo pojma šablona, matrica, odtis		- razvijajo domiselnost pri kombiniranju različnih materialov
- naštejejo enostavne materiale za izdelavo matric		- razvijajo smisel za ritmično razporejanje različnih oblik
- se seznani z delom umetnika grafika in pojmom ročno tiskanje		- privzgaajo odnos do vrednosti umetniške grafike
- razložijo razliko med risbo, sliko in grafiko		
- na umetniških grafikah razložijo označitev grafike		

Standardi znanja: Razlikujejo pojme: grafika, tiskarstvo, šablona, matrica, pečatnik, tiskanje, odtis, hrapave, gladke površine materialov, umetniška grafika, ročno tiskanje.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **RISANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Črtno izpolnjevanje narisanih ploskev**

Likovna tehnika: Različni risarski materiali in orodja

Cilji reševanja likovnih problemov:

- naštejejo primere različnih črtnih ploskev v okolju in naravi	- narišejo motiv z velikimi oblikami in jih črtno obogatijo	- razvijajo zmožnost opazovanja primerov črtnih ploskev v naravi in okolju
- opišejo obliko, smer, debelino in dolžino črt	- narišejo motiv v kombinaciji različnih materialov in ploskve črtno obogatijo	- bogatijo smisel za črtno izpolnjevanje ploskev
- primerjajo primere črtnih ploskev v okolju in naravi ter črtno izpolnjenih ploskev na umetniških delih in izdelkih učencev		- privzgajajo vztrajnost
		- se navajajo na risanje velikih podob

Standardi znanja: Naštejejo in opišejo pojme: črtna ploskev v okolju in v naravi, črtno izpolnjena ploskev, nizanje in križanje črt.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **SLIKANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Mešane barve**

Likovna tehnika: Tempera

Cilji reševanja likovnih problemov:

- poimenujejo barve in njihove različice	- mešajo barve po predstavljenih postopkih	- razvijajo zmožnost ločevanja čiste in mešane barve
- obnovijo značilnosti ne-mešanih (čistih) in mešanih barv na paleti	- z mešanimi barvami naslikajo sliko z motivom	- razvijajo občutek za mešanje barv po postopkih
- utrdijo postopke mešanja barv		- privzgajajo vztrajnost in doslednost pri mešanju barv
- poiščejo primere čistih in mešanih barv v okolju, naravi in na umetniških delih		- razvijajo barvno domišljijo

Standardi znanja: Poznajo pojme: barvno mešanje, nemešana (čista) barva, mešana barva, postopno dodajanje barve, slikarska paleta.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **KIPARSTVO**

Likovna naloga (likovni problem): **Vrste kipov**

Likovna tehnika: Glina

Cilji reševanja likovnih problemov:

- pojasnijo značilnosti obhodnega kipa ob umetniških delih	- z dodajanjem mehkega materiala enakomerno nizajo elemente različnih oblik in velikosti	- se navajajo na samostojnost in doslednost pri oblikovanju kiparskih oblik
- spoznajo posebnosti kipa, ki izhaja iz ploskve	- v ploščice mehkega materiala oblikujejo motiv z izbočenimi figurami in različno obdelajo oblikovane ploskve	- razvijajo smisel za ritmično razporejanje oblik
- opredelijo pojme: izbočena in vbočena oblika, nizek, visok, vdolbljen, vtiskovanje	- iz ploskovitega materiala ritmično oblikujejo kiparske oblike	- razvijajo domiselnost v izponjevanju kiparskih površin
- spoznajo značilnosti oblikovane površine kipa		
- ob umetniških stvaritvah odkrivajo posebnosti nizanja elementov različnih oblik in velikosti		

Standardi znanja: Prepoznajo pojme: obhodni kip, kip, ki izhaja iz ploskve, izbočena, vbočena oblika, nizek, visok, vdolbljen, vtiskovanje, površina kipa, nizanje elementov različnih oblik, velikosti.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **PROSTORSKO OBLIKOVANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Uporabna in likovna ureditev notranjega prostora**

Likovna tehnika: Okraski in karton ter papir...

Cilji reševanja likovnih problemov:

- glede na namembnosti opišejo opremo v različnih prostorih	- iz enovitega materiala oblikujejo okrasne predmete in likovno uredijo učilnico	- razvijajo zavest o pomembnosti urejenega in zdravega bivalnega prostora
- opišejo pomen naravnih materialov za zdravo življenje	- iz enovitega materiala zgradijo različne prostore in jih pobarvajo po lastni zamisli	- se navajajo na smiselno izbiro barv v prostoru in okrasnih predmetov
- pojasnijo pomembnost svetlobe, zračnosti, velikosti prostorov		
- ob fotografijah likovno urejenih prostorov pripovedujejo o uporabi barv v prostorih in opišejo pomen okrasnih predmetov v prostorih		

Standardi znanja: Usvojijo pojme: uporabnost prostora, naravni material, svetlost in zračnost prostora, barva v prostoru, okrasni predmeti

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri

Likovno področje: **GRAFIKA**

Likovna naloga (likovni problem): **Tiskarstvo, matrica, tiskanje, odtis**

Likovna tehnika: Tisk s pečatniki

Cilji reševanja likovnih problemov:

- obnovijo pojem tiskarstvo (grafika)	- izdelajo	- pri izdelavi matric razvijajo ročne
- razložijo pojma šablona, matrica, odtis	pečatnike iz	spretnosti
- naštejejo enostavne materiale za izdelavo matric	naravnih	- razvijajo domiselnost pri kombiniranju
- se seznani z delom umetnika grafika in pojmom ročno	materialov in jih	različnih materialov
tiskanje	odtiskujejo	- razvijajo smisel za ritmično
- razložijo razliko med risbo, sliko in grafiko		razporejanje različnih oblik
- na umetniških grafikah razložijo označitev grafike		- privzgaajo odnos do vrednosti
		umetniške grafike

Standardi znanja: Razlikujejo pojme: grafika, tiskarstvo, šablona, matrica, pečatnik, tiskanje, odtis, hrapave, gladke površine materialov, umetniška grafika, ročno tiskanje.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **RISANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Svetlo in temno črtno izpolnjena ploskev**

Likovna tehnika: Svinčnik, flomaster,

Cilji reševanja likovnih problemov:

- pojasnijo smisel črtnega izpolnjevanja narisanih ploskev	- nizajo in križajo črte v različnih gostotah	- razvijajo smisel za različno nizanje in križanje črt
- pojasnijo nastanek svetle in temne ploskve s pomočjo nizanja in križanja črt	- narišejo motiv in ga obogatijo s svetlimi in	- razvijajo občutek za enakomerno razporejanje svetlih in temnih ploskev po formatu risbe
- odkrivajo svetle in temne ploskve ter opišejo posebnosti na primerih umetniških del	temnimi črtnimi ploskvami	- ob črtnem izpolnjevanju ploskev razvijajo samostojnost in vztrajnost

Standardi znanja: Pojasnijo pojme: gostota, nizanje črt, križanje črt, svetla ploskev, temna ploskev.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **SLIKANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Ritmično razporejanje barv**

Likovna tehnika: Tempera in barvni papir

Cilji reševanja likovnih problemov:

- se seznanijo s pojmom nizanje (enakomerno razporejanje) barvnih elementov	- s tekočimi ali trdimi slikarskimi materiali	- privzgajajo občutek za enakomerno nizanje elementov
- spoznajo načine nizanj elementov (oblika, velikost, barva)	- oblikujejo enakomerna ritmična zaporedja	- pridobivajo smisel za kombiniranje elementov po barvi, obliki in velikosti
- v naravi in okolju poiščejo primere nizanj elementov po obliki, velikosti in barvi	- s trganjem ali izrezovanjem elementov po obliki, velikosti in barvi oblikujejo ritmično kompozicijo	- se navajajo na doslednost in vztrajnost

Standardi znanja: Opišejo pojme: ponavljanje, enakomerno nizanje elementov, oblika elementov, velikost elementov, barva elementov, krasitev predmetov, okrasek.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri

Likovno področje: **KIPARSTVO**

Likovna naloga (likovni problem): **Kiparski materiali in orodja**

Likovna tehnika: Karton

Cilji reševanja likovnih problemov:

- spoznajo preprosta orodja in pripomočke ter načine obdelave enostavnih materialov	- iz ploskega materiala z gibajo enostavne oblike in jih sestavljajo v večjo kiparsko tvorbo	- razvijajo ročne spretnosti
- ob umetniških kipih določajo spoznane materiale, orodja in načine obdelave		- se navajajo na samostojno komponiranje različnih plastičnih oblik

Standardi znanja: Utrdijo pojme: kiparski material: mehak, trd, tekoč, upogibni, ploski, naravni, umetni, odpadni, kiparska orodja in pripomočki.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **SLIKANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Svetlitev in temnitev barve**

Likovna tehnika: Tempera

Cilji reševanja likovnih problemov:

- naštejejo svetle in temne barve	- naslikajo sliko s svetlitvijo in temnitvijo ene barve	- razvijajo zmožnost samostojnega svetlenja in temnenja barv
- poiščejo primere svetlih in temnih barv v naravi in okolju	- oblikujejo kompozicijo na večji format s svetlenjem in temnenjem več barv	- se navajajo na postopno mešanje barv
- obrazložijo lastnosti najsvetlejše in najtemnejše barve		- razvijajo občutek za stopnjevanje svetlosti in temnosti barv
- pojasnijo svetljenje in temnenje barv		

Standardi znanja: Razumejo pojme: svetla barva, temna barva, najsvetlejša, najtemnejša barva, svetlitev barve, temnitev barve.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

2 uri likovne vzgoje sta namenjeni za ogled Narodne galerije.

OSNOVNA ŠOLA

LETNA PRIPRAVA NA POUK
ZA 4. RAZRED DEVETLETNE OSNOVNE ŠOLE

LIKOVNA VZGOJA

Šolsko leto 2008/2009

Učitelj(ica):

Ljubljana, september 2008

.....

Predmet: **Likovna vzgoja**

Razred: 4. a, b

Tedensko število ur: **2**

Risanja ~ 18 ur

Slikanja ~ 16 ur

Kiparstva ~ 16 ur

Grafike ~ 8 ur

Prostorskega oblikovanja ~ 10 ur

Ogled Narodne galerije ~ 2 uri

Letno število ur: **70**

Literatura(učbeniki, priročniki, revije.....):

- g) za učence: **LIKOVNO IZRAŽANJE 4**, učbenik za likovno vzgojo v 4. razredu (Tonka Tacol in Beatriz Tomšič Čerkez), založba Debora.
- h) za učitelja:
- ❖ Tacol, Tonka, Likovno izražanje – didaktična izhodišča za problemski pouk likovne vzgoje v devetletni osnovni šoli, Ljubljana: Debora, 2003.
 - ❖ Tacol, Tonka, Didaktični pristop k načrtovanju likovnih nalog, Izbrana poglavja iz likovne didaktike, Ljubljana: Debora, 1999
 - ❖ Butina, Milan, Slikarsko mišljenje, Ljubljana: CZ, 1996
 - ❖ Butina, Milan, Prvine likovne prakse, Ljubljana: Debora, 1997
 - ❖ Butina, Milan, Uvod v likovno oblikovanje, Ljubljana: Debora, 1997
 - ❖ Butina, Milan, O slikarstvu, Ljubljana: Debora, 1997
 - ❖ Butina, Milan, Mala likovna teorija, Ljubljana: Debora, 2000
 - ❖ Berce Golob, Helena, Likovna vzgoja, Priročnik za učitelje razrednega pouka, Ljubljana: DZS, 1991
 - ❖ Berce Golob, Helena, Likovna vzgoja, Načini dela pri likovni vzgoji, Priročnik za učitelje na predmetni stopnji osnovne šole, Ljubljana: DZS, 1993
 - ❖ Čadež, Dragica, Glina, les, papir, kovina, Ljubljana: MK, 1983
 - ❖ Čadež Lapajne, Dragica, Od glave do portreta, Modeliranje v glini, Ljubljana: Debora, 2000
 - ❖ Didek, Zoran, Raziskovanje oblikotvornosti, Ljubljana: DDU Univerzum, 1982
 - ❖ Golob, Nataša, Umetnost na Slovenskem, Ljubljana: DZS, 1999
 - ❖ Jerman, Frane, Sprehodi po estetiki, Ljubljana: MK, 1983
 - ❖ Likovno snovanje, Priročnik za učitelje srednjih šol, Ljubljana: Zavod RS za šolstvo, 1999
 - ❖ Muhovič, Jožef, Vstop v likovno logiko I, II, Ljubljana: ALU, 1986
 - ❖ Revija Likovna vzgoja, Ljubljana: Debora, letniki 1, 2, 3...
 - ❖ Revija Likovne besede, zbirka, Ljubljana: Društvo slovenskih likovnih umetnikov
 - ❖ Vrhunci likovne umetnosti: Cankarjeva založba, 1994
 - ❖ Umetnost na Slovenskem: Mladinska knjiga, 1998
 - ❖ Zgodovina slikarske, kiparske in arhitekturne umetnosti: Modrijan, 1998
 - ❖ Umetnost v zgodovini človeštva: Državna založba, 1993
 - ❖ Risanje in slikanje: Tehniška založba Slovenije, 1997

SPLOŠNI CILJI PREDMETA

Učenci:

- razvijajo interes za različne oblike likovne dejavnosti,
- bogate in ohranjajo zmožnost za likovno izražanje,
- usvajajo znanje prvin likovne teorije in ostrijo čut za likovne vrednote,
- se seznanjajo z likovnimi izrazi in se usposabljaajo za njihovo samostojno uporabo,
- ob rokovanju z različnimi materiali in orodji razvijajo motorično spretnost in občutljivost,
- z oblikovanjem prostorov in kiparskih volumnov razvijajo telesnokiarski odnos in občutenje likovnega prostora,
- se seznanjajo z razlikami in povezavami med vizualnim in likovnim svetom,
- razvijajo zmožnost opazovanja, predstavljalivosti, likovnega mišljenja, likovnega spomina, in domišljije,
- razvijajo likovnoizrazne zmožnosti in ustvarjalnost,
- ob likovno dejavnem delu bogatijo emocionalne, socialne in estetske osebnostne kvalitete,
- ob ozaveščanju čustev razvijajo čut za lepo,
- spoznavajo vlogo in pomen estetskih vizualnih komunikacij v ožjem in širšem okolju,
- razvijajo zmožnost doživljanja lepote v naravi in umetninah,
- razvijajo čut do likovnih stvaritev, do nacionalne in splošne človeške likovne kulturne dediščine,
- razvijajo zmožnost oblikovanja meril za kritično vrednotenje lastnih del, del vrstnikov ter stvaritev umetnikov,
- razvijajo zmožnost razumevanja različnih medijev vizualne kulture in zmožnost vrednotenja uporabljenih predmetov ter likovne problematike v okolju.

Didaktična sredstva in pripomočki:

Grafična stiskalnica, AV sredstva (LCD projektor, grafoskop), videorekorder, televizor, računalnik z likovnimi programi, peč za keramiko, ki naj bi bila nameščena v samostojnem prostoru, fotoaparat, videokamera.

Metode in oblike dela:

Metode dela: pogovor, razlaga, demonstracija, prikazovanje, metoda grafičnih izdelkov.

Oblike dela: frontalna, individualna, delo v dvojicah, delo v skupinah.

SPECIALNO DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA DRUGO VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNO OBDOBJE

Pri učencih v starosti od devet do enajst let prihaja do združevanja kognitivnega in vizualnega razvoja. Spontanost se torej umika razumu, učenci želijo prikazati realne podobe, zato pogosto opazimo pasivno posnemanje drugih izdelkov z realističnimi podobami. Da bo likovno izražanje učencev postajalo bolj dovršeno in samosvoje, jih je potrebno nujno likovno razvijati in bogatiti.

Že v četrtem in petem razredu so učenci zmožni kritično in z razumom dojeti in upoštevati linearne, barvne in prostorsko-oblikovalske vrednote. Torej dosledneje oblikovati in bogatiti črtne površine, mešati barve, uporabiti kontraste barv in njihove harmonije, kontraste oblik in prostora, upoštevati kompozicijska načela, ki pa jih ne motijo še značilna nepravilna oblikovalna razmerja. Že v šestem razredu pa se likovni izraz učencev izpopolni, likovno izražanje pa je že čisto zavestno. Zmožni so že ločevanja in razčlenjevanja ter sestavljanja elementov v nove skladne celote na likovni in verbalni način.

Dovršenost likovnega izražanja je v drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju povezana tudi z razvitejšimi motoričnimi zmožnostmi. zmožni so rokovati z zahtevnejšimi materiali in orodji.

Cilji reševanja likovnih problemov:

Usvajanje likovnih pojmov

Dejavnost usvajanja likovnih pojmov od 4. do 6. razreda temelji na učiteljevi uspešni motivaciji učencev z različnimi metodami, posebej še z metodo širjenja in elaboriranja likovnih senzibilnosti in z metodo estetske komunikacije. Učenci z njihovo pomočjo na neprisiljen način bogatijo občutljivost za likovne elemente, njihovo ločevanje, razčlenjanje in sestavljanje v nove skladne celote, spodbujajo izvirnost in lastno iskanje rešitev, spoznavajo posebnosti zahtevnejših likovnih materialov in orodij, spoznavajo in dojemajo likovna dela umetnikov ter kulturne ustanove, vizualne komunikacije, pa tudi različne načine likovnega izražanja. Bolj kritično in razumno dojemanje likovnih elementov in zakonitosti oblikovalnih načel omogočajo učitelju, da učence ob sproščanju čustvenih in razumskih zmogljivosti navaja na vrednotenje lastnih likovnih del in del njihovih vrstnikov.

Likovno izražanje

Likovno izražanje predstavlja spontano in ustvarjalno interpretacijo doživetij učencev in zavestnejšo uporabo spoznanih likovnih pojmov. Gre za svobodno in spontano interpretacijo z likovnimi znaki oblikovanih misli s pomočjo raznolikih likovnih materialov in orodij. Učitelj spodbuja učence k samostojnemu, samosvojemu načinu izražanja misli z individualnim izrazom. To pa dosega s spodbujanjem učencev k strukturiranemu razumevanju predmetov in pojavov v naravi ter okolju. Z uporabo zahtevnejših materialov in orodij si razvijajo učenci ročne spretnosti in občutljivost ter zmožnost samostojnega raziskovanja posebnosti likovnih materialov in orodij, kar omogoča, da vnašajo v likovno izražanje lastne zamisli, čutenja, spoznanja in originalen način izražanja.

Privzgajanje doživljajskih naravnosti

Predstavlja skladno in celovito ponotranjenje pridobljenega in usvojenega, ki se pri učencih na zunaj kaže kot odnos do lastnega dela, dela sošolcev, dela umetnikov, kot spoštljiv odnos do naravnega, kulturnega in socialnega okolja ter čustvenega odnosa do narave. Pri izvajanju likovnih nalog pa se kaže kot učenčeva samoiniciativnost, samostojnost, sproščenost in originalen način izražanja. Zato je zelo pomembno, kako učitelj spodbuja učence k likovni dejavnosti, kako posveča pozornost njihovi individualni izraznosti glede na starostno stopnjo in razvoj čutov, zanimanju za likovno izražanje ter razvoju ustvarjalnosti.

VREDNOTENJE UČENČEVIH IZDELKOV IN ZAPIS DOSEŽKOV

Likovno vrednotenje predstavlja določanje vrednosti opravljenega učenčevega dela v učni uri glede na učenčevo prizadevnost za uresničevanje ciljev pri usvajanju likovnih pojmov, likovnem izražanju ter privzgajanju doživljajskih naravnosti. Cilj vrednotenja ni samo ocena izdelka, temveč tudi ocena učenčevega dela, ki temelji na napredovanju v celotnem učnem procesu. Zato mora učitelj vrednotiti učenčevo dejavnost v celotnem učnem procesu. Tak način vrednotenja učenčevega dosežka (njegovo delo in napredek) obsega dosežke na afektivnem, psihomotoričnem in kognitivnem področju.

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **RISANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Črta (linija) v likovnih delih**

Likovna tehnika: Svinčnik, flomaster, tuš,

Cilji reševanja likovnih problemov:

- pojasnijo kaj v naravi in okolju vidijo kot črto	- narišejo črtno	- razvijajo smisel za
- v umetniških delih in likovnih izdelkih sošolcev opredelijo črte ter pojasnijo njihove značilnosti	kompozicijo in jo izpolnijo z nizanjem in križanjem različnih črt	kombiniranje različnih črt in nastalih svetlih in temnih ploskev
- povedo, kaj je prostoročna in s pripomočki narisana črta	- narišejo motiv in ga črtno obogatijo	- se navajajo na sproščeno in neposredno risanje
- ob primerjavi risbe in slike iščejo razlike ter opišejo značilnosti risbe		

Standardi znanja: Učenci razložijo pojme: črta, prostoročna črta in narisana s pomočjo pripomočka, oblika črte, smer črte, debelina črte, dolžina črte.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **SLIKANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Slika, nemešane in mešane barve**

Likovna tehnika: Tempera

Cilji reševanja likovnih problemov:

- razlikujejo pojem risba in slika	- komponirajo različne oblike ploskev in jih poslikajo z mešanimi barvami	- razvijajo občutek za mešanje barv
- obnovijo posebnosti nastanka slike		- se navajajo na postopno mešanje barv
- obnovijo značilnosti nemešanih barv in mešanih barv na paleti	- z mešanimi barvami naslikajo sliko z motivom	- razvijajo doslednost
- na primerih v naravi poiščejo nemešane in mešane barve		
- utrdijo postopke mešanja barv		
- ob fotografijah predmetov v okolju in primerih umetniških del pojasnijo različice barv		

Standardi znanja: Ločijo pojme: risba, slika, barvna ploskev, nemešane barve, mešane barve.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **KIPARSTVO**

Likovna naloga (likovni problem): **Kip, kipar in kiparski materiali**

Likovna tehnika: Različni naravni materiali

Cilji reševanja likovnih problemov:

- kip opredelijo kot telo	- oblikujejo kip iz mehkih ali trdih, upogibnih in ploskih materialov	- razvijajo zmožnost za rokovanje z različnimi materiali
- razložijo pojma kipar umetnik in kip umetnina	- oblikujejo enostavne kiparske oblike iz naravnih materialov	- se navajajo na vnašanje individualnih idej v oblikovanje kipa
- naštejejo že znane trde, tekoče, mehke, upogibne, ploske materiale		- ob različnih materialih si razvijajo občutek za trodimenzionalni kiparski prostor
- spoznajo nove naravne in umetne materiale		
- razložijo načine oblikovanja materialov z različnimi orodji		
- na fotografijah kipov ugotovijo vrste materialov in način obdelave		

Standardi znanja: Razumejo pojme: kip – telo, kipar, umetnik, kip, umetnina, kiparski material, trdi, tekoči, mehki, upogibni, ploski, naravni materiali, umetni material.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **PROSTORSKO OBLIKOVANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Prostor – vrste in oblike prostorov**

Likovna tehnika: Karton, lepenka...

Cilji reševanja likovnih problemov:

- pojasnijo pojma gradbenik, arhitekt, arhitekturni načrt	- sestavijo preproste prostorske tvorbe iz odpadnih predmetov	- razvijajo samostojnost pri konstruiranju tridimenzionalnih oblik
- opredelijo zunanji in notranji prostor	- oblikujejo različne oblike prostorov iz enovitega ploskovitega materiala in jih sestavijo v večjo prostorsko tvorbo	- razvijajo zmožnost načrtovanja prostorskih oblik po lastni zamisli
- naštejejo oblike prostorov		
- pojasnijo namembnost notranjih prostorov		

Standardi znanja: Razlikujejo pojme: prostor, arhitekt, arhitekturni načrt, zunanji, notranji prostor, oblika prostora, namembnost prostora.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, delo v dvojicah ali skupinah

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri

Likovno področje: **GRAFIKA**

Likovna naloga (likovni problem): **Tiskarstvo (grafika), matrica, odtis in umetniška grafika**

Likovna tehnika: Tisk s pečatniki

Cilji reševanja likovnih problemov:

- razložijo že znani pojem tiskarstvo (grafika)- utrdijo pojem matrica- se seznani s pojmom grafik umetnik in umetniška grafika- naštejejo naravne in umetne materiale za izdelavo matrice- spoznajo uporabnost različnih materialov oziroma njihovih površin za izdelavo matrice- opišejo postopke že znanih enostavnih grafičnih tehnik- spoznajo različne pripomočke za grafično oblikovanje- spoznajo pomembne slovenske grafike in njihova dela	- z odtiskovanjem pečatnika sestavljajo ornamentalno kompozicijo	- razvijajo tipne in opazovalne zmožnosti- razvijajo izvirnost v izbiri površin materialov- razvijajo smisel za nizanje ritmičnih zaporedij- se navajajo na doslednost pri izvedbi grafične tehnike

Standardi znanja: Prepoznajo pojme: tiskarstvo (grafika), umetnik, grafik, umetniška grafika, matrica, grafični pripomočki, površina materiala, enobarvni tisk, barvni tisk.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **RISANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Risarski materiali in orodja ter kvalitete, velikosti in oblike risarskih podlag**

Likovna tehnika:

Cilji reševanja likovnih problemov:

- na primerih risb vrstnikov in umetniških del opišejo posebnosti črt, narisanih s tekočimi in trdimi materiali in orodji- obnovijo postopek risanja risbe od celote k detajlom- naštejejo različne kvalitete, oblike in velikosti podlag za risanje s tekočimi in trdimi materiali- opišejo posebnosti povezave risarskih materialov in orodij z obliko in velikostjo podlage	- po postopkih od celote k detajlom narišejo risbe z različnimi materiali in orodji na različne velikosti, oblike in kvalitete podlag	- se navajajo na pomembnost povezanosti risarskega materiala z velikostjo, obliko in kvaliteto podlage- razvijajo občutek za rokovanje z različnimi risarskimi materiali in orodji- razvijajo samozavest ob rokovanju z različnimi risarskimi materiali in orodji

Standardi znanja: Poznajo pojme: risarski material in orodje, risarski postopek, velikost podlage, oblika podlage, materiali podlag.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **SLIKANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Barvna ploskev in slikarski materiali ter orodja**

Likovna tehnika: Tempera in barvni papirji

Cilji reševanja likovnih problemov:

- obnovijo posebnosti nastanka slike s tekočimi in trdimi materiali ter z lepljenjem barvnih ploskev	- oblikujejo kompozicijo s sestavljanjem in lepljenjem barvnih ploskev	- razvijajo samostojnost pri prekrivanju barvnih ploskev z različnimi materiali
- se seznani z novimi slikarskimi materiali in orodji ter njihovo uporabo	- oblikujejo kompozicijo s prekrivanjem barvnih ploskev ob uporabi različnih slikarskih materialov	- se navajajo na izvirno uporabo barv in njihovih različic pri izdelavi lepljenke
- spoznajo značilnosti prekrivanja barvnih ploskev ob uporabi različnih slikarskih materialov		
- na umetniških delih ugotovijo posebnosti nastanka barvne ploskve in možnosti prekrivanja ploskev, glede na uporabljen material in orodje		

Standardi znanja: Poznajo pojme: barvna ploskev, prekrivanje (barvne ploskve), lepljenka, tekoči, trdi slikarski materiali, slikarski pripomočki.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **KIPARSTVO**

Likovna naloga (likovni problem): **Stabilnost in gradnja kipa**

Likovna tehnika: Glina, papir,

Cilji reševanja likovnih problemov:

- razložijo pojme: celota in sestavni deli kipa, dodajanje in odzemanje materiala	- iz mehkega materiala z odvzemanjem in dodajanjem oblikujejo razgibano figuro	- razvijajo občutek za stabilnost (ravnotežje) figure, oblikovane iz različnih materialov
- na umetniških kipih iz različnih materialov razložijo možnosti oblikovanja razgibane figure	- iz upogibnega materiala oblikujejo stabilno figuro	- glede na uporabljen kiparski material se navajajo na postopke oblikovanja kipa
- obnovijo pojem ravnotežje		- razvijajo domiselnost pri oblikovanju kipa
- se seznani s pojmom ravnotežje kipa in ga povežejo s pojmom stabilnost kipa		

Standardi znanja: Poznajo pojme: celota, sestavni del, odzemanje, dodajanje materiala, razgibana figura, stabilnost kipa.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **PROSTORSKO OBLIKOVANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Prostor – vrste in oblike prostorov**

Likovna tehnika: Papir, karton, embalaža,....

Cilji reševanja likovnih problemov:

- pojasnijo pojma gradbenik, arhitekt, arhitekturni načrt	- sestavijo preproste prostorske tvorbe iz odpadnih predmetov	- razvijajo samostojnost pri konstruiranju tridimenzionalnih oblik
- opredelijo zunanji in notranji prostor	- oblikujejo različne oblike prostorov	- razvijajo zmožnost načrtovanja prostorskih oblik po lastni zamisli
- naštejejo oblike prostorov	- iz enovitega ploskovitega materiala in jih sestavijo v večjo prostorsko tvorbo	
- pojasnijo namembnost notranjih prostorov		

Standardi znanja: Razlikujejo pojme: prostor, arhitekt, arhitekturni načrt, zunanji, notranji prostor, oblika prostora, namembnost prostora.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, delo v dvojicah ali po skupinah

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri

Likovno področje: **GRAFIKA**

Likovna naloga (likovni problem): **Tiskarstvo (grafika), matrica, odtis in umetniška grafika**

Likovna tehnika: Kartonski tisk, šablonski tisk,

Cilji reševanja likovnih problemov:

- razložijo že znani pojem tiskarstvo (grafika)	- z materiali različnih površin sestavijo kompozicijo in jo odtisnejo	- razvijajo tipne in opazovalne zmožnosti
- utrdijo pojem matrica		- razvijajo izvirnost v izbiri površin materialov
- se seznanijo s pojmom grafik umetnik in umetniška grafika		- razvijajo smisel za nizanje ritmičnih zaporedij
- naštejejo naravne in umetne materiale za izdelavo matrice		- se navajajo na doslednost pri izvedbi grafične tehnike
- spoznajo uporabnost različnih materialov oziroma njihovih površin za izdelavo matrice		
- opišejo postopke že znanih enostavnih grafičnih tehnik		
- spoznajo različne pripomočke za grafično oblikovanje		
- spoznajo pomembne slovenske grafike in njihova dela		

Standardi znanja: Prepoznajo pojme: tiskarstvo (grafika), umetnik, grafik, umetniška grafika, matrica, grafični pripomočki, površina materiala, enobarvni tisk, barvni tisk.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri

Likovno področje: **RISANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Črtno izpolnjevanje narisanih ploskev in njihovo razporejanje**

Likovna tehnika:

Cilji reševanja likovnih problemov:

- na umetniških delih in delih vrstnikov opišejo posebnosti nizanja in križanja črt po obliki, smeri, debelini, dolžini	- narišejo motiv ter črtno izpolnjene svetle in temne ploskve enakomerno razporedijo po podlagi	- razvijajo zmožnost samostojnega risanja risbe po zaporednih postopkih
- iščejo primere črtnih ploskev v naravi in okolju		- krepijo občutek za enakomerno razporejanje svetlih in temni črtnih ploskev po podlagi
- opišejo posebnosti razporejanja svetlo in temno črtno izpolnjenih ploskev po risalni podlagi		

Standardi znanja: Razlikujejo pojme: redko nizanje črt – svetla ploskev, gosto nizanje črt – temna ploskev, enakomerno razporejanje svetlih in temnih črtnih ploskev.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri

Likovno področje: **SLIKANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Velikost, oblika in kvaliteta slikovnih podlag**

Likovna tehnika: Tempera

Cilji reševanja likovnih problemov:

- razčlenijo posebnosti že poznanih slikovnih podlag	- izberejo ustrezno obliko, velikost in kvaliteto podlage glede na izbrani motiv in slikarski material ter naslikajo sliko	- razvijajo samostojnost pri izbiri različnih formatov in njihove kvalitete
- spoznajo nove slikovne podlage in pomembnost njihove velikosti ter kvalitete glede na izbiro materiala in orodja		- se navajajo na sproščeno barvno izražanje
- se seznaniijo z različno možnostjo izbire oblike slikovne podlage		
- na izdelkih vrstnikov ter umetniških delih analizirajo pomembnost velikosti, oblike in kvalitete slikovne podlage		

Standardi znanja: Razumejo pojme: format (slikovna ploskev), velikost, oblika, kvaliteta slikovne ploskve.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **KIPARSTVO**

Likovna naloga (likovni problem): **Vrste in površina kipov**

Likovna tehnika: Glina, folija,....

Cilji reševanja likovnih problemov:

- utrdijo pojem obhodni kip	- oblikujejo obhodni kip in raznoliko obdelajo površino z gnetenjem in vtiskovanjem	- razvijajo zmožnosti pri obdelavi površine mehkih materialov
- spoznajo pojem relief	- oblikujejo nizek relief iz mehkega ali ploskovitega materiala	- razvijajo občutek za večjo ali manjšo izbočenost oblik
- razložijo pojem površina kipa		
- naštejejo posebnosti oblikovanja izbočenih reliefov (nizko, visoko, dodajanje materiala, odzemanje materiala), vbočenih reliefov (odzemanje materialov)		
- na fotografijah kipov določajo obhodne kipe, reliefe		

Standardi znanja: Razložijo pojme: obhodni kip, površina, relief (nizek, visok), dodajanje, odzemanje.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri

Likovno področje: **PROSTORSKO OBLIKOVANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Zaprti prostor**

Likovna tehnika: Karton, embalaža,...

Cilji reševanja likovnih problemov:

- opredelijo pojem zaprt prostor	- ritmično (enakomerno, neenakomerno) sestavljajo prostorsko tvorbo iz pravokotnih zaprtih prostorov	- ob nizanju različnih oblik prostorov razvijajo zmožnost za smiselno razporeditev prostorov
- opišejo sestavne dele pravokotnega zaprtega prostora		- se navajajo na doslednost pri izrezovanju in lepljenju ploskovitega materiala
- poiščejo primere pravokotnih prostorov v domačem kraju		

Standardi znanja: Razumejo pojme: zaprt prostor, sestavni deli zaprtega prostora, pravokotni prostor.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, delo v dvojicah ali po skupinah

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **GRAFIKA**

Likovna naloga (likovni problem): **Tiskarstvo (grafika), matrica, odtis in umetniška grafika**

Likovna tehnika: Monotipija

Cilji reševanja likovnih problemov:

- razložijo že znani pojem tiskarstvo (grafika)	- izvedejo	- razvijajo tipne in opazovalne
- utrdijo pojem matrica	enobarven	zmožnosti
- se seznani s pojmom grafik umetnik in umetniška grafika	ploski tisk	- razvijajo izvirnost v izbiri površin
- naštejejo naravne in umetne materiale za izdelavo matrice		materialov
- spoznajo uporabnost različnih materialov oziroma njihovih površin za izdelavo matrice	- izvedejo	- razvijajo smisel za nizanje
- opišejo postopke že znanih enostavnih grafičnih tehnik	dvobarvni ploski	ritmičnih zaporedij
- spoznajo različne pripomočke za grafično oblikovanje	tisk	- se navajajo na doslednost pri
- spoznajo pomembne slovenske grafike in njihova dela		izvedbi grafične tehnike

Standardi znanja: Prepoznajo pojme: tiskarstvo (grafika), umetnik, grafik, umetniška grafika, matrica, grafični pripomočki, površina materiala, enobarvni tisk, barvni tisk.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri

Likovno področje: **RISANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Ritmično razporejanje narisanih elementov**

Likovna tehnika: Različni risarski materiali in orodja

Cilji reševanja likovnih problemov:

- opredelijo pojem ponavljanje	- s tekočimi ali trdimi	- se navajajo na povezovanje
- usvojijo pojem ritem	risarskimi materiali	pojma ritmično ponavljanje v
- ob primerih v vsakdanjem življenju opišejo značilnosti ponavljanja	narišejo kompozicijo s	vsakdanjem življenju, glasbi in
- spoznajo pojem enakomerno ponavljanje	ponavljajočimi se	črtnem izražanju
- spoznajo posebnosti enakomernega ponavljanja narisanih elementov po obliki, velikosti in barvi	elementi (po obliki, velikosti, barvi)	- privzgaajo smisel za gradnjo
		enakomernih ritmičnih zaporedij
		- privzgaajo vztrajnost pri nizanju elementov

Standardi znanja: Poznajo pojme: ritem – ponavljanje (oblik...), enakomerno ponavljanje, neenakomerno ponavljanje.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri

Likovno področje: **SLIKANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Sorodne (podobne) barve**

Likovna tehnika: Tempera

Cilji reševanja likovnih problemov:

- s pomočjo primerov iz vsakdanjega življenja opredelijo pojem sorodnost (podobnost)	- naslikajo motiv v sorodnih barvnih odtenkih	- krepijo občutek za različnost barv v naravi in okolju
- usvojijo pojem sorodnost barv		- razvijajo spretnost za postopno mešanje barv
- s pomočjo ponazoril (barvni listi ...) razvrščajo barve po sorodnosti		- razvijajo občutljivost za določanje sorodnih barvnih odtenkov
- na umetniških delih poiščejo sorodne barve		

Standardi znanja: Ločijo pojma: različnost barve, sorodnost (podobnost) barve.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **KIPARSTVO**

Likovna naloga (likovni problem): **Montažni kip**

Likovna tehnika: Različni kiparski materiali

Cilji reševanja likovnih problemov:

- naštejejo že znane naravne in umetne materiale	- oblikujejo kiparsko tvorbo iz odpadnega materiala in ga enovito pobarvajo	- se navajajo na samostojnost pri uporabi različnih umetnih kiparskih materialov
- opišejo različnost površin in barv naravnih in umetnih materialov	- v kombinaciji različnih materialov sestavijo kiparsko tvorbo (montažni kip)	- privzgajajo čut za enovitost materialov in barve
- spoznajo različne možnosti oblikovanja kipa iz različnih materialov		- bogatijo smisel za kombinacijo različnih materialov
- na primerih umetniških kipov razlikujejo samostojen in sestavljen kip		

Standardi znanja: Opišejo: kiparske materiale (naravne, umetne), površino, barvo materiala, montažni kip.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri

Likovno področje: **RISANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Ravnotežje v risbi**

Likovna tehnika: Različni risarski materiali

Cilji reševanja likovnih problemov:

- usvojijo pojem ravnotežje ob primerih iz vsakdanjega življenja	- narišejo risbo in elemente uravnoteženo razporedijo po podlagi	- pridobivajo občutek za ravnotežje elementov
- opredelijo likovno ravnotežje		- razvijajo smisel za načrtno razporejanje narisanih elementov
- na primerih umetniških del ugotovijo posebnosti ravnotežja in porušenega ravnotežja na risbi		

Standardi znanja: Spoznajo pojme: ravnotežje, porušenje ravnotežja, ravnotežje v risbi.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **SLIKANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Svetle in temne barve**

Likovna tehnika: Tempera

Cilji reševanja likovnih problemov:

- utrdijo pojem svetla in pojem temna barva	- naslikajo kompozicijo s poudarkom na smiselnem razporejanju svetlih in temnih barvnih ploskev po formatu	- razvijajo občutljivost za določanje svetlosti posamezne barve
- razvrstijo barve po svetlosti		- se navajajo na smiselno, uravnoteženo razporejanje svetlih in temnih barv po formatu
- določijo najsvetlejšo in najtemnejšo barvo		
- poiščejo primere svetlih in temnih barv v okolju in naravi		
- pojasnijo uporabnost svetlih in temnih barv		

Standardi znanja: Razločijo pojma: svetla, temna barva, svetlejša, temnejša barva, najsvetlejša, najtemnejša barva.

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **RISANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Lastna pisava in risba**

Likovna tehnika: Različni risarski materiali

Cilji reševanja likovnih problemov:

- spoznajo različnost pisav – različni narodi, posamezniki	- oblikujejo	- razvijajo smisel za
- pojasnijo razliko med osebno pisavo in tiskarsko pisavo	kompozicijo, v	kombiniranje besedila z risbo
- se seznajajo s pisavo kot črtno risbo	kateri uskladijo	- razvijajo zmožnost uporabe
- se seznajajo z različnimi načini povezovanja lastne pisave in risbe	risbo z lastno	lastne pisave v dekorativne
- opredelijo uporabnost lastne pisave in risbe na primerih likovnih stvaritev	pisavo	namene

Standardi znanja: Poznajo pojme: različnost pisave, osebna pisava, tiskarska pisava (tipografija).

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

2 uri likovne vzgoje sta razporejeni za ogled Narodne galerije.

OSNOVNA ŠOLA

LETNA PRIPRAVA NA POUK
ZA 5. RAZRED DEVETLETNE OSNOVNE ŠOLE

LIKOVNA VZGOJA

Šolsko leto 2008/2009

Likovna pedagoginja:

Ljubljana, september 2008

.....

Predmet: **Likovna vzgoja**

Razred: 5. a, b

Tedensko število ur: **2**

Risanja ~ 16 ur

Slikanja ~ 16 ur

Kiparstva ~ 14 ur

Grafike ~ 12 ur

Prostorskega oblikovanja ~ 12 ur

Letno število ur: **70**

Literatura(učbeniki, priročniki, revije.....):

a) za učence: **LIKOVNO IZRAŽANJE 5**, Učbenik za likovno vzgojo v 5. razredu devetletne OŠ
Avtorici: dr. Tonka Tacol, dr. Beatriz Tomšič Čerkez

b) za učitelja:

- ❖ Tacol, Tonka, Likovno izražanje – didaktična izhodišča za problemski pouk likovne vzgoje v devetletni osnovni šoli, Ljubljana: Debora, 2003.
- ❖ Tacol, Tonka, Didaktični pristop k načrtovanju likovnih nalog, Izbrana poglavja iz likovne didaktike, Ljubljana: Debora, 1999
- ❖ Butina, Milan, Slikarsko mišljenje, Ljubljana: CZ, 1996
- ❖ Butina, Milan, Prvine likovne prakse, Ljubljana: Debora, 1997
- ❖ Butina, Milan, Uvod v likovno oblikovanje, Ljubljana: Debora, 1997
- ❖ Butina, Milan, O slikarstvu, Ljubljana: Debora, 1997
- ❖ Butina, Milan, Mala likovna teorija, Ljubljana: Debora, 2000
- ❖ Berce Golob, Helena, Likovna vzgoja, Priročnik za učitelje razrednega pouka, Ljubljana: DZS, 1991
- ❖ Berce Golob, Helena, Likovna vzgoja, Načini dela pri likovni vzgoji, Priročnik za učitelje na predmetni stopnji osnovne šole, Ljubljana: DZS, 1993
- ❖ Čadež, Dragica, Glina, les, papir, kovina, Ljubljana: MK, 1983
- ❖ Čadež Lapajne, Dragica, Od glave do portreta, Modeliranje v glini, Ljubljana: Debora, 2000
- ❖ Didek, Zoran, Raziskovanje oblikotvornosti, Ljubljana: DDU Univerzum, 1982
- ❖ Golob, Nataša, Umetnost na Slovenskem, Ljubljana: DZS, 1999
- ❖ Jerman, Frane, Sprehodi po estetiki, Ljubljana: MK, 1983
- ❖ Likovno snovanje, Priročnik za učitelje srednjih šol, Ljubljana: Zavod RS za šolstvo, 1999
- ❖ Muhovič, Jožef, Vstop v likovno logiko I, II, Ljubljana: ALU, 1986
- ❖ Revija Likovna vzgoja, Ljubljana: Debora, letniki 1, 2, 3...
- ❖ Revija Likovne besede, zbirka, Ljubljana: Društvo slovenskih likovnih umetnikov
- ❖ Vrhunci likovne umetnosti: Cankarjeva založba, 1994
- ❖ Umetnost na Slovenskem: Mladinska knjiga, 1998
- ❖ Zgodovina slikarske, kiparske in arhitekturne umetnosti: Modrijan, 1998
- ❖ Umetnost v zgodovini človeštva: Državna založba, 1993
- ❖ Risanje in slikanje: Tehniška založba Slovenije, 1997

SPLOŠNI CILJI PREDMETA

Učenci:

- razvijajo interes za različne oblike likovne dejavnosti,
- bogate in ohranjajo zmožnost za likovno izražanje,
- usvajajo znanje prvin likovne teorije in ostrijo čut za likovne vrednote,
- se seznanjajo z likovnimi izrazili in se usposabljaajo za njihovo samostojno uporabo,
- ob rokovanju z različnimi materiali in orodji razvijajo motorično spretnost in občutljivost,
- z oblikovanjem prostorov in kiparskih volumnov razvijajo telesnokiarski odnos in občutenje likovnega prostora,
- se seznanjajo z razlikami in povezavami med vizualnim in likovnim svetom,
- razvijajo zmožnost opazovanja, predstavljalivosti, likovnega mišljenja, likovnega spomina, in domišljije,
- razvijajo likovnoizrazne zmožnosti in ustvarjalnost,
- ob likovno dejavnem delu bogatijo emocionalne, socialne in estetske osebnostne kvalitete,
- ob ozaveščanju čustev razvijajo čut za lepo,
- spoznavajo vlogo in pomen estetskih vizualnih komunikacij v ožjem in širšem okolju,
- razvijajo zmožnost doživljanja lepote v naravi in umetninah,
- razvijajo čut do likovnih stvaritev, do nacionalne in splošne človeške likovne kulturne dediščine,
- razvijajo zmožnost oblikovanja meril za kritično vrednotenje lastnih del, del vrstnikov ter stvaritev umetnikov,
- razvijajo zmožnost razumevanja različnih medijev vizualne kulture in zmožnost vrednotenja uporabnih predmetov ter likovne problematike v okolju.

Didaktična sredstva in pripomočki:

Grafična stiskalnica, AV sredstva (LCD projektor, grafoskop), videorekorder, televizor, računalnik z likovnimi programi, peč za keramiko, ki naj bi bila nameščena v samostojnem prostoru, fotoaparat, videokamera.

Metode in oblike dela:

Metode dela: pogovor, razlaga, demonstracija, prikazovanje, metoda grafičnih izdelkov.

Oblike dela: frontalna, individualna, delo v dvojicah, delo v skupinah.

SPECIALNO DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA DRUGO VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNO OBDOBJE

Pri učencih v starosti od devet do enajst let prihaja do združevanja kognitivnega in vizualnega razvoja. Spontanost se torej umika razumu, učenci želijo prikazati realne podobe, zato pogosto opazimo pasivno posnemanje drugih izdelkov z realističnimi podobami. Da bo likovno izražanje učencev postajalo bolj dovršeno in samosvoje, jih je potrebno nujno likovno razvijati in bogatiti.

Že v četrtem in petem razredu so učenci zmožni kritično in z razumom dojeti in upoštevati linearne, barvne in prostorsko-oblikovalske vrednote. Torej dosledneje oblikovati in bogatiti črtne površine, mešati barve, uporabiti kontraste barv in njihove harmonije, kontraste oblik in prostora, upoštevati kompozicijska načela, ki pa jih ne motijo še značilna nepravilna oblikovalna razmerja. Že v šestem razredu pa se likovni izraz učencev izpopolni, likovno izražanje pa je že čisto zavestno. Zmožni so že ločevanja in razčlenjevanja ter sestavljanja elementov v nove skladne celote na likovni in verbalni način.

Dovršenost likovnega izražanja je v drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju povezana tudi z razvitejšimi motoričnimi zmožnostmi. zmožni so rokovati z zahtevnejšimi materiali in orodji.

Cilji reševanja likovnih problemov:

Usvajanje likovnih pojmov

Dejavnost usvajanja likovnih pojmov od 4. do 6. razreda temelji na učiteljevi uspešni motivaciji učencev z različnimi metodami, posebej še z metodo širjenja in elaboriranja likovnih senzibilnosti in z metodo estetske komunikacije. Učenci z njihovo pomočjo na neprisiljen način bogatijo občutljivost za likovne elemente, njihovo ločevanje, razčlenjanje in sestavljanje v nove skladne celote, spodbujajo izvirnost in lastno iskanje rešitev, spoznavajo posebnosti zahtevnejših likovnih materialov in orodij, spoznavajo in dojemajo likovna dela umetnikov ter kulturne ustanove, vizualne komunikacije, pa tudi različne načine likovnega izražanja. Bolj kritično in razumno dojemanje likovnih elementov in zakonitosti oblikovalnih načel omogočajo učitelju, da učence ob sproščanju čustvenih in razumskih zmogljivosti navaja na vrednotenje lastnih likovnih del in del njihovih vrstnikov.

Likovno izražanje

Likovno izražanje predstavlja spontano in ustvarjalno interpretacijo doživetij učencev in zavestnejšo uporabo spoznanih likovnih pojmov. Gre za svobodno in spontano interpretacijo z likovnimi znaki oblikovanih misli s pomočjo raznolikih likovnih materialov in orodij. Učitelj spodbuja učence k samostojnemu, samosvojemu načinu izražanja misli z individualnim izrazom. To pa dosega s spodbujanjem učencev k strukturiranemu razumevanju predmetov in pojavov v naravi ter okolju. Z uporabo zahtevnejših materialov in orodij si razvijajo učenci ročne spretnosti in občutljivost ter zmožnost samostojnega raziskovanja posebnosti likovnih materialov in orodij, kar omogoča, da vnašajo v likovno izražanje lastne zamisli, čutenja, spoznanja in originalen način izražanja.

Privzgajanje doživljajskih naravnosti

Predstavlja skladno in celovito ponotranjenje pridobljenega in usvojenega, ki se pri učencih na zunaj kaže kot odnos do lastnega dela, dela sošolcev, dela umetnikov, kot spoštljiv odnos do naravnega, kulturnega in socialnega okolja ter čustvenega odnosa do narave. Pri izvajanju likovnih nalog pa se kaže kot učenčeva samoiniciativnost, samostojnost, sproščenost in originalen način izražanja. Zato je zelo pomembno, kako učitelj spodbuja učence k likovni dejavnosti, kako posveča pozornost njihovi individualni izraznosti glede na starostno stopnjo in razvoj čutov, zanimanju za likovno izražanje ter razvoju ustvarjalnosti.

VREDNOTENJE UČENČEVIH IZDELKOV IN ZAPIS DOSEŽKOV

Likovno vrednotenje predstavlja določanje vrednosti opravljenega učenčevega dela v učni uri glede na učenčevo prizadevnost za uresničevanje ciljev pri usvajanju likovnih pojmov, likovnem izražanju ter privzgajanju doživljajskih naravnosti. Cilj vrednotenja ni samo ocena izdelka, temveč tudi ocena učenčevega dela, ki temelji na napredovanju v celotnem učnem procesu. Zato mora učitelj vrednotiti učenčevo dejavnost v celotnem učnem procesu. Tak način vrednotenja učenčevega dosežka (njegovo delo in napredek) obsega dosežke na afektivnem, psihomotoričnem in kognitivnem področju.

Okvirni čas za obravnavo področja: 4 ure

Likovno področje: **RISANJE**

Likovna naloga (likovni problem): Črtne (linearne) vrednote in risba

Likovna tehnika: Svinčnik, tuš, flomaster...

Cilji reševanja likovnih problemov:

- pojasnijo posebnosti črt po obliki, legi (smeri), debelini, dolžini	- narišejo risbo	- se navajajo na
- povedo posebnosti gostega in redkega nizanja različnih črt	in jo črtno	samostojno izpolnjevanje
- opišejo nastalo svetlo in temno črtno ploskev	obogatijo	narisanih ploskev
- aplicirajo svetle in temne črtne ploskve s površinami		- se navajajo na vztrajnost
predmetov, rastlin, živali, človeka v naravi in okolju		pri izpolnjevanju ploskev s
- analizirajo narisane črtne ploskve na risbah vrstnikov in		črtami
umetnikov		

Standardi znanja: Razlikujejo pojme: točka, črta (linija); črta po obliki, smeri, debelini, dolžini; gosto, redko nizanje črt; svetla, temna črna ploskev.

Medpredmetne povezave: MA SO SL

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok in reprodukcije

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **SLIKANJE**

Likovna naloga (likovni problem): Čiste (nemešane) in nečiste (mešane) barve

Likovna tehnika: Tempera barve

Cilji reševanja likovnih problemov:

- s pomočjo barvnih ponazoril (barvni listi ...)	- iz barv 1. stopnje mešajo	- se navajajo na mešanje
spoznajo pojme čista barva – barve 1. stopnje:	barve 2. in 3. stopnje ter	barvnih različic
magentno rdeča, cianovo modra, rumena	gradijo svobodno	- razvijajo občutek za postopno
- s pomočjo barvnih ponazoril (barvni listi ...)	kompozicijo	mešanje barv z barvo
spoznajo: nastanek barv 2. stopnje – mešane	- mešajo črno in belo barvo	- privzgajajo doslednost pri
barve (oranžna, zelena, vijoličasta)	ter s svetlimi in temnimi toni	mešanju črne in bele barve
- pojasnijo posebnosti črne in bele barve ter	oblikujejo uravnoteženo	
nastanek lestvice svin	kompozicijo	

Standardi znanja: Prepoznajo: čiste barve – barve 1. stopnje; mešane barve – barve 2. stopnje; siva lestvica.

Medpredmetne povezave: SO SLO GL MA

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Didaktični plakat

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **KIPARSTVO**

Likovna naloga (likovni problem): Cel kip –obhodni kip

Likovna tehnika: Glina

Cilji reševanja likovnih problemov:

- opredelijo pojem obhodni kip	- oblikujejo cele	- razvijajo zmožnost oblikovanja celega kipa iz enovitega kosa materiala
- pojasnijo značilnosti oblikovanja celega kipa – razgibanost, ravnotežje – stabilnost	- razgibane obhodne kipe iz mehkega materiala	- krepijo občutljivost za rokovanje z mehкими materiali ter ustreznimi orodji
- razložijo postopke oblikovanja kipa (enovitost kiparske gmote, obdelava z vseh strani)		- razvijajo smisel za oblikovanje razgibane figure
- navedene značilnosti opišejo na primerih umetniških kipov ali kipov vrstnikov		

Standardi znanja: Razložijo pojme: obhodni kip, celota, detajl, razgiban kip; ravnotežje – stabilnost; enovitost kiparske gmote.

Medpredmetne povezave: MA SO ŠV GL

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok in reprodukcije

Okvirni čas za obravnavo področja: 4 ure

Likovno področje: **PROSTORSKO OBLIKOVANJE**

Likovna naloga (likovni problem): Zaprti prostor

Likovna tehnika: Papir

Cilji reševanja likovnih problemov:

- pojasnijo pojem zaprti prostor	- iz embalažnih škatlic sestavljajo vodoravne in navpične prostorske tvorbe	- pri oblikovanju tridimenzionalnih oblik razvijajo spretnost
- naštejejo primere zaprtih prostorov v domačem kraju	- iz ploskovitega materiala oblikujejo različne oblike zaprtih prostorov in jih sestavljajo v večje prostorske tvorbe	- pri sestavljanju zaprtih prostorov v različne kompozicije razvijajo domišljijo
- opišejo gradbene materiale, ki omogočajo trdnost – stabilnost zgradb		- pri oblikovanju iz različnih materialov razvijajo vztrajnost in natančnost
- opišejo različne oblike zaprtih prostorov		
- navedejo namembnost zaprtih prostorov		

Standardi znanja: Opišejo: zaprti prostor, oblika zaprtega prostora, gradbeni materiali, namembnost zaprtega prostora, sestavljen prostor.

Medpredmetne povezave: MA SLO SO ŠV

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, delo v dvojicah

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok in fotografije

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **GRAFIKA**

Likovna naloga (likovni problem): Tiskarstvo – grafika

Likovna tehnika: Kartonski tisk

Cilji reševanja likovnih problemov:

- utrdijo pojem umetniška grafika (umetnik izdelovalec osnutka, risbe, matrice, odtisa)	- izvedejo tehniko ploskega tiska v več barvah	- razvijajo zmožnost rokovanja z zahtevnejšimi grafičnimi orodji in materiali
- spoznajo pomen označbe umetniške grafike in števila odtisov		- se navajajo na postopnost in doslednost izvajanja grafične tehnike
- spoznajo dela vidnejših slovenskih grafikov		- razvijajo smisel za kombiniranje materialov različnih površin
- spoznajo značilnosti strojnega tiskanja (osnutek, tisk s stroji, število izvodov, označitev)		- privzgajajo čut za pomembnost čistosti grafičnega lista
- pojasnijo namen množičnega reproduciranja strojno natisnjenih grafik		
- razložijo razliko med risbo, sliko in grafiko		

Standardi znanja: Razlikujejo pojme: umetniška grafika, ročni tisk; osnutek, risba, matrica, odtis, število odtisov, označitev grafike, strojni tisk; oblikovalec;

Medpredmetne povezave: SO MA SLO

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok in reprodukcije

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **RISANJE**

Likovna naloga (likovni problem): Ravnotežje (ravnovesje) v gradnji risbe

Likovna tehnika: Risarski materiali

Cilji reševanja likovnih problemov:

- s pomočjo primerov v naravi in okolju pojasnijo že znani pojem ravnotežje	- narišejo kompozicijo v simetričnem ali asimetričnem ravnotežju	- privzgajajo smisel za uravnoteženo razporejanje narisanih elementov
- razložijo osnovne značilnosti likovnega ravnotežja		- pridobivajo občutek za drugačnost asimetrične kompozicije
- spoznajo pojma: simetrično in asimetrično ravnotežje		
- na primerih v naravi in okolju ter umetniških delih določajo simetrično in asimetrično ravnotežje		

Standardi znanja: Opredelijo pojme: ravnotežje, likovno ravnotežje, simetrično ravnotežje, asimetrično ravnotežje.

Medpredmetne povezave: MA SO GV SL

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok in reprodukcije, plakat

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **SLIKANJE**

Likovna naloga (likovni problem): Svetle in temne barve ter njihovi odtenki

Likovna tehnika: Tempera barve

Cilji reševanja likovnih problemov:

- s pomočjo ponazoril (barvni listi ...)določijo najsvetlejšo in najtemnejšo barvo	- z odtenki različnih barv naslikajo sliko z motivom	- razvijajo samostojnost pri mešanju barv
- barve razvrstijo po svetlosti		- razvijajo občutljivost za odtenek iste barve
- pojasnijo posledice mešanja svetlih in temnih barv (barva se spreminja)		- pri postopnem mešanju barv si privzgajajo občutek za vztrajnost
- usvojijo pojem barvni odtenek		
- na primerih umetniških del opišejo nastanek posameznih odtenkov barv		

Standardi znanja: Razumejo pojme: svetlost barve; najsvetlejša in najtemnejša barva; spreminjanje barve, barvni odtenek.

Medpredmetne povezave: MA SLO SO GL

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok in reprodukcije

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **KIPARSTVO**

Likovna naloga (likovni problem): Doprski kip

Likovna tehnika: Glina

Cilji reševanja likovnih problemov:

- spoznajo pojem doprski kip	- iz različnih materialov oblikujejo doprsko figuro	- pri oblikovanju mimike na obrazu si razvijajo samostojnost v vnašanju lastnih idej
- primerjajo cel in doprski kip in pojasnijo razlike		- privzgajajo smisel za poenostavljanje oblik in njenih detajlov
- opišejo posebnosti oblikovanja detajlov na glavi (lasje, oči, nos, usta, izraz na obrazu – mimika)		- pri oblikovanju z različnimi materiali si razvijajo ročno spretnost
- se seznanijo s poenostavljanjem detajlov		
- razložijo pojem portret		
- ugotovijo posebnosti doprskih kipov slovenskih in tujih umetnikov		

Standardi znanja: Opredelijo pojme: doprski kip; izraz na obrazu – mimika; detajl; poenostavljanje oblik; portret.

Medpredmetne povezave: MA SO ŠV

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok in reprodukcije

Okvirni čas za obravnavo področja: 4 ure

Likovno področje: **PROSTORSKO OBLIKOVANJE**

Likovna naloga (likovni problem): Polzaprti prostor

Likovna tehnika: Papir

Cilji reševanja likovnih problemov:

- spoznajo pojem polzaprti prostor	- oblikujejo	- razvijajo samostojnost pri
- polzaprti prostor primerjajo z zaprtim prostorom	gibljev scenski	konstruiranju polzaprtih
- opišejo sestavne dele polzaprtrega prostora	prostor kot	prostorov
- naštejejo primere polzaprtih prostorov v okolju	polzaprti prostor v	- krepijo občutek za drugačen
	zaprtem prostoru	prostor

Standardi znanja: Razlikujejo pojme: polzaprti prostor; sestavni deli polzaprtrega prostora; scenski prostor.

Medpredmetne povezave: SO MA SLO

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok in reprodukcije

Okvirni čas za obravnavo področja: 4 ure

Likovno področje: **GRAFIKA**

Likovna naloga (likovni problem): Tiskarstvo – grafika

Likovna tehnika: Linorez – bela obreza

Cilji reševanja likovnih problemov:

- utrdijo pojem umetniška grafika (umetnik izdelovalec osnutka, risbe, matrice, odtisa)	- uredijo	- razvijajo zmožnost
- spoznajo pomen označbe umetniške grafike in števila odtisov	kompozicijo in	rokovanja z zahtevnejšimi
- spoznajo dela vidnejših slovenskih grafikov	za izdelavo	grafičnimi orodji in materiali
- spoznajo značilnosti strojnega tiskanja	matrice	- se navajajo na postopnost in
(osnutek, tisk s stroji, število izvodov, označitev)	uporabijo	doslednost izvajanja grafične
- pojasnijo namen množičnega reproduciranja strojno	različne	tehnike
natisnjenih grafik	materiale	- razvijajo smisel za
- razložijo razliko med risbo, sliko in grafiko		kombiniranje materialov
- spoznajo materiale in orodja ter postopke za izdelavo		različnih površin
zahtevnejših grafičnih tehnik		- privzgajajo čut za
		pomembnost čistosti
		grafičnega lista

Standardi znanja: Razlikujejo pojme: množičnost izvodov, naklada.

Medpredmetne povezave: SO SLO MA

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok in reprodukcije

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **RISANJE**

Likovna naloga (likovni problem): Ritem in spreminjanje ritmičnih zaporedij

Likovna tehnika: Risarski materiali

Cilji reševanja likovnih problemov:

- razložijo pojem ponavljanje elementov po obliki, velikosti in barvi	- komponirajo različna ritmična zaporedja elementov (enakomerna, neenakomerna)	- razvijajo občutek za enakost presledkov med nanizanimi elementi
- spoznajo pojem ritem		- razvijajo domiselnost pri oblikovanju posameznih ritmičnih elementov in celotnih zaporedij
- povedo, kje ga srečujemo v naravnih in življenjskih procesih		
- spoznajo pojma: enakomeren in neenakomeren ritem		
- se seznani s pomembnostjo presledka med nizanem narisanih elementov		
- na primerih umetniških risb poiščejo različna ritmična zaporedja		

Standardi znanja: Razumejo pojme: ponavljanje elementov, ritem, enakomeren in neenakomeren ritem, presledek.

Medpredmetne povezave: GV SL MA ŠV SO

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok in reprodukcije

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **SLIKANJE**

Likovna naloga (likovni problem): Svetlitev in temnitev barve

Likovna tehnika: Tempera barve

Cilji reševanja likovnih problemov:

- s pomočjo ponazoril (barvni listi ...) določijo belo kot najsvetlejšo in črno kot najtemnejšo barvo	- svetlijo in temniijo izbrano barvo in naslikajo sliko z motivom	- se navajajo na postopno dodajanje bele in črne barve k izbrani barvi
- obnovijo nastanek sive barve		- ostrijo čut za določanje svetlosti barve
- pojasnijo svetljenje in temnenje barve z belo in črno		
- na primerih umetniških del opišejo svetljenje in temnenje barv		

Standardi znanja: Utrdijo pojme: najsvetlejša in najtemnejša barva, siva barva, svetljenje barv, temnenje barv.

Medpredmetne povezave: MA SLO SO GL

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok in reprodukcije

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri

Likovno področje: **KIPARSTVO**

Likovna naloga (likovni problem): Površina in barva kipa

Likovna tehnika: Glina

Cilji reševanja likovnih problemov:

- ob opazovanju različnih materialov pojasnijo posebnosti njihovih površin	- oblikujejo kip iz različnih materialov in ga barvno poenotijo	- se navajajo na odkrivanje posebnosti površin naravnih in umetnih kiparskih materialov
- opredelijo materiale na naravne in umetne		- se navajajo na smiselno uporabo barve
- opišejo barvo različnih naravnih materialov		- privzgajajo smisel za lepoto barve in površine različnih materialov
- ob fotografijah umetniških kipov pojasnijo namen barvanja površin kipov		

Standardi znanja: Spoznajo pojme: površina kipa, barva kipa, barvno poenotenje kipa.

Medpredmetne povezave: SO GL MA

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok in reprodukcije

Okvirni čas za obravnavo področja: 4 ure

Likovno področje: **PROSTORSKO OBLIKOVANJE**

Likovna naloga (likovni problem): Likovno preoblikovanje okolja

Likovna tehnika: Papir ali delo v računalnici

Cilji reševanja likovnih problemov:

- se pogovorijo o ureditvi šolskega okolja (vrste, oblike, velikosti, namembnosti, uporabnosti zgradb, zdravi materiali)	- po lastni zamisli oblikujejo zgradbe, ki si jih želijo drugačne v šolskem okolju	- razvijajo kritičen odnos do neurejenosti okolja
- po lastni zamisli predlagajo možnosti preureditve navedenih zgradb v šolskem okolju		- se navajajo na uporabo zdravih materialov
- naštejejo kulturne spomenike v šolskem okolju		- razvijajo pravilen odnos do kulturnih spomenikov v kraju
- opredelijo pomembnost in skrb zanje		

Standardi znanja: Poznajo pojme: primernost oblik, velikosti, materialov zgradb; uporabnost zgradb; kulturni spomeniki.

Medpredmetne povezave: SO SL MA

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok in reprodukcije

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **GRAFIKA**

Likovna naloga (likovni problem): Tiskarstvo – grafika

Likovna tehnika: Tiskanje z radirko ali krompirjem

Cilji reševanja likovnih problemov:

- utrdijo pojem umetniška grafika (umetnik izdelovalec osnutka, risbe, matrice, odtisa)	- izvedejo tehniko tiskanja s krompirjem ali radirko	- se navajajo na postopnost in doslednost izvajanja grafične tehnike
- ponovijo značilnosti strojnega tiskanja		- razvijajo smisel za kombiniranje materialov različnih površin
- pojasnijo namen množičnega reproduciranja strojno natisnjenih grafik		- privzgajajo čut za pomembnost čistosti grafičnega lista
- razložijo razliko med risbo, sliko in grafiko		

Standardi znanja: Razlikujejo pojme: umetniška grafika, ročni tisk; osnutek, risba, matrica,

Medpredmetne povezave: SO MA SLO

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok in reprodukcije

Okvirni čas za obravnavo področja: 4 ure

Likovno področje: **RISANJE**

Likovna naloga (likovni problem): Tiskana pisava in risba

Likovna tehnika: Risarski materiali

Cilji reševanja likovnih problemov:

- utrdijo spoznanje, da so črke in besedila zbirke znakov, ki služijo kot sporočilo	- oblikujejo kompozicijo v kombinaciji risbe in besedila, sestavljenega iz izrezanih tiskanih črk	- razvijajo zmožnost smiselnega kombiniranja besedila in risbe
- razložijo možnosti pisanja teh znakov: ročno (pisani znaki) ali s posebnimi pripomočki (pisalni stroj, računalnik, tiskarski stroj ...) – tiskani znaki		- razvijajo občutek za likovno oblikovano sporočilo
- spoznajo osnovne možnosti oblikovanja črk		
- seznajajo se z osnovami povezovanja besedila in risbe v enotno sporočilo		
- na fotografijah primerov sporočil pojasnijo jasnost sporočila in enakovredno zastopnost pisave in risbe		

Standardi znanja: Spoznajo pojme: sporočilo – črke in besedila (znaki), ročno napisani znaki; znaki, napisani s pripomočki; besedilo.

Medpredmetne povezave: MA SLO GV

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok, revije

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **SLIKANJE**

Likovna naloga (likovni problem): Tople in hladne barve

Likovna tehnika: Tempera barve

Cilji reševanja likovnih problemov:

- na primerih pojavov in predmetov v naravi in okolju opredelijo tople in hladne barve	- izberejo motiv in ga naslikajo s toplimi in hladnimi barvami	- pri mešanju barv si razvijajo občutek za postopno spreminjanje tople in hladne barve
- naštejejo primere toplih in hladnih barv in pojasnijo občutke hladnosti in toplote	- z lepljenjem barvnih ploskev oblikujejo kompozicijo z motivom	- razvijajo smisel za komponiranje toplih in hladnih barv
- ugotovijo uporabnost toplih in hladnih barv		- pri slikanju razvijajo samostojnost pri izbiri toplih in hladnih barv

Standardi znanja: Ločijo pojme: topla in hladna barva.

Medpredmetne povezave: SO GL SLO

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok in reprodukcije, plakat

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **KIPARSTVO**

Likovna naloga (likovni problem): Relief

Likovna tehnika: Glina

Cilji reševanja likovnih problemov:

- opišejo razlike med obhodnim kipom in reliefom	- z mehkim, trdim ali ploskim materialom oblikujejo nizek relief	- razvijajo občutek za različnost globine reliefnih površin
- pojasnijo pojma nizek in visok relief		- razvijajo spretnosti pri oblikovanju raznolikih materialov
- ovrednotijo kiparska dela v domačem kraju		

Standardi znanja: Prepoznajo pojme: relief, nizek, visoki relief.

Medpredmetne povezave: SO GL SLO ŠV

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok in reprodukcije

OSNOVNA ŠOLA

LETNA PRIPRAVA NA POUK
ZA 6. razred DEVETLETNE OSNOVNE ŠOLE

LIKOVNA VZGOJA

Šolsko leto 2008/2009

Ljubljana, september 2008

Likovn(i/a) pedagog(inja):

.....

Predmet: **Likovna vzgoja**

Razred: 6.a, b

Tedensko število ur: **1**

Risanja ~ 8 ur

Slikanja ~ 9 ur

Kiparstva ~ 6 ur

Grafike ~ 6 ur

Prostorskega oblikovanja ~ 6 ur

Letno število ur: **35**

Literatura(učbeniki, priročniki, revije.....):

i) za učence:

- ❖ Učbenik Likovno izražanje za 5. razred osemletne osnovne šole(Tonka Tacol) oz. za 6. razred devetletne osnovne šole

j) za učitelja:

- ❖ Tacol, Tonka, Likovno izražanje – didaktična izhodišča za problemski pouk likovne vzgoje v devetletni osnovni šoli, Ljubljana: Debora, 2003.
- ❖ Tacol, Tonka, Didaktični pristop k načrtovanju likovnih nalog, Izbrana poglavja iz likovne didaktike, Ljubljana: Debora, 1999
- ❖ Butina, Milan, Slikarsko mišljenje, Ljubljana: CZ, 1996
- ❖ Butina, Milan, Prvine likovne prakse, Ljubljana: Debora, 1997
- ❖ Butina, Milan, Uvod v likovno oblikovanje, Ljubljana: Debora, 1997
- ❖ Butina, Milan, O slikarstvu, Ljubljana: Debora, 1997
- ❖ Butina, Milan, Mala likovna teorija, Ljubljana: Debora, 2000
- ❖ Berce Golob, Helena, Likovna vzgoja, Priročnik za učitelje razrednega pouka, Ljubljana: DZS, 1991
- ❖ Berce Golob, Helena, Likovna vzgoja, Načini dela pri likovni vzgoji, Priročnik za učitelje na predmetni stopnji osnovne šole, Ljubljana: DZS, 1993
- ❖ Čadež, Dragica, Glina, les, papir, kovina, Ljubljana: MK, 1983
- ❖ Čadež Lapajne, Dragica, Od glave do portreta, Modeliranje v glini, Ljubljana: Debora, 2000
- ❖ Didek, Zoran, Raziskovanje oblikotvornosti, Ljubljana: DDU Univerzum, 1982
- ❖ Golob, Nataša, Umetnost na Slovenskem, Ljubljana: DZS, 1999
- ❖ Jerman, Frane, Sprehodi po estetiki, Ljubljana: MK, 1983
- ❖ Likovno snovanje, Priročnik za učitelje srednjih šol, Ljubljana: Zavod RS za šolstvo, 1999
- ❖ Muhovič, Jožef, Vstop v likovno logiko I, II, Ljubljana: ALU, 1986
- ❖ Revija Likovna vzgoja, Ljubljana: Debora, letniki 1, 2, 3...
- ❖ Revija Likovne besede, zbirka, Ljubljana: Društvo slovenskih likovnih umetnikov
- ❖ Vrhunci likovne umetnosti: Cankarjeva založba, 1994
- ❖ Umetnost na Slovenskem: Mladinska knjiga, 1998
- ❖ Zgodovina slikarske, kiparske in arhitekturne umetnosti: Modrijan, 1998
- ❖ Umetnost v zgodovini človeštva: Državna založba, 1993
- ❖ Risanje in slikanje: Tehniška založba Slovenije, 1997

SPLOŠNI CILJI PREDMETA

Učenci:

- razvijajo interes za različne oblike likovne dejavnosti,
- bogate in ohranjajo zmožnost za likovno izražanje,
- usvajajo znanje prvin likovne teorije in ostrijo čut za likovne vrednote,
- se seznanjajo z likovnimi izrazi in se usposabljaajo za njihovo samostojno uporabo,
- ob rokovanju z različnimi materiali in orodji razvijajo motorično spretnost in občutljivost,
- z oblikovanjem prostorov in kiparskih volumnov razvijajo telesnokiarski odnos in občutenje likovnega prostora,
- se seznanjajo z razlikami in povezavami med vizualnim in likovnim svetom,
- razvijajo zmožnost opazovanja, predstavljalivosti, likovnega mišljenja, likovnega spomina, in domišljije,
- razvijajo likovnoizrazne zmožnosti in ustvarjalnost,
- ob likovno dejavnem delu bogatijo emocionalne, socialne in estetske osebnostne kvalitete,
- ob ozaveščanju čustev razvijajo čut za lepo,
- spoznavajo vlogo in pomen estetskih vizualnih komunikacij v ožjem in širšem okolju,
- razvijajo zmožnost doživljanja lepote v naravi in umetninah,
- razvijajo čut do likovnih stvaritev, do nacionalne in splošne človeške likovne kulturne dediščine,
- razvijajo zmožnost oblikovanja meril za kritično vrednotenje lastnih del, del vrstnikov ter stvaritev umetnikov,
- razvijajo zmožnost razumevanja različnih medijev vizualne kulture in zmožnost vrednotenja uporabljenih predmetov ter likovne problematike v okolju.

Didaktična sredstva in pripomočki:

Grafična stiskalnica, AV sredstva (LCD projektor, grafoskop), videorekorder, televizor, računalnik z likovnimi programi, peč za keramiko, ki naj bi bila nameščena v samostojnem prostoru, fotoaparat, videokamera.

Metode in oblike dela:

Metode dela: pogovor, razlaga, demonstracija, prikazovanje, metoda grafičnih izdelkov.

Oblike dela: frontalna, individualna, delo v dvojicah, delo v skupinah.

SPECIALNO DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA DRUGO VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNO OBDOBJE

Pri učencih v starosti od devet do enajst let prihaja do združevanja kognitivnega in vizualnega razvoja. Spontanost se torej umika razumu, učenci želijo prikazati realne podobe, zato pogosto opazimo pasivno posnemanje drugih izdelkov z realističnimi podobami. Da bo likovno izražanje učencev postajalo bolj dovršeno in samosvoje, jih je potrebno nujno likovno razvijati in bogatiti.

Že v četrtem in petem razredu so učenci zmožni kritično in z razumom dojeti in upoštevati linearne, barvne in prostorsko-oblikovalske vrednote. Torej dosledneje oblikovati in bogatiti črtne površine, mešati barve, uporabiti kontraste barv in njihove harmonije, kontraste oblik in prostora, upoštevati kompozicijska načela, ki pa jih ne motijo še značilna nepravilna oblikovalna razmerja. Že v šestem razredu pa se likovni izraz učencev izpopolni, likovno izražanje pa je že čisto zavestno. Zmožni so že ločevanja in razčlenjevanja ter sestavljanja elementov v nove skladne celote na likovni in verbalni način.

Dovršenost likovnega izražanja je v drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju povezana tudi z razvitejšimi motoričnimi zmožnostmi. zmožni so rokovati z zahtevnejšimi materiali in orodji.

Cilji reševanja likovnih problemov:

Usvajanje likovnih pojmov

Dejavnost usvajanja likovnih pojmov od 4. do 6. razreda temelji na učiteljevi uspešni motivaciji učencev z različnimi metodami, posebej še z metodo širjenja in elaboriranja likovnih senzibilnosti in z metodo estetske komunikacije. Učenci z njihovo pomočjo na neprisiljen način bogatijo občutljivost za likovne elemente, njihovo ločevanje, razčlenjanje in sestavljanje v nove skladne celote, spodbujajo izvirnost in lastno iskanje rešitev, spoznavajo posebnosti zahtevnejših likovnih materialov in orodij, spoznavajo in dojemajo likovna dela umetnikov ter kulturne ustanove, vizualne komunikacije, pa tudi različne načine likovnega izražanja. Bolj kritično in razumno dojemanje likovnih elementov in zakonitosti oblikovalnih načel omogočajo učitelju, da učence ob sproščanju čustvenih in razumskih zmogljivosti navaja na vrednotenje lastnih likovnih del in del njihovih vrstnikov.

Likovno izražanje

Likovno izražanje predstavlja spontano in ustvarjalno interpretacijo doživetij učencev in zavestnejšo uporabo spoznanih likovnih pojmov. Gre za svobodno in spontano interpretacijo z likovnimi znaki oblikovanih misli s pomočjo raznolikih likovnih materialov in orodij. Učitelj spodbuja učence k samostojnemu, samosvojemu načinu izražanja misli z individualnim izrazom. To pa dosega s spodbujanjem učencev k strukturiranemu razumevanju predmetov in pojavov v naravi ter okolju. Z uporabo zahtevnejših materialov in orodij si razvijajo učenci ročne spretnosti in občutljivost ter zmožnost samostojnega raziskovanja posebnosti likovnih materialov in orodij, kar omogoča, da vnašajo v likovno izražanje lastne zamisli, čutenja, spoznanja in originalen način izražanja.

Privzgajanje doživljajskih naravnosti

Predstavlja skladno in celovito ponotranjenje pridobljenega in usvojenega, ki se pri učencih na zunaj kaže kot odnos do lastnega dela, dela sošolcev, dela umetnikov, kot spoštljiv odnos do naravnega, kulturnega in socialnega okolja ter čustvenega odnosa do narave. Pri izvajanju likovnih nalog pa se kaže kot učenčeva samoiniciativnost, samostojnost, sproščenost in originalen način izražanja. Zato je zelo pomembno, kako učitelj spodbuja učence k likovni dejavnosti, kako posveča pozornost njihovi individualni izraznosti glede na starostno stopnjo in razvoj čutov, zanimanju za likovno izražanje ter razvoju ustvarjalnosti.

VREDNOTENJE UČENČEVIH IZDELKOV IN ZAPIS DOSEŽKOV

Likovno vrednotenje predstavlja določanje vrednosti opravljenega učenčevega dela v učni uri glede na učenčevo prizadevnost za uresničevanje ciljev pri usvajanju likovnih pojmov, likovnem izražanju ter privzgajanju doživljajskih naravnosti. Cilj vrednotenja ni samo ocena izdelka, temveč tudi ocena učenčevega dela, ki temelji na napredovanju v celotnem učnem procesu. Zato mora učitelj vrednotiti učenčevo dejavnost v celotnem učnem procesu. Tak način vrednotenja učenčevega dosežka (njegovo delo in napredek) obsega dosežke na afektivnem, psihomotoričnem in kognitivnem področju.

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri

Likovno področje: **RISANJE**

Likovna naloga (likovni problem): Črtne vrednote in površine

Likovna tehnika: Risarske tehnike

Cilji reševanja likovnih problemov:

- pojasnijo nastanek črte	- narišejo	- bogatijo opazovalne
- ločijo prostoročno in tehnično črto	kompozicijo, z	sposobnosti
- spoznajo pojem obris ali kontura	obrisi in s črtami	- se navajajo na
- pojasnijo posebnosti gostega in redkega nizanja črt na ploskvah, nastalih z obrisom	predstavijo	doslednost pri
- spoznajo pojem struktura in tekstura predmeta	različne površine	izpolnjevanju površin
- pojasnijo možnosti črtne upodobitve strukture in teksture	- narišejo ritmično	- privzgajajo čut za
- spoznajo pojem faktura (sled roke, orodja na izdelku) in patina	kompozicijo in	uravnoreženo
(posledica vpliva ozračja) in možnosti črtne upodobitve takih površin	izpolnijo površine	razporejanje svetlih in
- ločijo značilnosti naravnih in umetnih površin		temnih površin po
		risarskem formatu

Standardi znanja: Opredelijo pojme: točka, črta, prostoročna, tehnična črta; obris ali kontura; struktura, tekstura, faktura;

Medpredmetne povezave: MA SO ŠV SL

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok in reprodukcije

Okvirni čas za obravnavo področja: 3 ure

Likovno področje: **SLIKANJE**

Likovna naloga (likovni problem): Barve in barvni krog + Nevtralne barve

Likovna tehnika: Tempera barve

Cilji reševanja likovnih problemov:

- spoznajo pomen svetlobe za nastanek barve	- mešajo barve iz	- razvijajo občutek za različnost
- spoznajo pojma barvni spekter in barvni prehodi (mavrica)	barvnega kroga in	ene barve
- spoznajo posebnosti barvnega kroga in pojem nasičena barva	uredijo svobodno	- razvijajo zmožnost mešanja
- utrdijo znanje o barvah 1., 2., 3. stopnje	kompozicijo	barv
- spoznajo pojem nevtralne barve in tonska lestvica	- naslikajo motiv z	- se navajajo na postopno
	mešanjem nevtralnih	mešanje barv
	barv	

Standardi znanja: Usvojijo pojme: barvni spekter; barvni krog; nasičena barva; barve 1., 2., 3. stopnje; nevtralna barva; tonska lestvica.

Medpredmetne povezave: GV SLO SO

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok, reprodukcije, plakat

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri

Likovno področje: **KIPARSTVO**

Likovna naloga (likovni problem): Načini kiparskega oblikovanja

Likovna tehnika: Glina

Cilji reševanja likovnih problemov:

- navedejo posebnosti izražanja z linijo, barvo in otipljivo obliko	- oblikujejo razgiban obhodni kip iz mehkega materiala	- razvijajo zmožnost za uporabo različnih kiparskih materialov in njihovih pripomočkov
- opredelijo obhodni kip	- oblikujejo različne vrste reliefov iz različnih materialov	- se navajajo na samostojno izvajanje postopkov kiparske tehnike pri oblikovanju različnih reliefov
- razložijo značilnosti reliefa kot kiparske oblike		- se navajajo na cenjenje kipov kot umetnin na javnih površinah, v galerijah in stanovanjih
- ločijo nizek, visok in ugreznjen relief		
- naštejejo različne materiale, barve materialov (patina) in opišejo načine obdelave		
- pojasnijo namembnost kipov (eksterieri, interieri)		
- spoznajo pojme: domača obrt in ljudska umetnost ter industrijsko oblikovanje predmetov		

Standardi znanja: Poznajo pojme: otipljivost oblike; obhodni kip; relief – nizek, visok, ugreznjen.

Medpredmetne povezave: SO MA SLO ŠV

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok in reprodukcije

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri

Likovno področje: **PROSTORSKO OBLIKOVANJE**

Likovna naloga (likovni problem): Zaprt, pol-odprt, polzaprt prostor

Likovna tehnika: Papir

Cilji reševanja likovnih problemov:

- opredelijo pojme prostor, stavbarstvo (arhitektura)	- iz upogibnega materiala in embalažnih škatel oblikujejo prostorsko tvorbo s prehodi iz zaprtih prostorov v polzarte in polodprte prostore	- razvijajo zmožnost kombiniranja različnih oblik prostorov pri oblikovanju prostorske tvorbe
- pojasnijo delo arhitekta (skica, idejni načrt, gradbeni, izvedbeni načrt)		- privzgaajo občutek za kombiniranje prostorskih oblik s ploskovitimi materiali
- razložijo posebnosti naravnega in umetnega prostora		- se navajajo na samostojno konstruiranje prostorske tvorbe
- opišejo značilnosti notranjega in zunanjega prostora		- se navajajo na natančnost in doslednost
- opredelijo zaprt, polzaprt in polodprt prostor		
- se seznanijo s konstrukcijo in stabilnostjo zgradbe		
- opišejo posebnosti enovitega prostora in različnost členjenja prostorov		
- naštejejo primere različnih prostorov v domačem kraju		

Standardi znanja: Poznajo pojme: prostor, stavbarstvo (arhitektura), arhitekt (skica, idejni, izvedbeni, gradbeni načrt);

Medpredmetne povezave: MA SO

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok, reprodukcije

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri

Likovno področje: **GRAFIKA**

Likovna naloga (likovni problem): Umetniška in industrijska grafika

Likovna tehnika: Linorez

Cilji reševanja likovnih problemov:

- pojasnijo neponovljivost risbe in slike (unikat)	- izdelajo matrico in odtisnejo grafični list v visokem tisku	- krepijo občutek za uporabo svetle linije na temnem ozadju
- razložijo možnosti reproduciranja podob z matrico	- izvedejo ploski tisk s tempera ali tiskarskimi barvami	- se navajajo na izvirno črtno izpolnjevanje površin
- naštejejo primere naravnih in umetnih materialov za izdelavo matrice		- pridobivajo spretnost ob rokovanju z novimi materiali
- razložijo značilnosti umetniške grafike (osnutek, risba, matrica, tiskanje, omejeno število odtisov – grafičnih listov, označitev)		- se navajajo na vztrajnost pri oblikovanju matrice
- spoznajo pojem industrijska grafika		- privzgamajo odgovornost za čistost izvedbe grafičnega lista
- spoznajo značilnosti industrijske grafike (osnutek, strojni tisk, visoka naklada, podpis oblikovalca)		
- spoznajo postopke zahtevnejših grafičnih tehnik		
- na primerih umetniških grafik ugotavljajo izvedbo različnih grafičnih tehnik		

Standardi znanja: Razumejo pojme: grafika, osnutek, risba, matrica, odtis;

Medpredmetne povezave: SLO SO

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok in reprodukcije

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri

Likovno področje: **RISANJE**

Likovna naloga (likovni problem): Kompozicija – sestava risbe

Likovna tehnika: Risarski materiali (tuš)

Cilji reševanja likovnih problemov:

- spoznajo pomembnost uravnoveženega razporejanja narisanih elementov po risalnem formatu	- narišejo risbo z motivom po načelu simetrične ali asimetrične kompozicije	- ostrijo čut za simetrično in asimetrično razporejanje elementov po formatu risalnega lista
- usvojijo pojem kompozicija		- razvijajo zmožnost opazovanja ravnotežja na likovnem delu ali primerih iz vsakdanjega življenja
- razlikujejo značilnosti somerne ali simetrične ter nesomerne ali asimetrične kompozicije		
- spoznajo pomembnost navidezne središčne osi na likovnem delu		
- primerjajo kompozicijo na risbi s kompozicijo na sliki, kipu in zgradbi		
- na primerih umetniških del ugotavljajo različnost kompozicij		

Standardi znanja: Utrdijo pojme: ravnotežje, simetričnost (somerčnost), asimetričnost (nesomerčnost);

Medpredmetne povezave: MA SO GV SLO ŠV

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok, reprodukcije

Okvirni čas za obravnavo področja: 3 ure

Likovno področje: **SLIKANJE**

Likovna naloga (likovni problem): Pestre, manj pestre in nepestre barve

Likovna tehnika: Tempera barve

Cilji reševanja likovnih problemov:

- razložijo pojem čista (nasičena) barva	- z lepljenjem barvnih ploskev	- se navajajo na izbiro
- razlikujejo pestre in nepestre barve	oblikujejo sliko z motivom v	ustreznega motiva za
- spoznajo postopek nastajanja manj pestrih barv	pestrih ali nepestrih barvah	slikanje s pestrimi ali
- opredelijo uporabnost pestrih in nepestrih barv	- naslikajo sliko z motivom v	nepestrimi barvami
- naštejejo primere pestrih in nepestrih barv v	kombinaciji pestrih in nepestrih	- razvijajo senzibilnost
okolju in naravi	barv	za barvno moč

Standardi znanja: Razumejo pojme: nasičena (čista) barva; pestra, nepestra in manj pestra barva.

Medpredmetne povezave: SO SLO GV

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok, reprodukcije, plakat

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri

Likovno področje: **KIPARSTVO**

Likovna naloga (likovni problem): Kompozicija kipa

Likovna tehnika: Glina

Cilji reševanja likovnih problemov:

- utrdijo že znane pojme: somerna (simetrična), nesomerna (nesimetrična) kompozicija	- iz različnih materialov	- razvijajo zmožnost oblikovanja kipa v
- opredelijo stabilnost kipa v simetrični kompoziciji	oblikujejo kipe v	uravnoteženi
- opredelijo stabilnost kipa v asimetrični kompoziciji	simetrični in	kompoziciji
- pojasnijo značilnosti malega in velikega kipa	asimetrični	- razvijajo občutek za
	kompoziciji	tretjo dimenzijo

Standardi znanja: Utrdijo pojme: stabilnost kipa; simetrična (somerna) kompozicija kipa, asimetrična (nesomerna) kompozicija kipa.

Medpredmetne povezave: SO SLO GL MA

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok in reprodukcije

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri

Likovno področje: **RISANJE**

Likovna naloga (likovni problem): Ravnotežje v risbi – npr. Zimski športi

Likovna tehnika: Risarski materiali

Cilji reševanja likovnih problemov:

Utrdijo pojme:

- ravnotežje

- simetričnost (somernost)

- asimetričnost (nesomernost)

- kompozicija v risbi, sliki, kipu, zgradbi

- narišejo risbo z motivom

po načelu simetrične ali

asimetrične kompozicije

- ostrijo čut za simetrično in

asimetrično razporejanje elementov

po formatu risalnega lista

- razvijajo zmožnost opazanja

ravnotežja na likovnem delu ali

primerih iz vsakdanjega življenja

Standardi znanja: Opredelijo pojme: naravna, umetna površina. Ponovijo pojme: somernost, nesomernost.

Medpredmetne povezave: MA, SL

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok, reprodukcije, plakat

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri

Likovno področje: **PROSTORSKO OBLIKOVANJE**

Likovna naloga (likovni problem): Enovit – razčlenjen prostor

Likovna tehnika: Papir ali drugi materiali

Cilji reševanja likovnih problemov:

Poznajo pojme:

- prostor

- stavbarstvo (arhitektura)

- arhitekt (skica, idejni, izvedbeni, gradbeni načrt) - naravni, umetni materiali

- notranji, zunanji prostor - zaprt, polzaprt, polodprt prostor

- enovit, razčlenjen prostor - konstrukcija, stabilnost prostora

- opišejo posebnosti enovitega prostora in različnost členjenja prostorov

- iz upogibnega

materiala in

embalažnih

škatel

oblikujejo

prostorsko

tvorbo

- se navajajo na

samostojno

konstruiranje

prostorske

tvorbe

- se navajajo na

natančnost in

doslednost

Standardi znanja: Poznajo pojme: naravni, umetni materiali;

Medpredmetne povezave: MA SO

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Fotografije

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri

Likovno področje: **GRAFIKA**

Likovna naloga (likovni problem): Umetniška in industrijska grafika

Likovna tehnika: Črna in barvna monotipija

Cilji reševanja likovnih problemov:

Razumejo pojme:

- grafika - osnutek, risba, matrica, odtis
- grafični list
- umetniška grafika - industrijska grafika
- naklada – unikat - oblikovalec
- grafične tehnike (linorez, lesorez, suha igla, monotipija)

- izvedejo ploski tisk s tempera ali tiskarskimi barvami

- se navajajo na izvirno črtno izpolnjevanje površin
- privzgajajo odgovornost za čistost izvedbe grafičnega lista

Standardi znanja: Razumejo pojme: grafični list, umetniška grafika, industrijska grafika;

Medpredmetne povezave: SLO SO

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok, reprodukcije

Okvirni čas za obravnavo področja: 3 ure

Likovno področje: **SLIKANJE**

Likovna naloga (likovni problem): Svetlostni in barvni odtenki

Likovna tehnika: Tempera barve

Cilji reševanja likovnih problemov:

- razlikujejo barvne lastnosti ali značilnosti (barvnost, barvna čistost, barvna svetlost)
- razložijo spreminjanje barve z belo in črno –svetlostni odtenek
- utrdijo znanje o nastanku različice barve – barvni odtenek
- opredelijo uporabnost svetlostnih in barvnih odtenkov
- na umetniških delih opisujejo prevladujoče svetlostne in barvne odtenke

- izbrano barvo svetlijo in temniyo z belo in črno ter oblikujejo kompozicijo
- naslikajo sliko z barvnimi in svetlostnimi odtenki

- razvijajo občutek za stopnjevanje barve po svetlostni stopnji
- razvijajo občutek za postopno spreminjanje barve z barvo
- privzgajajo občutek za komponiranje svetlostnih in barvnih odtenkov
- razvijajo vztrajnost pri mešanju odtenkov

Standardi znanja: Utrdijo pojme: barvna lastnost (barvnost, barvna svetlost, barvna čistost); svetlostni odtenek; različica barve – barvni odtenek.

Medpredmetne povezave: MA SO GV SLO ŠV

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok in reprodukcije

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri

Likovno področje: **RISANJE**

Likovna naloga (likovni problem): Črtne vrednote in površine

Likovna tehnika: Tuš

Cilji reševanja likovnih problemov:

- pojasnijo posebnosti gostega in redkega nizanja črt na ploskvah, nastalih z obrisom	- narišejo kompozicijo, z obris in s črtami	- privzgajajo čut za uravnoteženo razporejanje svetlih in temnih površin po risarskem formatu

Standardi znanja: Utrdijo pojme: kompozicija v risbi, sliki, kipu, zgradbi.

Medpredmetne povezave: MA SO ŠV SL

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok in reprodukcije

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri

Likovno področje: **KIPARSTVO**

Likovna naloga (likovni problem): Načini kiparskega oblikovanja

Likovna tehnika: Glina

Cilji reševanja likovnih problemov:

- razložijo značilnosti reliefa kot kiparske oblike	- oblikujejo različne vrste reliefov iz različnih materialov	- se navajajo na samostojno izvajanje postopkov kiparske tehnike pri oblikovanju različnih reliefov
- ločijo nizek, visok in ugreznjen relief		

Standardi znanja: Poznajo pojme: Barva materiala, patina.

Medpredmetne povezave: SO MA SLO ŠV

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok, reprodukcije

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri

Likovno področje: **PROSTORSKO OBLIKOVANJE**

Likovna naloga (likovni problem): Zaprt, pol-odprt, polzaprt prostor

Likovna tehnika: Les

Cilji reševanja likovnih problemov:

- se seznani s konstrukcijo in stabilnostjo zgradbe	- iz lesa oblikujejo prostorsko	- se navajajo na samostojno
Poznajo pojme:	tvorbo	konstruiranje prostorske
- prostor		tvorbe
- stavbarstvo (arhitektura)		- se navajajo na natančnost in
- arhitekt (skica, idejni, izvedbeni, gradbeni načrt)		doslednost

Standardi znanja: Poznajo pojme: notranji, zunanji prostor; zaprt, polzaprt, polodprt prostor; enovit, razčlenjen prostor; konstrukcija, stabilnost prostora.

Medpredmetne povezave: SO SLO GL MA

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok in reprodukcije

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri

Likovno področje: **GRAFIKA**

Likovna naloga (likovni problem): Umetniška in industrijska grafika

Likovna tehnika: Kolagrafija (Lepilo)

Cilji reševanja likovnih problemov:

- spoznajo postopke zahtevnejših	- izdelajo matrico in odtisnejo	- pridobivajo spretnost ob
grafičnih tehnik	grafični list	rokovanju z novimi
		materiali

Standardi znanja: Razumejo pojme: naklada, unikat, oblikovalec, grafične tehnike (linorez, lesorez, suha igla, monotipija).

Medpredmetne povezave: SO SLO GL MA

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok, reprodukcije

OSNOVNA ŠOLA

LETNA PRIPRAVA NA POUK
ZA 7. RAZRED DEVETLETNE OSNOVNE ŠOLE

LIKOVNA VZGOJA

Šolsko leto 2008/2009

Likovn(i/a) pedagog(inja):

.....

Ljubljana, september 2008

Predmet: **Likovna vzgoja**

Razred: 7.a,b

Tedensko število ur: **1**

Risanja ~ 6 ur

Slikanja ~ 7 ur

Kiparstva ~ 8 ur

Grafike ~ 8 ur

Prostorskega oblikovanja ~ 6 ur

Letno število ur: **35**

Literatura(učbeniki, priročniki, revije.....):

k) za učence:

- ❖ Učbenik Likovno izražanje za likovno vzgojo za 7. razred devetletne osnovne šole (Tonka Tacol, Črtomir Frelih, Jožef Muhovič)

l) za učitelja:

- ❖ Tacol, Tonka, Likovno izražanje – didaktična izhodišča za problemski pouk likovne vzgoje v devetletni osnovni šoli, Ljubljana: Debora, 2003.
- ❖ Tacol, Tonka, Didaktični pristop k načrtovanju likovnih nalog, Izbrana poglavja iz likovne didaktike, Ljubljana: Debora, 1999
- ❖ Butina, Milan, Slikarsko mišljenje, Ljubljana: CZ, 1996
- ❖ Butina, Milan, Prvine likovne prakse, Ljubljana: Debora, 1997
- ❖ Butina, Milan, Uvod v likovno oblikovanje, Ljubljana: Debora, 1997
- ❖ Butina, Milan, O slikarstvu, Ljubljana: Debora, 1997
- ❖ Butina, Milan, Mala likovna teorija, Ljubljana: Debora, 2000
- ❖ Berce Golob, Helena, Likovna vzgoja, Priročnik za učitelje razrednega pouka, Ljubljana: DZS, 1991
- ❖ Berce Golob, Helena, Likovna vzgoja, Načini dela pri likovni vzgoji, Priročnik za učitelje na predmetni stopnji osnovne šole, Ljubljana: DZS, 1993
- ❖ Čadež, Dragica, Glina, les, papir, kovina, Ljubljana: MK, 1983
- ❖ Čadež Lapajne, Dragica, Od glave do portreta, Modeliranje v glini, Ljubljana: Debora, 2000
- ❖ Didek, Zoran, Raziskovanje oblikotvornosti, Ljubljana: DDU Univerzum, 1982
- ❖ Golob, Nataša, Umetnost na Slovenskem, Ljubljana: DZS, 1999
- ❖ Jerman, Frane, Sprehodi po estetiki, Ljubljana: MK, 1983
- ❖ Likovno snovanje, Priročnik za učitelje srednjih šol, Ljubljana: Zavod RS za šolstvo, 1999
- ❖ Muhovič, Jožef, Vstop v likovno logiko I, II, Ljubljana: ALU, 1986
- ❖ Revija Likovna vzgoja, Ljubljana: Debora, letniki 1, 2, 3...
- ❖ Revija Likovne besede, zbirka, Ljubljana: Društvo slovenskih likovnih umetnikov
- ❖ Vrhunci likovne umetnosti: Cankarjeva založba, 1994
- ❖ Umetnost na Slovenskem: Mladinska knjiga, 1998
- ❖ Zgodovina slikarske, kiparske in arhitekturne umetnosti: Modrijan, 1998
- ❖ Umetnost v zgodovini človeštva: Državna založba, 1993
- ❖ Risanje in slikanje: Tehniška založba Slovenije, 1997

SPLOŠNI CILJI PREDMETA

Učenci:

- razvijajo interes za različne oblike likovne dejavnosti,
- bogate in ohranjajo zmožnost za likovno izražanje,
- usvajajo znanje prvin likovne teorije in ostrijo čut za likovne vrednote,
- se seznanjajo z likovnimi izrazi in se usposabljaajo za njihovo samostojno uporabo,
- ob rokovanju z različnimi materiali in orodji razvijajo motorično spretnost in občutljivost,
- z oblikovanjem prostorov in kiparskih volumnov razvijajo telesnokiarski odnos in občutenje likovnega prostora,
- se seznanjajo z razlikami in povezavami med vizualnim in likovnim svetom,
- razvijajo zmožnost opazovanja, predstavljalivosti, likovnega mišljenja, likovnega spomina, in domišljije,
- razvijajo likovnoizrazne zmožnosti in ustvarjalnost,
- ob likovno dejavnem delu bogatijo emocionalne, socialne in estetske osebnostne kvalitete,
- ob ozaveščanju čustev razvijajo čut za lepo,
- spoznavajo vlogo in pomen estetskih vizualnih komunikacij v ožjem in širšem okolju,
- razvijajo zmožnost doživljanja lepote v naravi in umetninah,
- razvijajo čut do likovnih stvaritev, do nacionalne in splošne človeške likovne kulturne dediščine,
- razvijajo zmožnost oblikovanja meril za kritično vrednotenje lastnih del, del vrstnikov ter stvaritev umetnikov,
- razvijajo zmožnost razumevanja različnih medijev vizualne kulture in zmožnost vrednotenja uporabnih predmetov ter likovne problematike v okolju.

Didaktična sredstva in pripomočki:

Grafična stiskalnica, AV sredstva (LCD projektor, grafoskop), videorekorder, televizor, računalnik z likovnimi programi, peč za keramiko, ki naj bi bila nameščena v samostojnem prostoru, fotoaparat, videokamera.

Metode in oblike dela:

Metode dela: pogovor, razlaga, demonstracija, prikazovanje, metoda grafičnih izdelkov.

Oblike dela: frontalna, individualna, delo v dvojicah, delo v skupinah.

SPECIALNO DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TRETJE VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNO OBDOBJE

V starosti od enajst do petnajst let se učenci likovno izražajo na temelju trdnejših, jasno premišljenih kriterijev, ki so si jih pridobili vizualno in z abstrakcijo. To je čas upodobitev. Spontano likovno izražanje usiha, učenci preidejo k zavestnejšemu reševanju likovnih problemov z materialnim, perceptivnim pristopom. Likovno izražanje postane namerno, cilj je že likovni. Še posebej starejši učenci uživajo v zavestnem upodabljanju predmetov, ki so po vizualni plati najbližje videzu. Obvladajo empirični vidni svet in ga razumejo na praktičen način. Pri likovnem izražanju razumsko obvladajo čustveno doživetje in vodijo svojo ustvarjalnost. Zato je učiteljeva naloga, da pozna in spremlja likovni razvoj posameznega učenca, njegovo spoznavanje in razumevanje likovnih problemov ter individualni način izražanja. Posebej je pozoren na doživljanje in izražanje emocij, učenčev socialni razvoj – njegov odnos z drugimi, in na čustva, ki se pri tem porajajo, pa tudi na učenčev interes in zanimanje za likovne stvaritve in načine izražanja, odnos do predmetov – doživljanje lepega in razvijanje zmožnosti za ustvarjanje lepega.

Usvajanje likovnih pojmov

Dejavnost usvajanja likovnih problemov od 7. do 9. razreda v osnovnem programu temelji na učiteljevi uspešni motivaciji učenca z metodo pogovora, demonstracije in opazovanja, posebej še z metodo širjenja in elaboriranja likovnih senzibilnosti, metode transponiranja in alternative ter metode estetske komunikacije. S temi metodami dosega, da učenci na neprisiljen način bogatijo občutljivost za likovne elemente in njihove odnose, ob tem pa spodbuja njihovo izvirnost in lastno iskanje rešitev, spoznavanje posebnosti likovnih materialov in orodij, vizualnih komunikacij ter dojemanje likovnih del umetnikov iz vseh umetnostnozgodovinskih obdobj, posebej še sodobne likovne umetnosti, njene namembnosti in posebnosti rešitev. Zavestno dojemanje likovnih problemov omogoča učitelju, da učence ob sproščanju čustvenih in razumskih zmogljivosti navaja na kritično vrednotenje lastnih likovnih del in del njihovih vrstnikov.

Likovno izražanje

Likovno izražanje predstavlja v osnovnem programu zavestno in ustvarjalno interpretacijo doživetij učencev in uporabo temeljnih in obogatenih spoznanj likovnih problemov. Gre za svobodno in zavestno interpretacijo z likovnimi znaki oblikovanih misli ob pomoči raznolikih likovnih materialov in orodij. Učitelj aktivno spodbuja in usmerja učence, da samostojno, na samosvoj likovni način izrazijo svoje misli ter da pri tem ostajajo svojski in prepoznavni. S pravilnim vodenjem delovnih postopkov razvija tudi motorično spretnost in občutljivost. Spodbuja tudi samostojno vključevanje učenčevih likovnih zmožnosti v izvirno reševanje likovnih problemov.

Privzganjanje doživljajskih naravnosti

Predstavlja skladno in celovito ponotranjenje pridobljenega in usvojenega, ki se pri učencu na zunaj kaže kot odnos do lastnega dela, dela sošolcev, dela umetnikov, kot spoštljiv odnos do naravnega, kulturnega in socialnega okolja ter čustvenega odnosa do narave. Kaže se tudi kot učenčeva izvirnost, domiselnost, samostojnost pri izvajanju likovnih nalog, zmožnost ravnanja, presojanja in vključevanje emocionalnih funkcij. Zato je zelo pomembno, kako učitelj spodbuja učence k likovni dejavnosti in kako posveča pozornost individualni izraznosti učenca glede na starostno stopnjo in razvoj čutov, zainteresiranosti za likovno izražanje ter razvoju ustvarjalnosti.

VREDNOTENJE UČENČEVIH IZDELKOV IN ZAPIS DOSEŽKOV

Likovno vrednotenje predstavlja določanje vrednosti opravljenega učenčevega dela v učni uri glede na njegovo prizadevnost pri uresničevanju ciljev pri usvajanju likovnih pojmov, likovnem izražanju ter privzganjanju doživljajskih naravnosti. Cilj vrednotenja ni samo ocena izdelka, temveč tudi ocena učenčevega dela, ki temelji na napredovanju v celotnem učnem procesu. Zato mora učitelj vrednotiti učenčevo dejavnost v celotnem učnem procesu. Tak način vrednotenja učenčevega dosežka (njegovo delo in napredek) obsega dosežke na afektivnem, psihomotoričnem in kognitivnem področju.

Po vsaki končani likovni nalogi učitelj z učenci ob razstavljenih, dokončanih in nedokončanih likovnih izdelkih vrednoti z učenci dosežene cilje po izoblikovanih kriterijih, ki izhajajo iz likovne naloge. Objektivne kritike morajo biti smernice za nadaljnje delo. Krepite morajo učenčevo emocionalno, moralno, motivacijsko, estetsko in intelektualno komponento.

Okvirni čas za obravnavo področja: 4 ure

Likovno področje: **RISANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Kompozicija risbe**

Likovna tehnika: Risarske tehnike

Cilji reševanja likovnih problemov:

- usvojijo pojme: simetrična, asimetrična, razgibana (dinamična), nerazgibana (statična) kompozicija - razlikujejo pojem odnos delov do celote - na primerih umetniških del pojasnijo različne oblike kompozicij	- z linearnimi elementi upodobijo različne oblike kompozicij	- se navajajo na samostojno odkrivanje posebnosti kompozicij na umetniških delih - ostrijo čut za ravnovesje - razvijajo likovno domišljijo

Standardi znanja: Razložijo pojme: točka, črta (linija), ploskve z obrisom, tekstura, raster, odnos delov do celote, kompozicija: vodoravna, navpična, poševna, krožna, svobodna; sorazmerje, ravnovesje. Povežejo pojme: črtni (linearni) okrasek (ornament), ritmično ponavljanje, interval, stilizacija.

Medpredmetne povezave: MA SLO GL ŠV

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok in reprodukcije

Okvirni čas za obravnavo področja: 4 ure

Likovno področje: **SLIKANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Barvna ubranost (harmonija)**

Likovna tehnika: Tempera barve

Cilji reševanja likovnih problemov:

- usvojijo pojem ubranost (harmonija) - opišejo posebnosti barvne ubranosti z dvema, tremi barvami - pojasnijo pojem neskladje - opredelijo pojem disharmonija - določijo pomen barvne kompozicije	- mešajo barve in naslikajo kompozicijo s harmoničnimi barvami	- bogatijo zmožnost mešanja barv in njihovega kombiniranja - se navajajo na samostojnost pri kombiniranju barv - razvijajo občutljivost za določanje skladnih tonov

Standardi znanja: Razlikujejo pojme: ubranost (harmonija), neskladje (disharmonija), monotonija, barvna kompozicija.

Medpredmetne povezave: GL SLO MA ŠV ZG

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok, reprodukcije, plakat

Okvirni čas za obravnavo področja: 4 ure (če je mogoče, delitev skupin)

Likovno področje: **KIPARSTVO**

Likovna naloga (likovni problem): **Relief (Odlitek)**

Likovna tehnika: Glina

Cilji reševanja likovnih problemov:

- ugotovijo razliko med obhodno in reliefno plastiko- opredelijo vrste reliefov: nizek, visok, ugreznjen- naštejejo značilnosti posameznih vrst reliefov- spoznajo posebnosti kiparskih tehnik in ustreznih pripomočkov- pojasnijo pojem negativ in pozitiv (odlitek) reliefa- na fotografijah reliefov umetnikov določijo reliefne značilnosti	- oblikujejo reliefe različnih oblik, formatov, velikosti iz različnih materialov	- privzgajajo smisel za razgibanost upodobljenega motiva- razvijajo zmožnost izvajanja različnih postopkov za izvedbo kiparske tehnike- si razvijajo likovno domišljijo in spomin

Standardi znanja: Pojasnijo pojme: relief: nizek, visok, ugreznjen; kiparski materiali: mehki, trdi, tekoči, ploski, upogibni, dodajanje, odzemanje; negativ, pozitiv (odlitek).

Medpredmetne povezave: GE MA TiT FI KE ZG

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok in reprodukcije

Okvirni čas za obravnavo področja: 4 ure (če je mogoče, delitev skupin)

Likovno področje: **GRAFIKA**

Likovna naloga (likovni problem): **Tiskarstvo – umetniška in industrijska grafika**

Likovna tehnika: Barvni linorez

Cilji reševanja likovnih problemov:

- naštejejo grafične pojme: osnutek, matrica, tiskanje, grafični list, originalni grafični list, unikat- opišejo značilnosti in posebnosti industrijske in umetniške grafike- opišejo ročni in industrijski tisk- spoznajo posebnosti grafičnih tehnik- na demonstriranih umetniških grafikah opišejo posebnosti kompozicijskih rešitev, grafične tehnike in tiskov	- oblikujejo matrico in odtisnejo grafični list v visokem tisku- oblikujejo preprosto kompozicijo in jo realizirajo v globokem ali ploskem tisku	- se navajajo na dejavno sodelovanje pri skupinski demonstraciji- razvijajo zmožnost ustvarjalne uporabe posredovanih navodil za izvajanje grafične tehnike- se navajajo na izvirno linearno izpolnjevanje površin pri upodabljanju motiva- se navajajo na čisto izvedbo grafičnega lista

Standardi znanja: Razložijo pojme: tiskanje, osnutek, matrica; grafični list, originalna grafika, unikat, industrijska grafika, umetniška grafika, naklada;

Medpredmetne povezave: SLO ZG

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok in reprodukcije

Okvirni čas za obravnavo področja: 3 ure

Likovno področje: **PROSTORSKO OBLIKOVANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Zunanji in notranji arhitekturni prostori**

Likovna tehnika: Papir

Cilji reševanja likovnih problemov:

- opišejo doživljanje arhitekturnega prostora (neposredno izkustvo)	- oblikujejo različne prostorske tvorbe	- razvijajo samostojnost ob oblikovanju različnih prostorov
- analizirajo zunanji prostor		- razvijajo natančnost pri izrezovanju posameznih ploskev
- razložijo pojem urbanistični prostor		- pridobivajo občutek za uporabno ureditev prostora
- pojasnijo značilnosti tipov naselja		- razvijajo smisel za kombiniranje različnih vrst prostorov
- analizirajo ureditev okolja glede na funkcionalnost in estetskost		- se navajajo na vrednotenje ob primerjavi arhitekturnih prostorov
- naštejejo posebnosti notranjih prostorov		

Standardi znanja: Razložijo pojme: arhitekturni prostor, zunanji prostor, notranji prostor, zaprt, polzaprt, polodprt prostor, urbanistični prostor; oblike naselij;

Medpredmetne povezave: MA TiT GE ZG

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok, reprodukcije

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri

Likovno področje: **RISANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Črtni (linearni) okrasek (ornament)**

Likovna tehnika: Risarski materiali

Cilji reševanja likovnih problemov:

- spoznajo ornamentalne zakonitosti: enakost, nasprotja, razdelitev elementov (intervali), stilizacija	- komponirajo različne oblike okrasov z različno motiviko	- privzgajajo smisel za ritmično razporejanje elementov
- ločijo oblike in motive ornamentov		- se navajajo na doslednost pri nizanju elementov
- naštejejo ornamentalne posebnosti na demonstriranih umetniških delih		- razvijajo likovno domišljijo in likovni spomin

Standardi znanja: Povežejo pojme: črtni (linearni) okrasek (ornament), ritmično ponavljanje, interval, stilizacija.

Medpredmetne povezave: GL SLO MA ŠV

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok, reprodukcije

Okvirni čas za obravnavo področja: 3 ure

Likovno področje: **SLIKANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Barvna nasprotja** (komplementarni, svetlo temni, toplo hladni)

Likovna tehnika: Tempera barve

Cilji reševanja likovnih problemov:

- usvojijo pojem nasprotje (kontrast) - navedejo posebnosti komplementarnega nasprotja in odnose barvnih parov - podajo značilnosti toplo hladne kombinacije barv - pojasnijo učinke svetlo temne kombinacije barv - analizirajo barvna nasprotja na predmetih v okolju, naravi in na umetniških delih	- naslikajo sliko z uporabo enega ali več barvnih nasprotij	- razvijajo smisel za barvne kombinacije - privzgajajo doslednost pri izvajanju slikarske tehnike - se navajajo na samostojno izvedbo likovne naloge v celoti

Standardi znanja: Razložijo pojme: nasprotje (kontrast), komplementarni kontrast, komplementarni barvni pari, toplo hladni kontrast, svetlo temni kontrast.

Medpredmetne povezave: GL SLO MA TiT ŠV

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok in reprodukcije

Okvirni čas za obravnavo področja: 4 ure

Likovno področje: **KIPARSTVO**

Likovna naloga (likovni problem): **Obhodna plastika**

Likovna tehnika: Glina

Cilji reševanja likovnih problemov:

- usvojijo kiparske pojme: prostor (volumen), gmota (masa), oblika, kompozicija, stojnost, površina, barva - spoznajo pomen vida in tipa za zaznavanje kiparskih oblik - opredelijo pojem obhodna plastika - opišejo pomen kompozicije v kiparskem delu - naštejejo značilnosti otipljivih oblik – geometrijske in negeometrijske oblike - na primerih kiparskih umetnin ugotovijo namembnost kipov - naštejejo kiparske materiale in orodja	- modelirajo obhodne (prosto stoječe) razgibane kipe z dodajanjem in odvzemanjem materiala	- razvijajo občutek za tretjo dimenzijo - se navajajo na sproščeno vgrajevanje lastnih idej za oblikovanje razgibane figure - ob izvajanju različnih likovnih tehnik si razvijajo samostojnost in ročno spretnost

Standardi znanja: Opredelijo pojme: kip: volumen, prostor, gmota, stojnost, oblika, površina, barva, kiparstvo (plastično oblikovanje), obhodni kip, geometrijska, negeometrijska oblika; kiparski materiali in orodja.

Medpredmetne povezave: MA TiT KE FI ZG

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok

Okvirni čas za obravnavo področja: 4 ure (delitev skupin)

Likovno področje: **GRAFIKA**

Likovna naloga (likovni problem): **Tiskarstvo – umetniška in industrijska grafika**

Likovna tehnika: Suha igla

Cilji reševanja likovnih problemov:

- spoznajo posebnosti grafične tehnike suha igla	- oblikujejo preprosto kompozicijo in jo realizirajo v globokem tisku	- razvijajo zmožnost ustvarjalne uporabe posredovanih navodil za izvajanje grafične tehnike
- na demonstriranih umetniških grafikah opišejo posebnosti kompozicijskih rešitev, grafične tehnike in tiskov		- se navajajo na izvirno linearno izpolnjevanje površin pri upodabljanju motiva
		- se navajajo na čisto izvedbo grafičnega lista

Standardi znanja: Opredelijo pojme: označitev grafičnega lista, material, orodje, grafična tehnika.

Medpredmetne povezave: SLO ZG

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok, reprodukcije

.....

Okvirni čas za obravnavo področja: 3 ure

Likovno področje: **PROSTORSKO OBLIKOVANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Zunanji in notranji arhitekturni prostori**

Likovna tehnika: Papir ali drug material

Cilji reševanja likovnih problemov:

- spoznajo vrste gradenj: masivna, skeletna, ploska	- oblikujejo različne prostorske tvorbe	- razvijajo smisel za kombiniranje različnih vrst prostorov
- navedejo posebnosti gradenj (poudarek na moderni gradnji)		- se navajajo na vrednotenje ob primerjavi arhitekturnih prostorov

Standardi znanja: Razložijo pojme: vrste gradenj: masivna, skeletna, ploska.

Medpredmetne povezave: MA TiT GE ZG

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok in reprodukcije

OSNOVNA ŠOLA

LETNA PRIPRAVA NA POUK
ZA 7., 8. in/ali 9. razred DEVETLETNE OSNOVNE ŠOLE

LIKOVNO SNOVANJE I

Šolsko leto 2008/2009

Ljubljana, september 2008

Likovn(i/a) pedagog(inja):

.....

Predmet: **Likovno snovanje I**

Razred:

Tedensko število ur: **1**

Risanja ~ 12 ur

Slikanja ~ 12 ur

Kiparstva ~ 11 ur

Letno število ur: **35**

Literatura(učbeniki, priročniki, revije.....):

m) za učence:

- ❖ Učbenik Likovno snovanje I za devetletno osnovno šolo (Tonka Tacol, Črtomir Frelih, Jožef Muhovič)

n) za učitelja:

- ❖ Tacol, Tonka, Likovno izražanje – didaktična izhodišča za problemski pouk likovne vzgoje v devetletni osnovni šoli, Ljubljana: Debora, 2003.
- ❖ Tacol, Tonka, Didaktični pristop k načrtovanju likovnih nalog, Izbrana poglavja iz likovne didaktike, Ljubljana: Debora, 1999
- ❖ Butina, Milan, Slikarsko mišljenje, Ljubljana: CZ, 1996
- ❖ Butina, Milan, Prvine likovne prakse, Ljubljana: Debora, 1997
- ❖ Butina, Milan, Uvod v likovno oblikovanje, Ljubljana: Debora, 1997
- ❖ Butina, Milan, O slikarstvu, Ljubljana: Debora, 1997
- ❖ Butina, Milan, Mala likovna teorija, Ljubljana: Debora, 2000
- ❖ Berce Golob, Helena, Likovna vzgoja, Priročnik za učitelje razrednega pouka, Ljubljana: DZS, 1991
- ❖ Berce Golob, Helena, Likovna vzgoja, Načini dela pri likovni vzgoji, Priročnik za učitelje na predmetni stopnji osnovne šole, Ljubljana: DZS, 1993
- ❖ Čadež, Dragica, Glina, les, papir, kovina, Ljubljana: MK, 1983
- ❖ Čadež Lapajne, Dragica, Od glave do portreta, Modeliranje v glini, Ljubljana: Debora, 2000
- ❖ Didek, Zoran, Raziskovanje oblikotvornosti, Ljubljana: DDU Univerzum, 1982
- ❖ Golob, Nataša, Umetnost na Slovenskem, Ljubljana: DZS, 1999
- ❖ Jerman, Frane, Sprehodi po estetiki, Ljubljana: MK, 1983
- ❖ Likovno snovanje, Priročnik za učitelje srednjih šol, Ljubljana: Zavod RS za šolstvo, 1999
- ❖ Muhovič, Jožef, Vstop v likovno logiko I, II, Ljubljana: ALU, 1986
- ❖ Revija Likovna vzgoja, Ljubljana: Debora, letniki 1, 2, 3...
- ❖ Revija Likovne besede, zbirka, Ljubljana: Društvo slovenskih likovnih umetnikov
- ❖ Vrhunci likovne umetnosti: Cankarjeva založba, 1994
- ❖ Umetnost na Slovenskem: Mladinska knjiga, 1998
- ❖ Zgodovina slikarske, kiparske in arhitekturne umetnosti: Modrijan, 1998
- ❖ Umetnost v zgodovini človeštva: Državna založba, 1993
- ❖ Risanje in slikanje: Tehniška založba Slovenije, 1997

SPLOŠNI CILJI PREDMETA

Učenci:

- razvijajo zmožnost opazovanja, predstavljalnosti, likovnega mišljenja, likovnega spomina, in domišljije,
- razvijajo interes za različne oblike likovne dejavnosti,
- bogate in ohranjajo zmožnost za likovno izražanje,
- usvajajo znanje likovne teorije in ostrijo čut za likovne vrednote,
- se seznanjajo z likovnimi izrazi in se usposabljaajo za njihovo samostojno uporabo,
- ob rokovanju z različnimi materiali in orodji razvijajo motorično spretnost in občutljivost,
- z oblikovanjem prostorov in kiparskih volumnov razvijajo kiparski odnos in občutenje likovnega prostora,
- se seznanjajo z razlikami in povezavami med vizualnim in likovnim svetom,
- razvijajo likovnoizrazne zmožnosti in ustvarjalnost,
- ob likovno dejavnem delu bogatijo emocionalne, socialne in estetske osebnostne kvalitete,
- ob ozaveščanju čustev razvijajo čut za lepo,
- spoznavajo vlogo in pomen estetskih vizualnih komunikacij v ožjem in širšem okolju,
- razvijajo zmožnost doživljanja lepote v naravi in umetninah,
- razvijajo odnos za likovne stvaritve, do nacionalne in splošne človeške likovne kulturne dediščine,
- razvijajo zmožnost oblikovanja meril za kritično vrednotenje lastnih del, del vrstnikov ter stvaritev umetnikov,
- razvijajo zmožnost razumevanja različnih medijev vizualne kulture in zmožnost vrednotenja uporabnih predmetov ter likovne problematike v okolju.

Didaktična sredstva in pripomočki:

Grafična stiskalnica, AV sredstva (LCD projektor, grafoskop), videorekorder, televizor, računalnik z likovnimi programi, peč za keramiko, ki naj bi bila nameščena v samostojnem prostoru, fotoaparat, videokamera.

Metode in oblike dela:

Metode dela: pogovor, razlaga, demonstracija, prikazovanje, metoda grafičnih izdelkov.

Oblike dela: frontalna, individualna, delo v dvojicah, delo v skupinah.

Okvirni čas za obravnavo področja: 3 ure

Likovno področje: **RISANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Linearni elementi in kompozicijska načela**

Likovna tehnika: Risarski materiali

Cilji reševanja likovnih problemov:

- dojamajo risbo kot izhodišče pri likovnem izražanju - poglobijo znanje o pojmi: simetričnost, asimetričnost, razgibanost in nerazgibanost narisanih elementov - pojasnijo povezanost oblike kompozicije s formatom risarske podloge - na umetniških delih opredelijo posebnosti kompozicijskih rešitev	- z linearnimi elementi narišejo risbe po spominu, domišljiji, po poprejšnjem opazovanju narave, pri tem pa upoštevajo kompozicijske odnose	- se navajajo na samostojnejše komponiranje risbe po načelih kompozicije - ostrijo čut za opazovanje predmetov v okolju in naravi - razvijajo likovni spomin in likovno domišljijo

Standardi znanja: Opredelijo pojme: točka, linija, ploskve z obrisom; kompozicija: simetrična, asimetrična, statična, dinamična; celota risbe, detajl; gradnja risbe; sorazmerje, ravnesje.

Medpredmetne povezave: MA SLO GV ŠV TIT

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok in reprodukcije

Okvirni čas za obravnavo področja: 4 ure

Likovno področje: **SLIKANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Komponiranje barvnih ploskev in njihovo mehko učinkovanje**

Likovna tehnika: Tempera barve

Cilji reševanja likovnih problemov:

- razširijo znanje pojmov: svetlostni odtenek, barvni odtenek, skladni – ubrani – harmonični barvni toni - obrazložijo svetlostno vrednost barve v devetstopenjski svetlostni lestvici (tonski lestvici in lestvici barve) - razdelijo svetlostno lestvico na tri stopnje (triade) - določijo tri kombinacije svetlostnih tonov ene barve – svetlo, srednjo in temno ubranost - s ponazorili obrazložijo mehko učinkovanje barvne kombinacije na človeka - ugotovijo uporabnost ubranih barvnih skladij	- zgradijo kompozicijo s tremi skladnimi svetlostnimi toni - z računalnikom skomponirajo ubrane barvne tone triad (izrazito svetle, srednje in izrazito temne)	- bogatijo zmožnost mešanja barv in kombiniranja skladnih svetlostnih tonov - bogatijo občutek za barvno ravnesje - razvijajo občutljivost za mehke prehode barvnih tonov - spoznajo računalnik kot slikarsko orodje

Standardi znanja: Smiselno združijo pojme: harmonični barvni ton; svetlostni in barvni odtenek; svetlostna vrednost barve; svetlostna lestvica; svetla, srednja, temna ubranost; mehko učinkovanje.

Medpredmetne povezave: GV SLO MA TIT ŠV

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok, reprodukcije, plakat

Okvirni čas za obravnavo področja: 4 ure

Likovno področje: **KIPARSTVO**

Likovna naloga (likovni problem): **Kiparski elementi**

Likovna tehnika: Glina

Cilji reševanja likovnih problemov:

- poglobijo vedenje o prostornini kot polni gmoti (masi) in votli lupini- spoznajo različne kiparske kompozicije- opredelijo stojnost kipa glede na material- opišejo pomembnost sorazmerja gmot na oblikovani kiparski tvorbi- naštejejo kiparske zvrsti ter opredelijo značilnosti obhodnega kipa in reliefa na delih znanih slovenskih in tujih kiparjev	- oblikujejo relief z razgibano površino v različno oblikovane osnovne plošče iz različnih materialov	- bogatijo občutek za tretjo dimenzijo- krepijo zmožnost za oblikovanje razgibane in trdno stojne figure- se navajajo na sproščeno vgrajevanje lastnih idej za oblikovanje kipa- ob izvajanju različnih kiparskih tehnik razvijajo samostojnost in ročno spretnost

Standardi znanja: Analizirajo pojme: kip: volumen, polna gmota (masa), votla lupina; enostavni, sestavljeni kip; obli (obhodni) kip;

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok

Okvirni čas za obravnavo področja: 3 ure

Likovno področje: **RISANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Linearni elementi in prikazovanje materialnosti površin**

Likovna tehnika: Risarski materiali

Cilji reševanja likovnih problemov:

- na umetniških delih in primerih v naravi opredelijo grafične vrednote,- pojasnijo značilnosti dejanskih in linearno upodobljenih površin različnih predmetov,- natančneje spoznajo izrazne značilnosti različnih risarskih materialov in orodij,- pojasnijo učinke in pomene črt,- ugotovijo vizualno ravnovesje med različno ponazorjenimi površinami	- narišejo risbo s kombiniranjem svetlih in temnih površin nastalih z različnim nizanem in križanjem linij,- narišejo risbo z motivom in pri tem upoštevajo sorazmerje svetlih in temnih linearnih površin	- razvijajo občutek za kombiniranje svetlih in temnih linearnih površin,- se navajajo na samostojno uporabo različnih risal glede na njihov učinek,- si privzgaajo odgovornost za dosledno izpolnjevanje narisanih elementov,- razvijajo občutek za vizualno ravnovesje

Standardi znanja: Razčlenijo pojme: obris (kontura); površina: naravna, umetna, resnična, upodobljena; struktura, faktura, tekstura, patina; ravnovesje svetlih in temnih linearnih površin; učinek risal; vizualno ravnovesje.

Medpredmetne povezave: MA SLO GV ŠV TIT

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok in reprodukcije

Okvirni čas za obravnavo področja: 4 ure

Likovno področje: **SLIKANJE**

Likovna naloga (likovni problem): Komponiranje barvnih ploskev in njihovo **trdo učinkovanje**

Likovna tehnika: Tempera barve

Cilji reševanja likovnih problemov:

- utrdijo pojem nasprotje (kontrast)	- naslikajo poljubno kompozicijo s kontrastnimi barvami	- razvijajo smisel za nasprotno barvne kombinacije
- pojasnijo učinke komplementarnega, toplo- hladnega in svetlo-temnega nasprotja	- z računalnikom kot orodjem komponirajo triade svetlostnih tonov ene barve z izrazitim svetlo-temnim kontrastom	- se navajajo na samostojno izvedbo likovne naloge
- iz devetstopenjske svetlostne lestvice ene barve določijo tri kombinacije iz izrazito svetlih in temnih tonov		- si privzgajajo doslednost pri rokovanju z računalnikom in drugim orodjem
- ugotovijo učinek nastale trdote, jasnosti, teže in strogosti kombiniranih tonov		
- pojasnijo uporabnost kontrastnih barvnih kombinacij		
- spoznajo pomembnost zmožnosti barvnega kombiniranja v poklicih: pleskar, frizer, prodajalec, vrtnar, aranžer, oblikovalec		

Standardi znanja: Smiselno združijo pojme: nasprotje (kontrast); komplementarni kontrast; toplo-hladni kontrast; svetlo-temni kontrast; trdi učinek barvnega nasprotja; svetlostne (valerske) ubranosti; triade (svetla, srednja, temna).

Medpredmetne povezave: GV SLO MA TIT ŠV

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok, reprodukcije, plakat

Okvirni čas za obravnavo področja: 4 ure

Likovno področje: **KIPARSTVO**

Likovna naloga (likovni problem): **Kiparski elementi (Statična dinamična kom.)**

Likovna tehnika: Glina

Cilji reševanja likovnih problemov:

- spoznajo različne kiparske kompozicije	- oblikujejo razgiban kip iz mehkega materiala	- se navajajo na sproščeno vgrajevanje lastnih idej za oblikovanje kipa
- opredelijo stojnost kipa glede na material,		- ob izvajanju različnih kiparskih tehnik razvijajo samostojnost in ročno spretnost
- kompozicija (statična, dinamična)		

Standardi znanja: Analizirajo pojme: kompozicija (statična, dinamična);

Medpredmetne povezave: MA TIT ŠV

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok

Okvirni čas za obravnavo področja: 4 ure

Likovno področje: **RISANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Pisana, tiskana pisava in risba (Strip)**

Likovna tehnika: Risarski materiali

Cilji reševanja likovnih problemov:

- spoznajo pisavo kot posplošeno (abstraktno) risbo - ločijo posebnosti pisane (kaligrafske) pisave - spoznajo možnosti uporabe in oblikovanja tiskanih (tipografskih) pisav - pojasnijo uporabnost kombiniranja besedila in risbe - ugotovijo značilnosti kombiniranja črk, besed in risbe - primerjajo posebnosti poklicev: tehnični risar, arhitekt, risar-slikar, grafik, kipar, grafični oblikovalec, modni oblikovalec	- z uporabo različnih materialov in orodij (tudi računalnik) smiselno skomponirajo različne pisane in tiskane tekste - optično porazdelijo črke in besede ter jih uskladijo z risbo (strip, voščilnica, znak, knjižna ali embalažna oprema, slogan, grafit, vabilo, karikatura)	- razvijajo zmožnost oblikovanja lastnih idej - si privzgajajo smisel za komponiranje teksta in risbe - se navajajo na doslednost in vztrajnost - razvijajo likovno domišljijo

Standardi znanja: Povežejo pojme: črkovna, besedna pisava, istovetnost pisave ; strip: pasica, uokvirjene risbe, dogodek (sekvenca), plan (široki – total, bližnji – detajl), kroki, znak-simbol, tematika stripov – komični, živalski, pustolovski, detektivski, fantastični, mladostniški; računalnik kot risarsko orodje, grafični oblikovalec.

Medpredmetne povezave: GV SLO MA ŠV

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok, reprodukcije

Okvirni čas za obravnavo področja: 4 ure

Likovno področje: **SLIKANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Moda**

Likovna tehnika: Tempera ali druge barve

Cilji reševanja likovnih problemov:

- spoznajo pomen risbe in barve v modnem oblikovanju, - ugotovijo pomembnost oblikovanja oblačil, obuval, in dodatkov, - pojasnijo pomembnost skladnosti barve in oblike ter materiala v modnem oblikovanju - precizirajo harmonične in kontrastne kombinacije barv in oblik glede na namen uporabe ter glede okolja in osebe, - spoznajo delo modnega oblikovalca	- izdelajo skladno modno kompozicijo (lahko tudi z računalnikom), - oblikujejo modne dodatke po lastnih zamislih	- privzgajajo čut za skladnost barv in oblik, - razvijajo domiselnost ob kombiniranju različnih barvnih ploskev in harmoničnih oblik, - se navajajo na ubrano in kontrastno kombiniranje oblačil, obuval in dodatkov

Standardi znanja: Povežejo pojme: modni oblikovalec; skica, risba; barvna kombinacija (harmonična, kontrastna); oblika; enotnost materialov; modni dodatek, modni krik, visoka moda.

Medpredmetne povezave: GV SLO MA TIT ŠV

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok, reprodukcije, plakat

Okvirni čas za obravnavo področja: 3 ure

Likovno področje: **KIPARSTVO**

Likovna naloga (likovni problem): **Kiparski elementi**

Likovna tehnika: Glina

Cilji reševanja likovnih problemov:

- poglobijo vedenje o prostornini kot polni gmoti (masi) in votli lupini	- skomponirajo kiparsko tvorbo iz odpadnih materialov	- bogatijo občutek za tretjo dimenzijo
- spoznajo različne kiparske kompozicije		- krepijo zmožnost za oblikovanje razgibane in trdno- stojne figure
- opredelijo stojnost kipa glede na material		- se navajajo na sproščeno vgrajevanje lastnih idej za oblikovanje kipa
- opišejo pomembnost sorazmerja gmot na oblikovani kiparski tvorbi		- ob izvajanju različnih kiparskih tehnik razvijajo samostojnost in ročno spretnost
- opišejo ustreznost in smiselnost kombiniranja različnih kiparskih materialov		

Standardi znanja: Analizirajo pojme: kip: volumen, polna gmota (masa), votla lupina; enostavni, sestavljeni kip; obli (obhodni) kip;

Medpredmetne povezave:

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri

Likovno področje: **RISANJE**

Likovna naloga (likovni problem): **Pisana, tiskana pisava in risba (Kaligrafija)**

Likovna tehnika: Risarski materiali

Cilji reševanja likovnih problemov:

- naučijo se pisati s posebnimi kaligrafskimi pisali	- z uporabo različnih materialov in orodij (tudi računalnik) smiselno skomponirajo različne pisane in tiskane tekste	- se navajajo na doslednost in vztrajnost
		- razvijajo likovno domišljijo

Standardi znanja: Razčlenijo pojme: ravnovesje svetlih in temnih linearnih površin; pisana (kaligrafska) pisava, tiskana (tipografska) pisava.

Medpredmetne povezave: ZGO, SLO

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok in reprodukcije

OSNOVNA ŠOLA

LETNA PRIPRAVA NA POUK
ZA 8. RAZRED DEVETLETNE OSNOVNE ŠOLE

LIKOVNA VZGOJA

Šolsko leto 2008/2009

Ljubljana, september 2008

Likovn (a/i) pedagog(inja):

.....

Predmet: **Likovna vzgoja**

Razred: 8.a,b

Tedensko število ur: **1**

Risanja ~ 10 ur

Slikanja ~ 12 ur

Kiparstva ~ 8 ur

Prostorskega oblikovanja ~ 5 ur

Letno število ur: **35**

Literatura(učbeniki, priročniki, revije.....):

o) za učence:

- ❖ Učbenik Likovno izražanje za 8. razred devetletne osnovne šole (Tonka Tacol, Črtomir Frelih, Jožef Muhovič)

p) za učitelja:

- ❖ Tacol, Tonka, Likovno izražanje – didaktična izhodišča za problemski pouk likovne vzgoje v devetletni osnovni šoli, Ljubljana: Debora, 2003.
- ❖ Tacol, Tonka, Didaktični pristop k načrtovanju likovnih nalog, Izbrana poglavja iz likovne didaktike, Ljubljana: Debora, 1999
- ❖ Butina, Milan, Slikarsko mišljenje, Ljubljana: CZ, 1996
- ❖ Butina, Milan, Prvine likovne prakse, Ljubljana: Debora, 1997
- ❖ Butina, Milan, Uvod v likovno oblikovanje, Ljubljana: Debora, 1997
- ❖ Butina, Milan, O slikarstvu, Ljubljana: Debora, 1997
- ❖ Butina, Milan, Mala likovna teorija, Ljubljana: Debora, 2000
- ❖ Berce Golob, Helena, Likovna vzgoja, Priročnik za učitelje razrednega pouka, Ljubljana: DZS, 1991
- ❖ Berce Golob, Helena, Likovna vzgoja, Načini dela pri likovni vzgoji, Priročnik za učitelje na predmetni stopnji osnovne šole, Ljubljana: DZS, 1993
- ❖ Čadež, Dragica, Glina, les, papir, kovina, Ljubljana: MK, 1983
- ❖ Čadež Lapajne, Dragica, Od glave do portreta, Modeliranje v glini, Ljubljana: Debora, 2000
- ❖ Didek, Zoran, Raziskovanje oblikotvornosti, Ljubljana: DDU Univerzum, 1982
- ❖ Golob, Nataša, Umetnost na Slovenskem, Ljubljana: DZS, 1999
- ❖ Jerman, Frane, Sprehodi po estetiki, Ljubljana: MK, 1983
- ❖ Likovno snovanje, Priročnik za učitelje srednjih šol, Ljubljana: Zavod RS za šolstvo, 1999
- ❖ Muhovič, Jožef, Vstop v likovno logiko I, II, Ljubljana: ALU, 1986
- ❖ Revija Likovna vzgoja, Ljubljana: Debora, letniki 1, 2, 3...
- ❖ Revija Likovne besede, zbirka, Ljubljana: Društvo slovenskih likovnih umetnikov
- ❖ Vrhunci likovne umetnosti: Cankarjeva založba, 1994
- ❖ Umetnost na Slovenskem: Mladinska knjiga, 1998
- ❖ Zgodovina slikarske, kiparske in arhitekturne umetnosti: Modrijan, 1998
- ❖ Umetnost v zgodovini človeštva: Državna založba, 1993
- ❖ Risanje in slikanje: Tehniška založba Slovenije, 1997

SPLOŠNI CILJI PREDMETA

Učenci:

- razvijajo interes za različne oblike likovne dejavnosti,
- bogate in ohranjajo zmožnost za likovno izražanje,
- usvajajo znanje prvin likovne teorije in ostrijo čut za likovne vrednote,
- se seznanjajo z likovnimi izrazi in se usposabljaajo za njihovo samostojno uporabo,
- ob rokovanju z različnimi materiali in orodji razvijajo motorično spretnost in občutljivost,
- z oblikovanjem prostorov in kiparskih volumnov razvijajo telesnokiarski odnos in občutenje likovnega prostora,
- se seznanjajo z razlikami in povezavami med vizualnim in likovnim svetom,
- razvijajo zmožnost opazovanja, predstavljalivosti, likovnega mišljenja, likovnega spomina, in domišljije,
- razvijajo likovnoizrazne zmožnosti in ustvarjalnost,
- ob likovno dejavnem delu bogatijo emocionalne, socialne in estetske osebnostne kvalitete,
- ob ozaveščanju čustev razvijajo čut za lepo,
- spoznavajo vlogo in pomen estetskih vizualnih komunikacij v ožjem in širšem okolju,
- razvijajo zmožnost doživljanja lepote v naravi in umetninah,
- razvijajo čut do likovnih stvaritev, do nacionalne in splošne človeške likovne kulturne dediščine,
- razvijajo zmožnost oblikovanja meril za kritično vrednotenje lastnih del, del vrstnikov ter stvaritev umetnikov,
- razvijajo zmožnost razumevanja različnih medijev vizualne kulture in zmožnost vrednotenja uporabnih predmetov ter likovne problematike v okolju.

Didaktična sredstva in pripomočki:

Grafična stiskalnica, AV sredstva (LCD projektor, grafoskop), videorekorder, televizor, računalnik z likovnimi programi, peč za keramiko, ki naj bi bila nameščena v samostojnem prostoru, fotoaparati, videokamera.

Metode in oblike dela:

Metode dela: pogovor, razlaga, demonstracija, prikazovanje, metoda grafičnih izdelkov.

Oblike dela: frontalna, individualna, delo v dvojicah, delo v skupinah.

SPECIALNO DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TRETJE VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNO OBDOBJE

V starosti od enajst do petnajst let se učenci likovno izražajo na temelju trdnejših, jasno premišljenih kriterijev, ki so si jih pridobili vizualno in z abstrakcijo. To je čas upodobitev. Spontano likovno izražanje usiha, učenci preidejo k zavestnejšemu reševanju likovnih problemov z materialnim, perceptivnim pristopom. Likovno izražanje postane namerno, cilj je že likovni. Še posebej starejši učenci uživajo v zavestnem upodabljanju predmetov, ki so po vizualni plati najbližje videzu. Obvladajo empirični vidni svet in ga razumejo na praktičen način. Pri likovnem izražanju razumsko obvladajo čustveno doživetje in vodijo svojo ustvarjalnost. Zato je učiteljeva naloga, da pozna in spremlja likovni razvoj posameznega učenca, njegovo spoznavanje in razumevanje likovnih problemov ter individualni način izražanja. Posebej je pozoren na doživljanje in izražanje emocij, učenčev socialni razvoj – njegov odnos z drugimi, in na čustva, ki se pri tem porajajo, pa tudi na učenčev interes in zanimanje za likovne stvaritve in načine izražanja, odnos do predmetov – doživljanje lepega in razvijanje zmožnosti za ustvarjanje lepega.

Usvajanje likovnih pojmov

Dejavnost usvajanja likovnih problemov od 7. do 9. razreda v osnovnem programu temelji na učiteljevi uspešni motivaciji učenca z metodo pogovora, demonstracije in opazovanja, posebej še z metodo širjenja in elaboriranja likovnih senzibilnosti, metode transponiranja in alternative ter metode estetske komunikacije. S temi metodami dosega, da učenci na neprisiljen način bogatijo občutljivost za likovne elemente in njihove odnose, ob tem pa spodbuja njihovo izvirnost in lastno iskanje rešitev, spoznavanje posebnosti likovnih materialov in orodij, vizualnih komunikacij ter dojemanje likovnih del umetnikov iz vseh umetnostnozgodovinskih obdobj, posebej še sodobne likovne umetnosti, njene namembnosti in posebnosti rešitev. Zavestno dojemanje likovnih problemov omogoča učitelju, da učence ob sproščanju čustvenih in razumskih zmogljivosti navaja na kritično vrednotenje lastnih likovnih del in del njihovih vrstnikov.

Likovno izražanje

Likovno izražanje predstavlja v osnovnem programu zavestno in ustvarjalno interpretacijo doživetij učenecv in uporabo temeljnih in obogatenih spoznanj likovnih problemov. Gre za svobodno in zavestno interpretacijo z likovnimi znaki oblikovanih misli ob pomoči raznolikih likovnih materialov in orodij. Učitelj aktivno spodbuja in usmerja učence, da samostojno, na samosvoj likovni način izrazijo svoje misli ter da pri tem ostajajo svojski in prepoznavni. S pravilnim vodenjem delovnih postopkov razvija tudi motorično spretnost in občutljivost. Spodbuja tudi samostojno vključevanje učenčevih likovnih zmožnosti v izvirno reševanje likovnih problemov.

Privzganjanje doživljajskih naravnosti

Predstavlja skladno in celovito ponotranjenje pridobljenega in usvojenega, ki se pri učencu na zunaj kaže kot odnos do lastnega dela, dela sošolcev, dela umetnikov, kot spoštljiv odnos do naravnega, kulturnega in socialnega okolja ter čustvenega odnosa do narave. Kaže se tudi kot učenčeva izvirnost, domiselnost, samostojnost pri izvajanju likovnih nalog, zmožnost ravnanja, presojanja in vključevanje emocionalnih funkcij. Zato je zelo pomembno, kako učitelj spodbuja učence k likovni dejavnosti in kako posveča pozornost individualni izraznosti učenca glede na starostno stopnjo in razvoj čutov, zainteresiranosti za likovno izražanje ter razvoju ustvarjalnosti.

VREDNOTENJE UČENČEVIH IZDELKOV IN ZAPIS DOSEŽKOV

Likovno vrednotenje predstavlja določanje vrednosti opravljenega učenčevega dela v učni uri glede na njegovo prizadevnost pri uresničevanju ciljev pri usvajanju likovnih pojmov, likovnem izražanju ter privzganjanju doživljajskih naravnosti. Cilj vrednotenja ni samo ocena izdelka, temveč tudi ocena učenčevega dela, ki temelji na napredovanju v celotnem učnem procesu. Zato mora učitelj vrednotiti učenčevo dejavnost v celotnem učnem procesu. Tak način vrednotenja učenčevega dosežka (njegovo delo in napredek) obsega dosežke na afektivnem, psihomotoričnem in kognitivnem področju.

Po vsaki končani likovni nalogi učitelj z učenci ob razstavljenih, dokončanih in nedokončanih likovnih izdelkih vrednoti z učenci dosežene cilje po izoblikovanih kriterijih, ki izhajajo iz likovne naloge. Objektivne kritike morajo biti smernice za nadaljnje delo. Krepi morajo učenčevo emocionalno, moralno, motivacijsko, estetsko in intelektualno komponento.

Okvirni čas za obravnavo področja: 3 ure + 2 uri

Likovno področje: **RISANJE**

Likovna naloga (likovni problem): Vidni (vizualni) prostor na ploskvi

Likovna tehnika: Risarski materiali

Cilji reševanja likovnih problemov:

- usvojijo pojem vidni prostor na ploskvi – likovni prostor	- narišejo risbe po opazovanju ali spominu in upoštevajo različne načine upodobitve prostora na ploskvi	- se navajajo na poglobljeno opazovanje predmetov in pojavov v okolju
- spoznajo načine upodobitve prostora na ploskvi (prostorski ključ):		- pridobivajo zmožnost povezovanja opazovanja predmetov v prostoru in risarskega izražanja s pravili
nizanje elementov v višino, nizanje planov z zmanjševanjem elementov, delno prekrivanje, geometrijska ali linearna perspektiva, spreminjanje intenzivnosti linij in obrisov elementov, risarska modelacija (svetloba in senca), fantazijski način upodobitve tretje dimenzije		- razvijajo smisel za samostojno vizualno interpretacijo

Standardi znanja: Precizirajo pojme: vidni (vizualni) prostor, likovni prostor; prostorski ključ, prostorski plani, stekanje linij, geometrijska, linearna perspektiva; risarska modelacija.

Medpredmetne povezave: MA FI TiT ZE ZG

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok in reprodukcije

Okvirni čas za obravnavo področja: 4 ure

Likovno področje: **SLIKANJE**

Likovna naloga (likovni problem): Barvna nasprotja (Vrednostno – kakovostno nasprotje)

Likovna tehnika: Tempera barve

Cilji reševanja likovnih problemov:

- utrdijo pojme: svetlost, moč, čistost, nasičenost (kakovost) barve	- naslikajo kompozicijo v kombinaciji čiste (nasičene, pestre) in mešane barve z belo in črno barvo	- razvijajo občutek za kombiniranje čiste in mešane barve
- spoznajo posebnosti spreminjanja moči, čistosti, nasičenosti barve	- gradijo barvno kompozicijo v uravnoteženem kakovostnem razmerju barvnih ploskev komplementarnih parov	- razvijajo senzibilnost za barvne kvalitete
- opredelijo pojem vrednostno (kakovostno) barvno nasprotje (kontrast)		- privzgajajo smisel za oblikovanje harmoničnega barvnega ravnovesja
- ugotovijo učinek svetlih in temnih barv na slikarski površini		- se navajajo na samostojno analizo likovnih del
- analizirajo kakovostno nasprotje na umetniških delih		
- poiščejo primere kakovostnega nasprotja v okolju in naravi		

Standardi znanja: Svetlost, moč, čistost, nasičenost (kakovost) barve; vrednostno (kakovostno) barvno nasprotje (kontrast);

Medpredmetne povezave: MA FI SL GL

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok, reprodukcije, plakat

Okvirni čas za obravnavo področja: 4 ure

Likovno področje: **KIPARSTVO**

Likovna naloga (likovni problem): Oblikovanje telesnih (plastičnih) oblik

Likovna tehnika: Žica in glina ter parafin

Cilji reševanja likovnih problemov:

- ločijo obhodni (obli) in reliefni kip (plastiko) kot zvrst kiparstva	- v mehke ali trde materiale	- razvijajo prostorsko predstavljivost in domišljijo
- opredelijo pojem montažni kip	oblikujejo	- se navajajo na samostojno realizacijo lastnih kiparskih idej
- glede na vlogo in nalogo, ki ju ima kip, razlikujejo med samostojnim in arhitekturnim kipom	figuralni ali nefiguralni kip	- se navajajo na vrednotenje figuralnih in nefiguralnih kiparskih oblik
- pojasnijo pojem portalni kip	- izdelajo	
- usvojijo pojem mala in velika (monumentalna) plastika	montažno plastiko	
- ločijo predmetni (figuralni) in nepredmetni (nefiguralni) kip	iz odpadnih materialov	
- spoznajo dela znanih slovenskih in drugih kiparjev		

Standardi znanja: Ločijo: obhodni (obli) kip (plastika) in relief kot zvrst kiparstva. Opredelijo pojem: montažni kip, samostojni kip; arhitekturni kip; portalni kip; mala plastika; velika (monumentalna) plastika;

Medpredmetne povezave: MA FI TiT ZG

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok in reprodukcije

Okvirni čas za obravnavo področja: 3 ure + 2 uri

Likovno področje: **PROSTORSKO OBLIKOVANJE**

Likovna naloga (likovni problem): Arhitekturni prostor in materiali

Likovna tehnika: Papir

Cilji reševanja likovnih problemov:

- utemeljijo funkcijo lupine pri oblikovanju prostorske tvorbe	- oblikujejo prostorske tvorbe iz naravnih ali odpadnih materialov	- razvijajo občutek za likovno oblikovani arhitekturni prostor
- ugotovijo pomen ogrodja (konstrukcije) in trdnost materialov za stabilnost zgradbe		- razvijajo smisel za ravnoesje v masi in skladnosti materialov ter njihovih barv in površin
- spoznajo možnosti načrtovanja raznolikih uporabnih (funkcionalnih) prostorov iz sodobnih materialov		- razvijajo zmožnost oblikovanja lastnih idej v kompozicijskem urejanju prostorov in njihovih delov
- ugotovijo posebnosti oblikovanja zgradbe glede na njen namen		- privzgapajo pravilen odnos do slovenske arhitekturne dediščine
- spoznajo značilnosti sestavnih delov zgradbe in učinek različnih materialov na njihovi površini		
- utemeljijo primernost oblik zgradb in materialov glede na značilnost okolja		

Standardi znanja: Naštejejo posebnosti pojmov: arhitekturna umetnost; lupina; podnožje zgradbe; fasadna lupina, streha, pročelje; gradbeni material, učinek materiala, uporabnost prostora; kulturna dediščina.

Medpredmetne povezave: ZE MA TiT FI KE ZG

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok, reprodukcije, plakat

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 3 ure

Likovno področje: **RISANJE**

Likovna naloga (likovni problem): Konstrukcijsko risanje predmetov

Likovna tehnika: Risarski materiali

Cilji reševanja likovnih problemov:

- usvojijo pojme: razmerje (proporc), sorazmerje, nesorazmerje (disproporcionalnost), vizirka, viziranje	- narišejo predmete s pomočjo viziranja po pravilih konstrukcijskega risanja	- razvijajo občutek za razmerja pri predmetu in več predmetov v prostoru
- spoznajo postopke konstrukcijskega risanja predmeta s pomočjo vizirke (določanje višine, dolžine, širine predmeta)	- narišejo motiv po opazovanju z določanjem različnih velikosti opazovanih elementov	- se navajajo na doslednost upoštevanja pravil odmerjanja dimenzij
- spoznajo posebnosti risanja razmerij med več predmeti (pozitiven, negativen prostor)		

Standardi znanja: Razumejo pojme: razmerje (proporc), sorazmerje, nesorazmerje (disproporcionalnost); vizirka (viziranje), konstrukcijsko risanje; zorni kot; vidno (vizualno) razmerje; pozitiven, negativen prostor.

Medpredmetne povezave: MA FI TiT ZE ZG

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok, reprodukcije, plakat

Okvirni čas za obravnavo področja: 4 ure

Likovno področje: **SLIKANJE**

Likovna naloga (likovni problem): Barvna nasprotja (Količinsko – kvantitativno nasprotje)

Likovna tehnika: Tempera barve

Cilji reševanja likovnih problemov:

- med komplementarnimi dvojicami določijo količinsko razmerje svetle in temne barve za uravnoteženost barvne kompozicije	- gradijo barvno kompozicijo v uravnoteženem količinskem razmerju barvnih ploskev	- razvijajo senzibilnost za barvne kvalitete
- pojasnijo vpliv tople in hladne barve na količinsko razmerje barvnih ploskev	- opredelijo pojem količinsko (kvantitativno) nasprotje (kontrast)	- privzgaajo smisel za oblikovanje harmoničnega barvnega ravnovesja
- analizirajo kakovostno in količinsko nasprotje na umetniških delih	- poiščejo primere kakovostnega in količinskega nasprotja v okolju in naravi	- se navajajo na samostojno analizo likovnih del

Standardi znanja: Količinsko razmerje; komplementarne dvojice; količinsko (kvantitativno) nasprotje (kontrast);

Medpredmetne povezave: MA FI SL GL

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok in reprodukcije

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri

Likovno področje: **KIPARSTVO**

Likovna naloga (likovni problem): Votla plastika

Likovna tehnika: Glina

Cilji reševanja likovnih problemov:

- razlikujejo pojma polna in votla plastika	- z različnimi postopki modelirane keramike oblikujejo votlo plastiko	- privzgajajo čut za estetsko obliko samostojno oblikovanega predmeta
- usvojijo pojme: keramično modeliranje, keramika, keramično kiparstvo		- se navajajo na oblikovanje izvirnih oblik po lastni zamisli, z različnimi postopki modelirane keramike
- spoznajo keramiko kot votlo plastiko		- razvijajo pravilen odnos do slovenske kulturne dediščine
- ločijo pojma umetniška keramika in industrijska keramika		- privzgajajo kritičen odnos do umetnosti kot oblike človekove ustvarjalnosti
- spoznajo ljudsko keramiko (lončarstvo) kot umetno obrt		
- opredelijo vrteno in modelirano keramiko		
- spoznajo različne postopke oblikovanja modelirane keramike		
- spoznajo pojme uporabna umetnost, umetna obrt in industrijsko oblikovanje		
- utemeljijo estetsko vrednost uporabnih izdelkov (umetnost in kič)		

Standardi znanja: Ločijo pojme: polna plastika, votla plastika, keramično modeliranje; keramika, keramično kiparstvo; umetniška keramika, industrijska keramika; ljudska keramika (lončarstvo); uporabna umetnost, umetna obrt, industrijsko oblikovanje; kič; navadna, črna keramika; vrtena keramika; modelirana keramika; terakota; glinena barva (engoba); barvni pigment; glazura.

Medpredmetne povezave: MA TiT KE FI ZG ZE

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok, reprodukcije, plakat

.....

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri + 2 uri

Likovno področje: **SLIKANJE**

Likovna naloga (likovni problem): Barvna nasprotja (kontrasti)

Likovna tehnika: Tempera barve

Cilji reševanja likovnih problemov:

- med komplementarnimi dvojicami določijo količinsko razmerje svetle in temne barve za uravnoteženost barvne kompozicije	- naslikajo kompozicijo v kombinaciji čiste (nasičene, pestre) in mešane barve z belo in črno barvo	- razvijajo občutek za kombiniranje čiste in mešane barve

Standardi znanja: Ponovijo pojme: komplementarne dvojice; likovna kompozicija; slikarski prostor.

Medpredmetne povezave: MA FI SL GL

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok, reprodukcije, plakat

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri

Likovno področje: **KIPARSTVO**

Likovna naloga (likovni problem): Oblikovanje telesnih (plastičnih) oblik

Likovna tehnika: Glina

Cilji reševanja likovnih problemov:

- ločijo predmetni (figuralni) in nepredmetni (nefiguralni) kip	- v mehke ali trde materiale oblikujejo figuralni ali nefiguralni kip	- se navajajo na samostojno realizacijo lastnih kiparskih idej
- spoznajo dela znanih slovenskih in drugih kiparjev		- se navajajo na vrednotenje figuralnih in nefiguralnih kiparskih oblik

Standardi znanja: Opredelijo pojem: predmetni (figuralni) kip, nepredmetni (nefiguralni) kip.

Medpredmetne povezave: MA FI TiT ZG

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok in reprodukcije

OSNOVNA ŠOLA

LETNA PRIPRAVA NA POUK
ZA 8. in/ali 9. RAZRED DEVETLETNE OSNOVNE ŠOLE

IZBIRNI PREDMET
LIKOVNO SNOVANJE II

Šolsko leto 2008/2009

Likovn(i/a) pedagog(inja):

.....

Ljubljana, september 2008

Predmet: **Likovno snovanje II (izbirni predmet)**

Razred: 7.a, b, 8.a,b

Tedensko število ur: **1**

Risanja ~ 10 ur

Slikanja ~ 6 ur

Grafike ~ 8 ur

Prostorskega oblikovanja ~ 5 ur

Kombinirana likovna področja ~ 6 ur

Letno število ur: **35**

Literatura(učbeniki, priročniki, revije.....):

q) za učence:

- ❖ Učbenik Likovno snovanje II za devetletno osnovno šolo (Tonka Tacol, Črtomir Frelih, Jožef Muhovič)

r) za učitelja:

- ❖ Tacol, Tonka, Likovno izražanje – didaktična izhodišča za problemski pouk likovne vzgoje v devetletni osnovni šoli, Ljubljana: Debora, 2003.
- ❖ Tacol, Tonka, Didaktični pristop k načrtovanju likovnih nalog, Izbrana poglavja iz likovne didaktike, Ljubljana: Debora, 1999
- ❖ Butina, Milan, Slikarsko mišljenje, Ljubljana: CZ, 1996
- ❖ Butina, Milan, Prvine likovne prakse, Ljubljana: Debora, 1997
- ❖ Butina, Milan, Uvod v likovno oblikovanje, Ljubljana: Debora, 1997
- ❖ Butina, Milan, O slikarstvu, Ljubljana: Debora, 1997
- ❖ Butina, Milan, Mala likovna teorija, Ljubljana: Debora, 2000
- ❖ Berce Golob, Helena, Likovna vzgoja, Priročnik za učitelje razrednega pouka, Ljubljana: DZS, 1991
- ❖ Berce Golob, Helena, Likovna vzgoja, Načini dela pri likovni vzgoji, Priročnik za učitelje na predmetni stopnji osnovne šole, Ljubljana: DZS, 1993
- ❖ Čadež, Dragica, Glina, les, papir, kovina, Ljubljana: MK, 1983
- ❖ Čadež Lapajne, Dragica, Od glave do portreta, Modeliranje v glini, Ljubljana: Debora, 2000
- ❖ Didek, Zoran, Raziskovanje oblikotvornosti, Ljubljana: DDU Univerzum, 1982
- ❖ Golob, Nataša, Umetnost na Slovenskem, Ljubljana: DZS, 1999
- ❖ Jerman, Frane, Sprehodi po estetiki, Ljubljana: MK, 1983
- ❖ Likovno snovanje, Priročnik za učitelje srednjih šol, Ljubljana: Zavod RS za šolstvo, 1999
- ❖ Muhovič, Jožef, Vstop v likovno logiko I, II, Ljubljana: ALU, 1986
- ❖ Revija Likovna vzgoja, Ljubljana: Debora, letniki 1, 2, 3...
- ❖ Revija Likovne besede, zbirka, Ljubljana: Društvo slovenskih likovnih umetnikov
- ❖ Vrhunci likovne umetnosti: Cankarjeva založba, 1994
- ❖ Umetnost na Slovenskem: Mladinska knjiga, 1998
- ❖ Zgodovina slikarske, kiparske in arhitekturne umetnosti: Modrijan, 1998
- ❖ Umetnost v zgodovini človeštva: Državna založba, 1993
- ❖ Risanje in slikanje: Tehniška založba Slovenije, 1997

SPLOŠNI CILJI PREDMETA

Učenci:

- razvijajo zmožnost opazovanja, predstavljalnosti, likovnega mišljenja, likovnega spomina, in domišljije,
- razvijajo interes za različne oblike likovne dejavnosti,
- bogate in ohranjajo zmožnost za likovno izražanje,
- usvajajo znanje likovne teorije in ostrijo čut za likovne vrednote,
- se seznanjajo z likovnimi izrazi in se usposablajo za njihovo samostojno uporabo,
- ob rokovanju z različnimi materiali in orodji razvijajo motorično spretnost in občutljivost,
- z oblikovanjem prostorov in kiparskih volumnov razvijajo kiparski odnos in občutenje likovnega prostora,
- se seznanjajo z razlikami in povezavami med vizualnim in likovnim svetom,
- razvijajo likovnoizrazne zmožnosti in ustvarjalnost,
- ob likovno dejavnem delu bogatijo emocionalne, socialne in estetske osebnostne kvalitete,
- ob ozaveščanju čustev razvijajo čut za lepo,
- spoznavajo vlogo in pomen estetskih vizualnih komunikacij v ožjem in širšem okolju,
- razvijajo zmožnost doživljanja lepote v naravi in umetninah,
- razvijajo odnos za likovne stvaritve, do nacionalne in splošne človeške likovne kulturne dediščine,
- razvijajo zmožnost oblikovanja meril za kritično vrednotenje lastnih del, del vrstnikov ter stvaritev umetnikov,
- razvijajo zmožnost razumevanja različnih medijev vizualne kulture in zmožnost vrednotenja uporabnih predmetov ter likovne problematike v okolju.

Didaktična sredstva in pripomočki:

Grafična stiskalnica, AV sredstva (LCD projektor, grafoskop), videorekorder, televizor, računalnik z likovnimi programi, peč za keramiko, ki naj bi bila nameščena v samostojnem prostoru, fotoaparat, videokamera.

Metode in oblike dela:

Metode dela: pogovor, razlaga, demonstracija, prikazovanje, metoda grafičnih izdelkov.

Oblike dela: frontalna, individualna, delo v dvojicah, delo v skupinah.

Okvirni čas za obravnavo področja: 4 ure

Likovno področje: **RISANJE**

Likovna naloga (likovni problem): Likovni prostor

Likovna tehnika: Risarski material

Cilji reševanja likovnih problemov:

- poglobijo znanje o pojmi: risarska modelacija, linearna perspektiva, fantazijski prostor	- narišejo prostorske forme na fantazijski način s pomočjo sodobnih risarskih pripomočkov (računalnik)	- si razvijajo zmožnost samostojnega snovanja novega prostora s svobodno kompozicijo oblik
- na reprodukcijah umetniških del, iz različnih stilnih obdobj, pojasnijo našete načine risanja vizualnega prostora na ploskvi	- po principih grafične modelacije ter linearne perspektive upodobijo opazovani motiv	- si krepijo občutljivost za prikazovanje svetlobe in sence z različnim nizanem linij in točk
- predstavijo pomembnost prikazovanja prostora na ploskvi pri raznih poklicih (slikar, arhitekt, oblikovalec, scenograf...)		- si pridobivajo zmožnost izražanja s pravili

Standardi znanja: Učenci povedo značilnosti pojmov: risarska modelacija, linearna perspektiva (horizont, očišče, zorni kot), fantazijski prostor, stilno obdobje, arhitekt, oblikovalec, scenograf

Medpredmetne povezave: MA FIZ TIT GEO ZGO

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok in reprodukcije

.....

Okvirni čas za obravnavo področja: 3 ure + 3 ure

Likovno področje: **SLIKANJE**

Likovna naloga (likovni problem): Glasba kot likovni motiv

Likovna tehnika: Slikanje

Cilji reševanja likovnih problemov:

- si poglobijo znanje o barvnih kontrastih in tonskih ubranostih (valerskih ključih)	-- naslikajo sliko na izbrano glasbeno delo (izberejo priljubljeno glasbeno delo, ob poslušanju ugotavljajo izrazne značilnosti, po analogiji izberejo ustrezna likovna izrazila (barvni kontrast in tonska ubranost)	- si razvijajo občutek za analognost med glasbenim in likovnim jezikom
- pojasnijo povezave med likovnim in glasbenim jezikom		- si krepijo občutljivost za ustrezne povezave likovnih izrazil z glasbenimi
- spoznajo analogijo kot način prevajanja glasbe v sliko		- se navajajo na globlje doživljanje likovnih in glasbenih del
- poiščejo likovna izrazila za glasbene sinonime		- se navajajo na kritično opazovanje povezav med glasbo in sliko (v filmu, gledališču, operi, videospotih)
- primerjajo formalno vsebino glasbenega in likovnega dela		
- spoznajo teoretske osnove za ustvarjalno prevajanje glasbenega dela v likovno delo		
- primerjajo oblikovana dela med seboj in ugotovijo ustreznost izbranih likovnih izrazil		

Standardi znanja: Povežejo pojme: analogija; tonske ubranosti (valerski ključ); soobčutje (sinestezija); barvni kontrasti.

Medpredmetne povezave: GV SLO ZGO

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok, reprodukcije, plakat

Okvirni čas za obravnavo področja: 4 ure

Likovno področje: **GRAFIKA**

Likovna naloga (likovni problem): Uporabna (industrijska) grafika

Likovna tehnika: Risarski in slikarski material

Cilji reševanja likovnih problemov:

- pojasnijo značilnosti uporabne grafike	- oblikujejo idejno	- si razvijajo smisel za
- spoznajo pojem grafično oblikovanje in grafični oblikovalec, vidna sporočila (vizualne komunikacije)	zasnovo plakata s	oblikovanje estetskega
- opišejo pomembnost raznovrstnih medijev	prostoročno risbo	vizualnega sporočila
- razložijo posebnosti slikovnih informacij vizualnih medijev (časopisi, revije, nalepke, prospekti, reklame, znaki, emblemi, plakati, spletne strani ...)	in jo s pomočjo računalnika dokončno oblikujejo	- se navajajo na samostojno zasnov
- spoznajo delo tiskarja	- oblikujejo estetsko vizualno sporočilo (ovitek, vabilo, znak ...)	osnutka in izbor motiva vizualnega sporočila
- opredelijo namen plakata		- si razvijajo kritičen odnos do vizualnih komunikacij v družbenem prostoru
- predstavijo plakat po vsebini in izraznih elementih		
- opredelijo poster kot posebno vrsto plakata		
- spoznajo različne možnosti računalniške animacije		

Standardi znanja: Razložijo pojme: uporabna grafika; grafično oblikovanje, grafični oblikovalec; vidna sporočila (vizualne komunikacije); plakat, poster.

Medpredmetne povezave: MAT FIZ SLO GV ZGO

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok in reprodukcije

Okvirni čas za obravnavo področja: 3 ure + 2 uri

Likovno področje: **PROSTORSKO OBLIKOVANJE**

Likovna naloga (likovni problem): Umetnost oblikovanja prostora

Likovna tehnika: Različne tehnike

Cilji reševanja likovnih problemov:

- si obogatijo pojme o elementih prostora in njihovi funkciji	- načrtujejo in predlagajo spremembe prostorskih zasnov v domačem kraju	- si razvijajo občutek za estetsko oblikovan bivalni prostor
- opredelijo funkcijo arhitektonskih oblik v okolju	- izdelajo idejni osnutek in maketo lastnega stanovanjskega prostora	- si krepijo zavest o primernosti prostorskih zasnov in uporabi materialov v različnih okoljih
- pojasnijo pomen ureditve lastnega in skupnega okolja	- oblikujejo skico in maketo scenskega prostora s ploskovnimi ali plastičnimi scenskimi elementi	- se navajajo na vrednotenje in zaščito kulturne dediščine
- spoznajo pomen zaščite arhitekturne dediščine		- razvijajo smisel za načrtno delo
- opredelijo elemente bivalnega prostora		
- predstavijo funkcionalno in estetsko ureditev bivalnega prostora		
- opišejo specifičnosti odrskega prostora		
- spoznajo značilnosti poklica oblikovalec prostorov		

Standardi znanja: Povežejo pojme: naravni, arhitekturni prostor, arhitekt, zunanji, notranji prostor, arhitekturni element, funkcionalnost prostora, estetska ureditev prostora, oblikovalec notranje opreme, gradbeni material, arhitekturna dediščina, scenski prostor, scenograf.

Medpredmetne povezave: MAT FIZ KEM ZGO GEO TIT SLO

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok, reprodukcije, plakat

Okvirni čas za obravnavo področja: 3 ure + 3 ure

Likovno področje: **KOMBINIRANO LIKOVNO PODROČJE**

Likovna naloga (likovni problem): Od pojma do znaka

Likovna tehnika: Različne tehnike

Cilji reševanja likovnih problemov:

- pojasnijo povezave med likovno in pripovedno vsebino likovnih del (naslovi del)	- upodobijo izbrani pojem na sedem različnih načinov (izberejo pojem, na besedni ravni ga razčlenijo na množico pomenov in asociacij, poiščejo likovno ustrezna izrazila za svoje ugotovitve, utemeljijo izdelke in jih zvežejo v knjigo po likovno logičnem vrstnem redu)	- se navajajo na razlikovanje med besedo in podobo - si razvijajo občutek za sorodnost (analognost) različnih človekovih izraznih področij - si krepijo občutljivost za ustrezne povezave likovnih znakov s pojmi - se navajajo na branje vsebin sodobnih vizualnih medijev
- spoznajo razliko med likovno in pripovedno vsebino likovnih del ob delih z isto vsebino (npr. najpogostejši motivi iz krščanske ikonografije)		
- razlikujejo med verbalnim pojmom in njegovo likovno podobo		

Standardi znanja: Razločijo: pojem, znak, znak za pojem; analognost, simbol; kodacija, dekodacija.

Medpredmetne povezave: - vse grafične ponazoritve problemov vseh predmetov, strok

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok, reprodukcije, plakat

Okvirni čas za obravnavo področja: 4 ure

Likovno področje: **RISANJE**

Likovna naloga (likovni problem): Vidno (vizualno) ravnovesje na risbi

Likovna tehnika: Risarski materiali

Cilji reševanja likovnih problemov:

- razložijo pojme: simetrična, asimetrična, statična, dinamična kompozicija	- s pomočjo računalnika narišejo uravnoteženo kompozicijo z različnimi oblikami likov in njihovimi lastnostmi	- si pridobivajo zmožnost določanja navidezne teže likov - si razvijajo občutek za uravnoteženo komponiranje različnih ploskev - se navajajo na dosledno izvajanje navodil pri risanju kompozicije
- spoznajo značilnosti upodabljanja predmetnih ali figuralnih ter nefiguralnih oblik		
- s pomočjo ponazoril povedo posebnosti vidnega (vizualnega) ravnovesja (oblika, velikost, tekstura, svetlost)		

Standardi znanja: Specificirajo pojme: ravnovesje: simetrično, asimetrično, statično, dinamično; figuralna, nefiguralna oblika; vidno (vizualno) ravnovesje.

Medpredmetne povezave: MAT FIZ TIT

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok in reprodukcije

Okvirni čas za obravnavo področja: 4 ure

Likovno področje: **GRAFIKA**

Likovna naloga (likovni problem): Umetniška grafika

Likovna tehnika: Linorez ali suha igla...

Cilji reševanja likovnih problemov:

- opišejo umetniško grafično dejavnost: izdelava osnutka in risbe, priprava matrice in tiskanje – odtis (originalna grafika), avtoriziranje grafike;	- izdelajo barvno grafiko v visokem tisku ali	- si privzgamajo pozitiven odnos do umetniške vrednosti originalne grafike
- spoznajo posebnosti visokega in globokega tiska in njihove tehnike	- izvedejo tehniko globokega tiska	- se navajajo na izvirno uporabo različnih grafičnih materialov
- spoznajo pomembne slovenske in svetovne grafike		- se navajajo na obvladovanje večje grafične površine

Standardi znanja: Precizirajo pojme: umetniška grafika; matrica, original – unikat, grafični list, naklada, avtoriziranje, grafična tehnika (linorez, kolažni tisk, suha igla), vrste tiskov (visoki, globoki).

Medpredmetne povezave: KEM FIZ TIT SLO GV ZGO

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok in reprodukcije

.....

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri

Likovno področje: **RISANJE**

Likovna naloga (likovni problem): Črta, ki nastane z gibanjem točke

Likovna tehnika: Risarske tehnike...

Cilji reševanja likovnih problemov:

- si poglobijo znanje o točki in liniji	- določijo motiv, podobo in jo narišejo:	- si razvijajo občutek za povezavo med gibom, točko, črto in prostorom
- v likovnih delih najdejo primere, ko točka v gibanju tvori ploskovno risbo,	- miže na papir	- si razvijajo zmožnosti telesnega gibanja z likovnimi nameni
- odkrivajo primere iz vsakdanjega življenja, ko točka v gibanju opiše prostor	- miže na tablo	- si razvijajo občutek za razmerje med časom in prostorom v likovnem delu
- ugotovijo razlike med risbo na ploskvi in črto v prostoru primerjajo risbe in fotografije ter jih vrednotijo	- miže po zraku tako jasno, da sošolci ugamejo vsebino podobe	- izkusijo pomen uporabnosti podlage in risala za likovno formo
- ugotovijo, da likovno delo lahko nastane v povezavi z glasbo, ritmičnim gibanjem in njegovo fotoregistracijo	- narišejo izbrano podobo s točkovnim svetilom po zraku v zatemnjeni sobi pred odprtim objektivom fotoaparata (30 sekund)	- se navajajo na razlikovanje med likovno zamislijo in likovno realizacijo

Standardi znanja: Pojasnijo značilnosti: točka, linija, točka v gibanju, linija v prostoru, izrazna moč linije, linija v času in ritmu; telesnost v risbi; vizualna registracija gibanja; risba kot posledica gibanja.

Medpredmetne povezave: BIO KEM GV

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki:

OSNOVNA ŠOLA

LETNA PRIPRAVA NA POUK
ZA 9. RAZRED DEVETLETNE OSNOVNE ŠOLE

LIKOVNA VZGOJA

Šolsko leto 2008/2009

Likovn (i/a) pedagog(inja):

.....

Ljubljana, september 2008

Predmet: **Likovna vzgoja**

Razred: 9.a,b

Tedensko število ur: **1**

Risanja ~ 8 ur
Slikanja ~ 16 ur
Kiparstva ~ 4 ure
Prostorskega oblikovanja ~ 3 ure
Grafike ~ 4 ure

Letno število ur: **35**

Literatura(učbeniki, priročniki, revije.....):

a) za učence:

- ❖ Učbenik Likovno izražanje za 9. razred devetletne osnovne šole(Tonka Tacol, Črtomir Frelih, Jožef Muhovič)

b) za učitelja:

- ❖ Tacol, Tonka, Likovno izražanje – didaktična izhodišča za problemski pouk likovne vzgoje v devetletni osnovni šoli, Ljubljana: Debora, 2003.
- ❖ Tacol, Tonka, Didaktični pristop k načrtovanju likovnih nalog, Izbrana poglavja iz likovne didaktike, Ljubljana: Debora, 1999
- ❖ Butina, Milan, Slikarsko mišljenje, Ljubljana: CZ, 1996
- ❖ Butina, Milan, Prvine likovne prakse, Ljubljana: Debora, 1997
- ❖ Butina, Milan, Uvod v likovno oblikovanje, Ljubljana: Debora, 1997
- ❖ Butina, Milan, O slikarstvu, Ljubljana: Debora, 1997
- ❖ Butina, Milan, Mala likovna teorija, Ljubljana: Debora, 2000
- ❖ Berce Golob, Helena, Likovna vzgoja, Priročnik za učitelje razrednega pouka, Ljubljana: DZS, 1991
- ❖ Berce Golob, Helena, Likovna vzgoja, Načini dela pri likovni vzgoji, Priročnik za učitelje na predmetni stopnji osnovne šole, Ljubljana: DZS, 1993
- ❖ Čadež, Dragica, Glina, les, papir, kovina, Ljubljana: MK, 1983
- ❖ Čadež Lapajne, Dragica, Od glave do portreta, Modeliranje v glini, Ljubljana: Debora, 2000
- ❖ Didek, Zoran, Raziskovanje oblikotvornosti, Ljubljana: DDU Univerzum, 1982
- ❖ Golob, Nataša, Umetnost na Slovenskem, Ljubljana: DZS, 1999
- ❖ Jerman, Frane, Sprehodi po estetiki, Ljubljana: MK, 1983
- ❖ Likovno snovanje, Priročnik za učitelje srednjih šol, Ljubljana: Zavod RS za šolstvo, 1999
- ❖ Muhovič, Jožef, Vstop v likovno logiko I, II, Ljubljana: ALU, 1986
- ❖ Revija Likovna vzgoja, Ljubljana: Debora, letniki 1, 2, 3...
- ❖ Revija Likovne besede, zbirka, Ljubljana: Društvo slovenskih likovnih umetnikov
- ❖ Vrhunci likovne umetnosti: Cankarjeva založba, 1994
- ❖ Umetnost na Slovenskem: Mladinska knjiga, 1998
- ❖ Zgodovina slikarske, kiparske in arhitekturne umetnosti: Modrijan, 1998
- ❖ Umetnost v zgodovini človeštva: Državna založba, 1993
- ❖ Risanje in slikanje: Tehniška založba Slovenije, 1997

SPLOŠNI CILJI PREDMETA

Učenci:

- razvijajo interes za različne oblike likovne dejavnosti,
- bogate in ohranjajo zmožnost za likovno izražanje,
- usvajajo znanje prvin likovne teorije in ostrijo čut za likovne vrednote,
- se seznanjajo z likovnimi izrazi in se usposabljaajo za njihovo samostojno uporabo,
- ob rokovanju z različnimi materiali in orodji razvijajo motorično spretnost in občutljivost,
- z oblikovanjem prostorov in kiparskih volumnov razvijajo telesnokiarski odnos in občutenje likovnega prostora,
- se seznanjajo z razlikami in povezavami med vizualnim in likovnim svetom,
- razvijajo zmožnost opazovanja, predstavljivosti, likovnega mišljenja, likovnega spomina, in domišljije,
- razvijajo likovnoizrazne zmožnosti in ustvarjalnost,
- ob likovno dejavnem delu bogatijo emocionalne, socialne in estetske osebnostne kvalitete,
- ob ozaveščanju čustev razvijajo čut za lepo,
- spoznavajo vlogo in pomen estetskih vizualnih komunikacij v ožjem in širšem okolju,
- razvijajo zmožnost doživljanja lepote v naravi in umetninah,
- razvijajo čut do likovnih stvaritev, do nacionalne in splošne človeške likovne kulturne dediščine,
- razvijajo zmožnost oblikovanja meril za kritično vrednotenje lastnih del, del vrstnikov ter stvaritev umetnikov,
- razvijajo zmožnost razumevanja različnih medijev vizualne kulture in zmožnost vrednotenja uporabnih predmetov ter likovne problematike v okolju.

Didaktična sredstva in pripomočki:

Grafična stiskalnica, AV sredstva (LCD projektor, grafoskop), videorekorder, televizor, računalnik z likovnimi programi, peč za keramiko, ki naj bi bila nameščena v samostojnem prostoru, fotoaparat, videokamera.

Metode in oblike dela:

Metode dela: pogovor, razlaga, demonstracija, prikazovanje, metoda grafičnih izdelkov.

Oblike dela: frontalna, individualna, delo v dvojicah, delo v skupinah.

SPECIALNO DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TRETJE VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNO OBDOBJE

V starosti od enajst do petnajst let se učenci likovno izražajo na temelju trdnejših, jasno premišljenih kriterijev, ki so si jih pridobili vizualno in z abstrakcijo. To je čas upodobitev. Spontano likovno izražanje usiha, učenci preidejo k zavestnejšemu reševanju likovnih problemov z materialnim, perceptivnim pristopom. Likovno izražanje postane namerno, cilj je že likovni. Še posebej starejši učenci uživajo v zavestnem upodabljanju predmetov, ki so po vizualni plati najbližje videzu. Obvladajo empirični vidni svet in ga razumejo na praktičen način. Pri likovnem izražanju razumsko obvladajo čustveno doživetje in vodijo svojo ustvarjalnost. Zato je učiteljeva naloga, da pozna in spremlja likovni razvoj posameznega učenca, njegovo spoznavanje in razumevanje likovnih problemov ter individualni način izražanja. Posebej je pozoren na doživljanje in izražanje emocij, učenčev socialni razvoj – njegov odnos z drugimi, in na čustva, ki se pri tem porajajo, pa tudi na učenčev interes in zanimanje za likovne stvaritve in načine izražanja, odnos do predmetov – doživljanje lepega in razvijanje zmožnosti za ustvarjanje lepega.

Usvajanje likovnih pojmov

Dejavnost usvajanja likovnih problemov od 7. do 9. razreda v osnovnem programu temelji na učiteljevi uspešni motivaciji učenca z metodo pogovora, demonstracije in opazovanja, posebej še z metodo širjenja in elaboriranja likovnih senzibilnosti, metode transponiranja in alternative ter metode estetske komunikacije. S temi metodami dosega, da učenci na neprisiljen način bogatijo občutljivost za likovne elemente in njihove odnose, ob tem pa spodbuja njihovo izvirnost in lastno iskanje rešitev, spoznavanje posebnosti likovnih materialov in orodij, vizualnih komunikacij ter dojemanje likovnih del umetnikov iz vseh umetnostnozgodovinskih obdobj, posebej še sodobne likovne umetnosti, njene namembnosti in posebnosti rešitev. Zavestno dojemanje likovnih problemov omogoča učitelju, da učence ob sproščanju čustvenih in razumskih zmogljivosti navaja na kritično vrednotenje lastnih likovnih del in del njihovih vrstnikov.

Likovno izražanje

Likovno izražanje predstavlja v osnovnem programu zavestno in ustvarjalno interpretacijo doživetij učencev in uporabo temeljnih in obogatenih spoznanj likovnih problemov. Gre za svobodno in zavestno interpretacijo z likovnimi znaki oblikovanih misli ob pomoči raznolikih likovnih materialov in orodij. Učitelj aktivno spodbuja in usmerja učence, da samostojno, na samosvoj likovni način izrazijo svoje misli ter da pri tem ostajajo svojski in prepoznavni. S pravilnim vodenjem delovnih postopkov razvija tudi motorično spretnost in občutljivost. Spodbuja tudi samostojno vključevanje učenčevih likovnih zmožnosti v izvirno reševanje likovnih problemov.

Privzgajanje doživljajskih naravnosti

Predstavlja skladno in celovito ponotranjenje pridobljenega in usvojenega, ki se pri učencu na zunaj kaže kot odnos do lastnega dela, dela sošolcev, dela umetnikov, kot spoštljiv odnos do naravnega, kulturnega in socialnega okolja ter čustvenega odnosa do narave. Kaže se tudi kot učenčeva izvirnost, domiselnost, samostojnost pri izvajanju likovnih nalog, zmožnost ravnanja, presojanja in vključevanje emocionalnih funkcij. Zato je zelo pomembno, kako učitelj spodbuja učence k likovni dejavnosti in kako posveča pozornost individualni izraznosti učenca glede na starostno stopnjo in razvoj čutov, zainteresiranosti za likovno izražanje ter razvoju ustvarjalnosti.

VREDNOTENJE UČENČEVIH IZDELKOV IN ZAPIS DOSEŽKOV

Likovno vrednotenje predstavlja določanje vrednosti opravljenega učenčevega dela v učni uri glede na njegovo prizadevnost pri uresničevanju ciljev pri usvajanju likovnih pojmov, likovnem izražanju ter privzgajanju doživljajskih naravnosti. Cilj vrednotenja ni samo ocena izdelka, temveč tudi ocena učenčevega dela, ki temelji na napredovanju v celotnem učnem procesu. Zato mora učitelj vrednotiti učenčevo dejavnost v celotnem učnem procesu. Tak način vrednotenja učenčevega dosežka (njegovo delo in napredek) obsega dosežke na afektivnem, psihomotoričnem in kognitivnem področju.

Po vsaki končani likovni nalogi učitelj z učenci ob razstavljenih, dokončanih in nedokončanih likovnih izdelkih vrednoti z učenci dosežene cilje po izoblikovanih kriterijih, ki izhajajo iz likovne naloge. Objektivne kritike morajo biti smernice za nadaljnje delo. Krepi morajo učenčevo emocionalno, moralno, motivacijsko, estetsko in intelektualno komponento.

Okvirni čas za obravnavo področja: 4 ure

Likovno področje: **RISANJE**

Likovna naloga (likovni problem): Perspektivno risanje

Likovna tehnika: Risarski materiali

Cilji reševanja likovnih problemov:

- usvojijo pojme: optična prevara, navidezna skrajšava, stojišče, očišče, obzorica (horizont), zorni kot	- rišejo predmete po pravilih perspektivnega risanja	- razvijajo zmožnost za razumevanje pravil prikazovanja navideznega prostora
- spoznajo pravila risanja prostora in predmetov (tridimenzionalnih razsežnosti) na ploskvi (risalni površini)	- narišejo motiv po opazovanju in upoštevajo zakonitosti perspektivnega risanja	- krepijo čut odgovornosti za sprejemanje posredovanih pravil
- ločijo posebnosti linearne perspektive (perspektiva z enim očiščem – centralna perspektiva, perspektiva z dvema in perspektiva s tremi očišči – ptičja in žabja perspektiva)		- se navajajo na vztrajnost pri opazovanju in odmerjanju navideznih skrajšav
- spoznajo pravila risanja okroglih predmetov		
- se seznani z načini prikazovanja prostora in predmetov v preteklosti		

Standardi znanja: Opredelijo pojme: optična prevara; navidezna skrajšava; perspektivno risanje; zorni kot (stojišče), obzorje – horizont; očišče; linearna perspektiva; perspektiva z enim očiščem (centralna perspektiva); perspektiva z dvema očiščema; perspektiva s tremi očišči (ptičja, žabja perspektiva); perspektivne deformacije okroglih predmetov.

Medpredmetne povezave: MA FI ZG

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok in reprodukcije

Okvirni čas za obravnavo področja: 4 ure

Likovno področje: **SLIKANJE**

Likovna naloga (likovni problem): Zračna perspektiva

Likovna tehnika: Tempera barve

Cilji reševanja likovnih problemov:

- spoznajo način prikazovanja prostora na ploskvi s spreminjanjem moči barve	- naslikajo kompozicijo z odvzemanjem moči barve (dodajanje bele, črne, sive ali modre barve)	- bogatijo opazovalne zmožnosti
- ob opazovanju narave pojasnijo učinek barv in nadrobnosti na bližnjih in oddaljenih predmetih		- ostrijo občutek za postopno spreminjanje moči posameznih barv
- pojasnijo vzrok postopnega izgubljanja moči barv na oddaljujočih se predmetih		- razvijajo senzibilnost za barvne kvalitete
- pojasnijo pojav zračne perspektive na primerih umetniških del		

Standardi znanja: Razložijo pojme: moč barve, čistost barve, kvaliteta barve; zračna perspektiva; slikarski prostor; prostorski ključ.

Medpredmetne povezave: MA FI GL ZG

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok, reprodukcije, plakat

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri

Likovno področje: **KIPARSTVO**

Likovna naloga (likovni problem): Kiparski prostor

Likovna tehnika: Glina (drevo)

Cilji reševanja likovnih problemov:

- opredelijo kiparske pojme: masa, oblika (forma), površina, proporc	- z upoštevanjem povezanosti kiparskega in zunanjega prostora izrazijo lastne zamisli	- razvijajo prostorsko predstavljalnost - krepijo zavest o pomembnosti povezave kiparskega in zunanjega prostora - se navajajo na estetsko oblikovanje in vrednotenje figuralnih in nefiguralnih kiparskih oblik
- pojasnijo otipljiv kiparski prostor (kiparski volumen) in prostor (praznino), ki obdaja kiparski volumen (interier, eksterier)		
- na primerih umetniških del (obhodnih kipih in reliefih) – figuralnih in nefiguralnih – ugotovijo povezanost kiparskega in zunanjega prostora		

Standardi znanja: Naštejejo posebnosti pojmov: masa, oblika (forma), proporc; kiparski prostor; zunanji prostor;

Medpredmetne povezave: MA FI ZG

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok in reprodukcije

Okvirni čas za obravnavo področja: 3 ure

Likovno področje: **PROSTORSKO OBLIKOVANJE**

Likovna naloga (likovni problem): Načrtovanje in oblikovanje stavb, notranjih prostorov

Likovna tehnika: Papir (Stol..) in opreme

Cilji reševanja likovnih problemov:

- analizirajo ureditev skupnega okolja (okolje, oblika in velikost zgradb glede na stavbno okolico, namembnost stavb, novogradnje in prenove, zaščita stavbne dediščine – kulturni spomeniki)	- z različnimi materiali oblikujejo prostorske tvorbe s poudarkom na obliki in konstrukcijski stabilnosti	- privzgaajo čut za funkcionalno in estetsko obliko zgradb - se navajajo na oblikovanje skladnih in uporabnih oblik notranjih prostorov po lastni zamisli - razvijajo pravilen odnos do zaščite slovenske kulturne dediščine - privzgaajo zavest o uporabi zdravih, naravnih gradbenih materialov
- opredelijo osnovne naloge arhitekta kot načrtovalca stavb (uporabnost, konstrukcijska stabilnost, oblika stavbe, materiali)	- načrtujejo preureditev ožjega bivalnega prostora	
- analizirajo posebnosti načrtovanja notranjih prostorov (oblika prostorov, velikostna razmerja notranjih prostorov – uporabnost, skladnost, namembnost prostorov, svetlost, zračnost, temperatura prostorov)		

Standardi znanja: Utemeljijo posebnosti pojmov: načrtovalec; uporabnost zgradbe, konstrukcijska stabilnost; oblika zgradbe; stavbna dediščina; kulturni spomeniki (premični in nepremični); notranji dekorater (oblikovalec).

Medpredmetne povezave: MA KE FI ZG ZE

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok, reprodukcije, plakat

Okvirni čas za obravnavo področja: 4 ure

Likovno področje: **GRAFIKA**

Likovna naloga (likovni problem): Umetniška grafika in grafično oblikovanje

Likovna tehnika: Linorez – exlibris

Cilji reševanja likovnih problemov:

- si utrdijo pojma: umetniška in industrijska (uporabna) grafika	- izdelajo malo grafiko v poljubni grafični tehniki	- privzgajajo pravilen od-nos do vrednosti umetniške grafike
- pojasnijo pomen učinkovitosti, hitrega posredovanja podatkov in estetskega oblikovanja uporabne grafike		- razvijajo estetski čut ob izvorno oblikovanih primerih uporabne grafike
- si razložijo umetniško grafično dejavnost: osnutek, risba, matrica, odtis, originalni grafični list, reprodukcija, avtoriziranje		- ob oblikovanju male grafike razvijajo zmožnost oblikovanja izvernih, lastnih idej
- razlikujejo vrste tiska in njihove osnovne tehnike umetniške grafike: visoki tisk, ploski tisk, globoki tisk, sitotisk		
- pojasnijo značilnosti male grafike (exlibris)		

Standardi znanja: Naštejejo posebnosti pojmov: umetniška grafika, umetniški grafik; grafična dejavnost; industrijska (uporabna) grafika, grafični oblikovalec; vrste tiskov; mala grafika, exlibris.

Medpredmetne povezave: SL FI KE ZG

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok in reprodukcije

Okvirni čas za obravnavo področja: 4 ure

Likovno področje: **RISANJE**

Likovna naloga (likovni problem): Sorazmerje (proporc) človeške figure

Likovna tehnika: Risarske tehnike

Cilji reševanja likovnih problemov:

- si utrdijo pojme: razmerje (proporc), sorazmerje, nesorazmerje (disproporc), viziranje	- narišejo oblečeno sedečo figuro v prostoru z upoštevanjem proporcev	- razvijajo občutek za določanje razmerij na predmetih in človeškem telesu
- si poglobijo principe risanja razmerij na predmetu in med več predmeti	- narišejo sedečo figuro s spreminjanjem proporcev	- razvijajo zmožnost risa-nja figur po lastnih zamislih
- spoznajo pravila določanja razmerij človeškega telesa		- privzgajajo samozaupanje pri individualnem izvajanju likovne naloge
- se seznanijo z načini odmerjanja velikosti delov človeškega telesa v preteklosti in danes		

Standardi znanja: Razložijo principe pojmov: sorazmerje, (proporc) nesorazmerje (disproporc); vizirka (viziranje); kanon (splošno merilo); simetrala; realistična podoba, idealizirana podoba.

Medpredmetne povezave: MA FI ZE ZG

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok, reprodukcije, plakat

Okvirni čas za obravnavo področja: 4 ure

Likovno področje: **SLIKANJE**

Likovna naloga (likovni problem): Barvna (koloristična) perspektiva

Likovna tehnika: Tempera barve

Cilji reševanja likovnih problemov:

- spoznajo način upodobitve prostora s pomočjo čutne prevare (iluzije)	- naslikajo kompozicijo po načelih barvne perspektive	- razvijajo zmožnost za razumevanje različnih načinov prikazovanja prostora z barvo na ploskvi
- opredelijo lastnosti top-lih in hladnih barv		- krepijo občutljivost za barvne odnose
- opišejo pojav navideznega oddaljevanja in približevanja barv		- se navajajo na opazovanje barvnih pojavov v naravi
- na reprodukcijah umetniških del pojasnijo pojav fiziološkega in psihološkega dožemanja barv		

Standardi znanja: Predstavijo posebnosti pojmov: optično približevanje in oddaljevanje barv (iluzija); tople barve, hladne barve; moč barve; učinek barve (fiziološki, psihološki) ; barvna perspektiva.

Medpredmetne povezave: FI ZG MA GL BI

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok in reprodukcije

Okvirni čas za obravnavo področja: 2 uri

Likovno področje: **KIPARSTVO**

Likovna naloga (likovni problem): Kiparski prostor (Gibljivi kipi)

Likovna tehnika: Glina, papir,....

Cilji reševanja likovnih problemov:

- analizirajo posebno vrsto kiparskih del – gibljive kipe (mobile)	- z upoštevanjem povezanosti kiparskega in zunanjega prostora izrazijo lastne zamisli	- se navajajo na estetsko oblikovanje in vrednotenje figuralnih in nefiguralnih kiparskih oblik

Standardi znanja: Naštejejo posebnosti pojmov: povezanost kiparskega in zunanjega prostora; gibljivi kipi (mobili).

Medpredmetne povezave: MA FI ZG

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok, reprodukcije, plakat

Okvirni čas za obravnavo področja: 4 ure

Likovno področje: **SLIKANJE**

Likovna naloga (likovni problem): Tonsko slikanje

Likovna tehnika: Tempera barve

Cilji reševanja likovnih problemov:

- usvojijo pojem slikarski volumen in tonsko slikanje (modelacija)- pojasnijo razliko medploskovito barvno površino in barvno površino s tonskim stopnjevanjem barve- opišejo prikaz trodimenzionalnega predmeta s pomočjo svetlostnih razlik ene barve- doumejo prikaz globine prostora na ploskvi s tonskim načinom slikanja- ob opazovanju predmetov razložijo njihovo osvetljenost (lastna in vržena senca)- na reprodukcijah umetniških del obrazložijo, kako slikar s stopnjevanjem barve od svetlega do temnega tona ustvarja iluzijo zaobljenosti predmetov ali prostora	- s tonskim slikanjem prikažejo plastičnost predmetov in globino prostora	- se navajajo na dosledno opazovanje predmetov v okolju- razvijajo občutek za ustvarjanje slikarskega volumna- razvijajo samozaupanje pri samostojnem oblikovanju kompozicije

Standardi znanja: Razložijo pojme: prvotna (lokalna) barva; ploskovita barvna površina; svetlitev barve, temnitev barve; tonska vrednost barve; osvetljeni in osenčeni deli predmeta; slikarski volumen; tonsko slikanje (modelacija); chiaro-scuro; iluzija zaobljenosti; lastna senca, vržena senca.

Medpredmetne povezave: MA GL ZG

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok, reprodukcije, plakat

.....

Okvirni čas za obravnavo področja: 4 ure

Likovno področje: **SLIKANJE**

Likovna naloga (likovni problem): Barvno (koloristično) slikanje

Likovna tehnika: Tempera barve

Cilji reševanja likovnih problemov:

- si utrdijo pojme: svetla, temna barva, topla, hladna barva, moč barve, tonsko slikanje- spoznajo način prikazovanja tretje dimenzije na ploskvi s pomočjo tople in hladne barve ter svetle in temne barve- usvojijo pojme: kolorizem, koloristično slikanje (modulacija)- analizirajo koloristični način slikanja ob umetniških delih	- naslikajo kompozicijo tako, da temnost in svetlost barve izrazijo s pomočjo toplih in hladnih barv	- razvijajo zmožnost samostojnega določanja toplih in hladnih barv za osvetljene in osenčene dele predmetov- krepijo zmožnost prikaza tretje dimenzije na ploskvi- razvijajo vztrajnost pri poslikavanju površin

Standardi znanja: Razčlenijo pojme: temna, svetla barva; topla, hladna barva; kolorizem; koloristično slikanje (modulacija).

Medpredmetne povezave: SL GL MA ZG

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok in reprodukcije

OSNOVNA ŠOLA

LETNA PRIPRAVA NA POUK
ZA 9. RAZRED DEVETLETNE OSNOVNE ŠOLE

IZBIRNI PREDMET
LIKOVNO SNOVANJE III

Šolsko leto 2008/2009

Ljubljana, september 2008

Likovn (i/a) pedagog(inja):

.....

Predmet: **Likovno snovanje III** (izbirni predmet)

Razred: 9.a,b

Tedensko število ur: **1**

Risanja ~ 8 ur

Slikanja ~ 8 ur

Prostorskega oblikovanja ~ 7 ur

Vidna sporočanja (Vizualne komunikacije) ~ 12 ur

Letno število ur: **35**

Literatura(učbeniki, priročniki, revije.....):

c) za učence:

- ❖ Učbenik Likovno snovanje III za devetletno osnovno šolo (Tonka Tacol, Črtomir Frelih, Jožef Muhovič)

d) za učitelja:

- ❖ Tacol, Tonka, Likovno izražanje – didaktična izhodišča za problemski pouk likovne vzgoje v devetletni osnovni šoli, Ljubljana: Debora, 2003.
- ❖ Tacol, Tonka, Didaktični pristop k načrtovanju likovnih nalog, Izbrana poglavja iz likovne didaktike, Ljubljana: Debora, 1999
- ❖ Butina, Milan, Slikarsko mišljenje, Ljubljana: CZ, 1996
- ❖ Butina, Milan, Prvine likovne prakse, Ljubljana: Debora, 1997
- ❖ Butina, Milan, Uvod v likovno oblikovanje, Ljubljana: Debora, 1997
- ❖ Butina, Milan, O slikarstvu, Ljubljana: Debora, 1997
- ❖ Butina, Milan, Mala likovna teorija, Ljubljana: Debora, 2000
- ❖ Berce Golob, Helena, Likovno snovanje III, Priročnik za učitelje razrednega pouka, Ljubljana: DZS, 1991
- ❖ Berce Golob, Helena, Likovno snovanje III, Načini dela pri likovni vzgoji, Priročnik za učitelje na predmetni stopnji osnovne šole, Ljubljana: DZS, 1993
- ❖ Čadež, Dragica, Glina, les, papir, kovina, Ljubljana: MK, 1983
- ❖ Čadež Lapajne, Dragica, Od glave do portreta, Modeliranje v glini, Ljubljana: Debora, 2000
- ❖ Didek, Zoran, Raziskovanje oblikotvornosti, Ljubljana: DDU Univerzum, 1982
- ❖ Golob, Nataša, Umetnost na Slovenskem, Ljubljana: DZS, 1999
- ❖ Jerman, Frane, Sprehodi po estetiki, Ljubljana: MK, 1983
- ❖ Likovno snovanje, Priročnik za učitelje srednjih šol, Ljubljana: Zavod RS za šolstvo, 1999
- ❖ Muhovič, Jožef, Vstop v likovno logiko I, II, Ljubljana: ALU, 1986
- ❖ Revija Likovno snovanje III, Ljubljana: Debora, letniki 1, 2, 3...
- ❖ Revija Likovne besede, zbirka, Ljubljana: Društvo slovenskih likovnih umetnikov
- ❖ Vrhunci likovne umetnosti: Cankarjeva založba, 1994
- ❖ Umetnost na Slovenskem: Mladinska knjiga, 1998
- ❖ Zgodovina slikarske, kiparske in arhitekturne umetnosti: Modrijan, 1998
- ❖ Umetnost v zgodovini človeštva: Državna založba, 1993
- ❖ Risanje in slikanje: Tehniška založba Slovenije, 1997

SPLOŠNI CILJI PREDMETA

Učenci:

- razvijajo zmožnost opazovanja, predstavljalnosti, likovnega mišljenja, likovnega spomina, in domišljije,
- razvijajo interes za različne oblike likovne dejavnosti,
- bogate in ohranjajo zmožnost za likovno izražanje,
- usvajajo znanje likovne teorije in ostrijo čut za likovne vrednote,
- se seznanjajo z likovnimi izrazi in se usposabljaajo za njihovo samostojno uporabo,
- ob rokovanju z različnimi materiali in orodji razvijajo motorično spretnost in občutljivost,
- z oblikovanjem prostorov in kiparskih volumnov razvijajo kiparski odnos in občutenje likovnega prostora,
- se seznanjajo z razlikami in povezavami med vizualnim in likovnim svetom,
- razvijajo likovnoizrazne zmožnosti in ustvarjalnost,
- ob likovno dejavnem delu bogatijo emocionalne, socialne in estetske osebnostne kvalitete,
- ob ozaveščanju čustev razvijajo čut za lepo,
- spoznavajo vlogo in pomen estetskih vizualnih komunikacij v ožjem in širšem okolju,
- razvijajo zmožnost doživljanja lepote v naravi in umetninah,
- razvijajo odnos za likovne stvaritve, do nacionalne in splošne človeške likovne kulturne dediščine,
- razvijajo zmožnost oblikovanja meril za kritično vrednotenje lastnih del, del vrstnikov ter stvaritev umetnikov,
- razvijajo zmožnost razumevanja različnih medijev vizualne kulture in zmožnost vrednotenja uporabnih predmetov ter likovne problematike v okolju.

Didaktična sredstva in pripomočki:

Grafična stiskalnica, AV sredstva (LCD projektor, grafoskop), videorekorder, televizor, računalnik z likovnimi programi, peč za keramiko, ki naj bi bila nameščena v samostojnem prostoru, fotoaparat, videokamera.

Metode in oblike dela:

Metode dela: pogovor, razlaga, demonstracija, prikazovanje, metoda grafičnih izdelkov.

Oblike dela: frontalna, individualna, delo v dvojicah, delo v skupinah.

Okvirni čas za obravnavo področja: 4 ure

Likovno področje: **RISANJE**

Likovna naloga (likovni problem): Zlati rez

Likovna tehnika: Risarski material

Cilji reševanja likovnih problemov:

- si utrdijo pojme: simetrično ravnovesje, asimetrično (dinamično) ravnovesje, sorazmerje ali proporc- ločijo posebnosti določanja razmerij med velikostmi znotraj neke oblike (forme) in razmerij med velikostmi več oblik v kompoziciji- doumejo določanje idealnega razmerja (zlati rez) na geometričen (konstrukcijski) način in po občutku- spoznajo pojme: zlati pravokotnik, neskončna delitev, zlata spirala, točke zlatega reza- na primerih umetniških del razložijo razvrstitev elementov v zlatem rezu- poiščejo primere zlatega reza v okolju in naravi	- narišejo kompozicijo s pomočjo zlatega reza	- si razvijajo zmožnost kompozicijskega raziskovanja- si bogatijo občutek za dinamično komponiranje oblik v kompoziciji- se navajajo na dosledno upoštevanje pravil zlatega reza

Standardi znanja: Opredelijo pojme: ravnovesje (simetrično, asimetrično (dinamično)); sorazmerje (proporc); zlati rez, zlati pravokotnik, neskončna delitev, zlata spirala, optično središče zlatega reza.

Medpredmetne povezave: MAT FIZ ZGO GV

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok in reprodukcije

.....

Okvirni čas za obravnavo področja: 8 ur

Likovno področje: **KIPARSTVO**

Likovna naloga (likovni problem): Kip in ambient (Figura)

Likovna tehnika: Glina

Cilji reševanja likovnih problemov:

- ob fotografijah umetniških del analizirajo možnosti in omejitve oblikovanja instalacij ter njihovo vkomponiranje v naravni prostor	- izdelajo koncept ali maketo za instalacijo- izdelajo instalacijo	- si razvijajo prostorske predstave in plastično občutljivost- si razvijajo ročne spretnosti- si krepijo zavest o pomembnosti harmonične povezave kiparskega, arhitekturnega in naravnega prostora

Standardi znanja: Razčlenijo in združijo pojme: masa, oblika; razmerje (proporc); kompozicija (dinamična, statična); ravnovesje; površina, barva, kip, ambient; kiparski prostor, zunanji prostor; instalacija.

Medpredmetne povezave: BIO MAT FIZ KEM

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok in reprodukcije

Okvirni čas za obravnavo področja: 7 ur

Likovno področje: PROSTORSKO OBLIKOVANJE

Likovna naloga (likovni problem): Načrtovanje prostorskih sprememb v domačem kraju

Likovna tehnika: Različni materiali

Cilji reševanja likovnih problemov:

- poglobijo znanje o elementih urbanizma	- fotografirajo glavne prostorske tvorbe v domačem kraju	- spoznajo oblikovani prostor kot kulturno dobrino
- ob primerjavi starih in sodobnih fotografij ugotovijo ključne prostorske spremembe v domačem kraju	- načrtujejo in izvedejo makete novih prostorskih tvorb	- se navajajo na projektno delo
- pojasnijo razloge za spremembe	- s pomočjo fotomontaže jih vključijo v obstoječi prostor	- krepijo občutljivost za prostorske vrednote
- predlagajo spremembe v prostorski ureditvi domačega kraja	- zapišejo pojasnila za spremembe	- se navajajo na kulturo dialoga v odločanju o javnih zadevah
	- uredijo razstavo	
	- zberejo in obdelajo mnenja sokrajanov	

Standardi znanja: Ločijo in analizirajo pojme: urbanistični načrt; veduta; elementi urbanizma; infrastruktura; arhitektura; varovanje naravne in kulturne dediščine.

Medpredmetne povezave: ZGO GEO SLO

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok in reprodukcije

Okvirni čas za obravnavo področja: 6 ur

Likovno področje: VIDNA (VIZUALNA) SPOROČANJA (KOMUNIKACIJE)

Likovna naloga (likovni problem): Vizualna sporočila in likovna vsebina

Likovna tehnika: Risarski in slikarski materiali

Cilji reševanja likovnih problemov:

- pojasnijo posebnosti različnih sporočil	- oblikujejo estetsko vizualno sporočilo (svoboden izbor slikarske tehnike)	- si razvijajo pozitiven odnos do vloge vizualnih komunikacij
- pojasnijo naloge vizualnih sporočil	- oblikujejo idejno zasnovo vizualnega sporočila in jo s pomočjo računalnika ali kako drugače dokončno izvedejo	- si razvijajo zmožnost za samostojno oblikovanje lastnih zamisli
- spoznajo psihološki in fiziološki vpliv barv na človeka	- načrtujejo svoj logo v skladu z lastnimi poklicnimi željami	- si razvijajo smisel za kreativno likovno interpretacijo sporočila
- si utrdijo znanje o barvnih kontrastih		
- spoznajo značilnosti zaporednega (sukcesivnega) in sočasnega (simultanega) barvnega nasprotja		
- analizirajo učinkovitost vizualnega sporočila (dovršenost v estetski obliki, jasnost ideje, zanimivost vsebine, barvna učinkovitost)		
- razložijo vpliv vizualnih sporočil na urejenost okolja		
- pojasnijo izbor likovnih izrazil pri oblikovanju vizualnih sporočil		

Standardi znanja: Specificirajo pojme: vidno (vizualno) sporočilo, sporočanje (komunikacija), učinkovitost vizualnega sporočila, idejna zasnova, izvedba; psihološki, fiziološki vpliv barv; zaporedno (sukcesivno) nasprotje; sočasno (simultano) barvno nasprotje; tipografija; zgoščanje (reduciranje) likovne forme, logotip.

Medpredmetne povezave: SLO GV ZGO GEO FIZ KEM TJ MAT BIO ŠV

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok, reprodukcije, plakat

Okvirni čas za obravnavo področja: 4 ure

Likovno področje: RISANJE

Likovna naloga (likovni problem): Obrnjena perspektiva, aspektiva, anamorfoza

Likovna tehnika: Risarski material

Cilji reševanja likovnih problemov:

- si poglobijo znanje o perspektivnih pravilih	- izvedejo nalogo v skladu z usvojenimi spoznanji (narišejo kocko po pravilih linearne perspektive)	-si razvijajo zmožnost za dojemanje relativnosti resnične podobe sveta
- ob primerjavi očesa in fotoaparata pojasnijo "realno" sliko vidnega sveta	- označijo očišče in obzornico	- si razvijajo občutek za prostorske odnose
- doumejo uporabo perspektivnih pravil za poploščitev tridimenzionalnega prostora	- določijo očišče in obzornico v realnem prostoru (učilnici)	- se navajajo na odkrivanje aspektiv in anamorfoz v vizualnih komunikacijah
- pojasnijo odnos med očiščem, obzornico in zornim kotom	- na prosojnico narišejo geometrijski lik in ga projicirajo v kot učilnice	- si razvijajo zavest o razlikah med vsakdanjimi in režiranimi zornimi koti
	- projicirano sliko pobarvajo	
	- projicirano sliko fotografirajo s točke projekcije oz. navidezno poploščijo realni prostor	
	- izkušnjo uporabijo v zunanjem prostoru šole: oblikujejo anamorfno podobo, ki z izbranega zornega kota splošči realni prostor	

Standardi znanja: Specificirajo pojme: očišče, fokus, obzornica (horizont), projekcija, sredobežnice, zorni kot, perspektiva, anamorfoza (popačenje), aspektiva (sploščenje)

Medpredmetne povezave: MAT

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok in reprodukcije

Okvirni čas za obravnavo področja: 6 ur

Likovno področje: VIDNA (VIZUALNA) SPOROČANJA (KOMUNIKACIJE)

Likovna naloga (likovni problem): Vizualni mediji

Likovna tehnika: Različne tehnike

Cilji reševanja likovnih problemov:

- pojasnijo različnost sporočil (gibalno, zvočno, vidno)	- sestavijo preprosto kompozicijo in izdelajo senčno sliko ali fotogram	- si razvijajo kritičen odnos do vizualnih sporočil v lastnem okolju
- analizirajo medij kot sredstvo za prenašanje sporočil	- fotografirajo različne motive in vnašajo v posnetke lastne ideje, posebnosti kompozicije in izvirnost v prikazih planov, poudarkih svetlega in temnega tona, kontrastih oblik, barv ...	- vrednotijo razlike med realnimi in virtualnimi dogodki
- spoznajo fotografijo kot samostojno sredstvo vizualne komunikacije (informacija o dogodku, osebi, reklamna fotografija, likovna izvedba ideje) – umetniška fotografija (motivi)	- izvedejo projekt z nekim medijem na izbrano temo	- si razvijajo čut za estetsko izvedbo ideje
- pojasnijo značilnosti vidnih sporočil, ki so v povezavi z drugimi sporočili (film – igrani, dokumentarni, animirani; televizija, računalniška in video animacija)		- si privzgajajo vztrajnost za doseganje veččin, ki terjajo znanje in tehniko
- analizirajo učinkovitost kombiniranja gibalnega, zvočnega, vidnega sporočila		- si razvijajo samostojnost in odgovornost do lastnega dela

Standardi znanja: Razložijo pojme: sredstvo za prenašanje sporočil (medij); fotografija, umetniška fotografija, motiv (krajina, interior, žanr, tihožitje, portret) in drugi viri, reklamna fotografija; senčna slika (fotogram), film, filmska umetnost, kader, sekvenca, total, plani; scenarij, scenarist, režiser, montažer; televizija; računalniška, video animacija.

Medpredmetne povezave: FIZ KEM MAT SLO ZGO GEO GV

Učne metode: Razlaga, pogovor, demonstracija

Učne oblike: Frontalna, individualna

Didaktična sredstva in pripomočki: Izdelki otrok, reprodukcije, plakat